

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

81'inci Birleşim
19 Nisan 2022 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Konya Milletvekili Ahmet Sorgun'un, Konya 5'inci İslami Dayanışma Oyunları'na ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, köy enstitülerinin 82'nci kuruluş yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine ve terörle mücadeleyle ilişkin açıklaması
- 2.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, zeytin üreticilerinin taleplerine ilişkin açıklaması
- 3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, emeklilikte yaşa takılanların sorunlarına ilişkin açıklaması
- 4.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, tarım desteklerinin artırılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 5.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, İsrail askerlerinin Mescid-i Aksa'ya baskınını şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması
- 7.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, İsveç'te Kur'an-ı Kerim'e yönelik gerçekleştirilen hadsiz saldırıya ilişkin açıklaması
- 8.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Gaziantep'teki ayakkabı üreticilerinin taleplerine ilişkin açıklaması
- 9.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana'daki birçok KOBİ'nin Kredi Garanti Fonunun desteklerinden yararlanamadığına ilişkin açıklaması
- 10.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in sağlık alanındaki sorunlarına ilişkin açıklaması
- 11.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'ın orman yangınlarıyla mücadeledeki zafiyetine ilişkin açıklaması
- 12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ve çevre illerde fırtına sebebiyle yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması
- 13.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, İsrail askerlerinin Mescid-i Aksa'ya baskınını şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması
- 14.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Mecliste görüşülecek spor yasasına ve Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması
- 15.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu hakkında açılan davaya ilişkin açıklaması
- 16.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, depreme karşı alınması gereken önlemlere ilişkin açıklaması
- 17.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine ve terörle mücadeleyle ilişkin açıklaması
- 18.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'daki tarımsal sulama tesislerine ilişkin açıklaması
- 19.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, emeklilerin taleplerine ilişkin açıklaması
- 20.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya Tavşanlı Belediyesinin, iş yerlerini mezbeleliğe taşımak için esnafı zorladığına ilişkin açıklaması
- 21.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, İsveç'te Kur'an-ı Kerim'e yönelik gerçekleştirilen hadsiz saldırıya ilişkin açıklaması
- 22.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Projesi'ne ve Mersinlilerin ulaşım alanındaki beklentilerine ilişkin açıklaması
- 23.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Pençe-Kilit Operasyonu'na katılan askerlerimize başarılar dilediğine ve operasyonda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine; Turgut Özal, Hamit Fendoğlu, Ayvaz Gökdemir ve Profesör Doktor Oktay Sinanoğlu'nun vefatlarının yıl dönümüne, 15-21 Nisan Malazgirt Haftası'na, İYİ Parti Gençlik Kolları üyesi Alp Emeç'in attığı

bir “tweet”ten dolayı tutuklanmasını kabul edilemez bulduklarına, İYİ Parti olarak projeye değil ranta karşı olduklarına ve yeni Tokat Havalimanı’na ilişkin açıklaması

24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Pençe-Kilit Operasyonu’nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş’a Allah’tan rahmet dileğine, terörle mücadele ve uğradığı hain saldırı sonucu şehit edilen Hamit Fendoğlu ve akrabalarına Allah’tan rahmet, Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu ve ailesine başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

25.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu’nun, amcası Hamit Fendoğlu’nun şehadetinin 44’üncü seneidevriyesinde kendisini arayan herkese teşekkür ettiğine ve AK PARTİ Malatya Milletvekili Hakan Kahtalı’nın annesinin vefatına ilişkin açıklaması

26.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının bayram ikramiyesine yönelik açıklamasına, Rize’deki çay bardağı projesi ve Kütahya Belediyesi’nin vazo projesi ile Yozgat’taki bilim merkezinin maliyetlerine, Deniz Poyraz davası ile Deniz Poyraz’ın babasına açılan davaya herkesi davet ettiğine, Eren Keskin’e verilen hapis cezasına ve çocuk yoksulluğuna ilişkin açıklaması

27.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Pençe-Kilit Operasyonu’nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş’a Allah’tan rahmet dileğine, emeklilerin yoksulluğuna, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının bayram ikramiyesine yönelik açıklamasına ve Türkiye’nin sığınmacı sorununa ilişkin açıklaması

28.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, terörle mücadele, Pençe-Kilit Operasyonu’nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş’a Allah’tan rahmet dilediğine, Ayasofya yerleşkesindeki Fatih Medresesinin açılışına, İzdiham dergisinin kurucusu ve Genel Yayın Yönetmeni Bülent Parlak’ın vefatına ve Genel Kurul gündemine ilişkin açıklaması

29.- Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın’ın, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy ile İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun satışma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın’ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- Kayseri Milletvekili Dursun Atas’ın, Pençe-Kilit Operasyonu’nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş’a Allah’tan rahmet dileğine ve terörle mücadeleyle ilişkin açıklaması

32.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen’in, Avusturya Alevi Birlikleri Fedarasyonunun zaferine ilişkin açıklaması

33.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun, Safiport şirketinin Kocaeli Derince’deki projesinin halk sağlığını tehdit ettiğine ilişkin açıklaması

34.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı’nın, Hatay’ın Dört Yol ilçesinde ormanlık alanda çıkan yangına ilişkin açıklaması

35.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan’ın, Gaziantep’in Araban ilçesindeki sulama sorununa ilişkin açıklaması

36.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan’ın, Nevşehir’in Ürgüp ilçesine bağlı Mazı köyündeki pomza maden ocaklarının yarattığı çevre kirliliğine ilişkin açıklaması

37.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu’nun, pamuk üreticilerine verilmesi gereken desteğe ilişkin açıklaması

38.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan’ın, Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Projesi’ne ilişkin açıklaması

39.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci’nin, Pençe-Kilit Operasyonu’nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş’a Allah’tan rahmet dileğine ve terörle mücadeleyle ilişkin açıklaması

40.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’in, Kars Milletvekili Yunus Kılıç’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

41.- Adana Milletvekili Orhan Sümer’in, atanamayan öğretmenlere ilişkin açıklaması

42.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz’ın, 18 Nisan Pazartesi günü çıkan fırtınanın Tokat Küçük Sanayi Çarşısı’nda yol açtığı hasara ilişkin açıklaması

43.- Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlık’ın, Suruç Cumhuriyet Mahallesi’nde AKP ve DEDAŞ iş birliğiyle vatandaşa yapılan zulme ilişkin açıklaması

44.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban’ın, yangın söndürme uçak alım ihale süreci hakkında bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

45.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü’nün, Şanlıurfa’nın Suruç ilçesinde DEDAŞ’a gösterdiği haklı tepkisine karşılık halkın üzerine gaz fişegi ve biber gazı sıkıldığına ilişkin açıklaması

46.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül’ün, 8 Martta yapılan kutlama faaliyetleri nedeniyle Antalya’da bu sabah yapılan gözaltılara ilişkin açıklaması

47.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu’nun, Keşan-Enez yolunda meydana gelen kazalara ilişkin açıklaması

48.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın, Afyonkarahisar Belediyesinde çalışan BELEDİYE-İŞ Sendikasına üye işçilere sıfır zam teklif edilmesine ilişkin açıklaması

49.- Adana Milletvekili Ayhan Barut’un, Kozan-Mansurlu yol sorununa ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden balıkçılara “Hoş geldiniz.” denilmesi

B) Önergeler

1.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, (2/905) esas numaralı Çocuk Hakları Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/166)

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve arkadaşları tarafından, ülke genelinde konut ve kira fiyatlarındaki artışın nedenlerinin araştırılarak yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 25/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Nisan 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Daniş Betaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Siirt'te yüzlerce naaşın bulunduğu "Kasaplar Deresi" olarak bilinen "Nevala Kasaba" bölgesindeki yapılaşma çalışmalarının durdurulması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 18/4/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Nisan 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, Sudan ve Nijer'de TİGEM tarafından yapılması planlanan tarım projelerine ilişkin doğru bilgilere ulaşılabilmesi ve söz konusu projelerin incelenmesi amacıyla verilmiş olan (10/4403) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Nisan 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına, yine bu kısımda bulunan 324, 323, 127, 313, 169, 245, 154 ve 183 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9'uncu sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine ve 324, 327 ve 323 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına, sataşması nedeniyle konuşması

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ile 92 Milletvekilinin Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi (2/4331) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 324)

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2020-2022 yılları arasında Muğla ilinde Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası aracılığıyla kredi kullanan üretici sayısına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61356)

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Mersin ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61362)

3.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Tufanbeyli İlçe Halk Kütüphanesi projesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/61403)

4.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, yurt dışına çıkış harcında yaşanan artışa ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/61406)

5.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, İzmir İl Tarım Müdürlüğü tarafından Karaburun ilçesinde verilen zeytin salamura tesisi ruhsat sayısına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61507)

6.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, şeker temininde yaşanan sıkıntıya ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61508)

7.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgat'ta bulunan Kazankaya Kanyonu'na yönelik bir proje bulunup bulunmadığına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61510)

8.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, gübre fiyatlarındaki artışa ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61512)

9.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, yurt dışı çıkış harcının artırılmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/61519)

10.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Ukrayna'dan Türkiye'ye gerçekleşen ve gerçekleşebilecek göçlere yönelik alınan tedbirlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/61520)

11.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, lisanslı depolarda bulunan ekmeklik buğday miktarına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61718)

12.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, 2017-2021 yılları arasında planlanan ve bütçeden verilen tarımsal desteklemelere ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61720)

13.- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, Ziraat Bankasından tarımsal kredi kullanıp takibe düşen çiftçi sayısına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61722)

14.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'da Et ve Süt Kurumu mağazası açılması talebine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61728)

15.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında kamu bankalarına kredi borcu olan çiftçi sayısına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin cevabı (7/61732)

16.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, son beş yılda Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan temsil ve ağırlama giderlerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/61750)

17.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Cumhurbaşkanlığına ait makam araçlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/61752)

19 Nisan 2022 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Konya 5'inci İslami Dayanışma Oyunları'yla ilgili söz isteyen Konya Milletvekili Ahmet Sorgun'a aittir.

Buyurun Sayın Sorgun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Konya Milletvekili Ahmet Sorgun'un, Konya 5'inci İslami Dayanışma Oyunları'na ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET SORGUN (Konya) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; İslami Dayanışma Oyunları üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle şahsınızı, hazırunu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Önce coronanın, sonra da Ukrayna-Rusya savaşının insanlığın üzerine bir karabasan gibi çöktüğü günümüzde iyi şeyler oluyor ülkemizde, iyi şeyler oluyor Konya'mızda. Bu cümleden olarak 5'incisi 9-18 Ağustos 2022 günlerinde Konya'da yapılacak olan İslami Dayanışma Oyunları bir soluklanma, bir nefeslenme, bir serinleme anlamı taşıyor insanlık adına ve insanlık için.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere İslami Dayanışma Oyunları, İslam İşbirliği Teşkilatına bağlı İslami Dayanışma Spor Federasyonu tarafından dört yılda bir düzenlenen çoklu bir spor organizasyonudur. Oyunlar, İslam coğrafyasında spor yoluyla dostluğu, kardeşliği, barışı, huzuru, yardımlaşmayı ve dayanışmayı hedeflemektedir. Daha önce Azerbaycan, İran, Suudi Arabistan ve Endonezya'da icra edilen bu dev organizasyonun heyecanını, bu kez Türkiye ve Konya olarak hep birlikte yaşayacağız ve paylaşacağız.

Oyunlara, İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerin tamamından yani 56 üyeden 3 bine yakın sporcu, bir o kadar da antrenör, hakem, basın mensubu, gözlemci iştirak edecektir. Mücadele 24 farklı spor dalında, 16 tesiste, 355 madalya için olacaktır. Karşılaşmalar Türkçe, Arapça, İngilizce ve Fransızca olarak yayınlanacaktır.

Bilimde, sanatta, eğitimde, sanayide, ziraatta Anadolu'nun başat şehri Konya, aynı zamanda spora ve sporcuya verdiği önemle de bir adım öne çıkmayı fazlasıyla hak etmiş demektir. Bundan dolayıdır ki geçtiğimiz günlerde Avrupa Spor Başkentleri ve Şehirleri Federasyonu tarafından Konya "2023 Dünya Spor Başkenti" olarak seçildi ve ilan edildi.

Selçuklulardan bu tarafa atıcılık, okçuluk ve güreş gibi geleneksel ata sporlarımızın yanında "bisiklet sporu" ve "bisiklet" deyince de akla Konya gelmektedir. Bu manada 550 kilometre -550 kilometre- tanımlı fiilen sahada icra edilmiş bisiklet yoluyla Konya, Türkiye'de ve dünyada bir marka şehirdir. Hazreti Mevlâna'nın "Şu toprağa sevgiden başka tohum ekmeyiz biz." dediği; barış, kardeşlik ve esenlik yurdudur Konya. Sadece Konya'ya, Türkiye'ye değil, İslam âlemine ve insanlık ailesine yakışır şekilde bu büyük organizasyonu mükemmelen tamamlayacağımıza inanıyor ve güveniyorum.

Bu devasa spor organizasyonunun Konya'da yapılmasını sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza, desteklerini esirgemeyen Gençlik ve Spor Bakanımıza, Konya Valimize; şehrin bugünlere gelmesinde emekleri takdire şayan önceki dönemler Büyükşehir Belediye Başkanlarımız Halil Ürün Bey'e, Tahir Akyürek'e ve hassaten, Konya'yı İslami Dayanışma Oyunları'na eksiksiz bir şekilde hazır etmek için gece gündüz aşıkla, şevkle, heyecanla çalışan mevcut Büyükşehir Belediye Başkanımız Uğur İbrahim Altay ve çalışma arkadaşlarına şükranlarımı sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

AHMET SORGUN (Devamla) – Son olarak, ramazan ayına ve oruç günlerindeyiz. Hazreti Mevlâna oruç için diyor ki: “Can beden hantallığından kurtuldu, nefsimizin isteklerinin eli bağlandı. Aşk ve iman ordusu geldi, sapıklık ve imansızlık ordusunu kırdı, geçirdi.”

Hepinizi saygıyla sevgiyle tekraren selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, köy enstitülerinin 82’nci kuruluş yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü’ye ait.

Buyurun Sayın Ünlü. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

2.- Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü’nün, köy enstitülerinin 82’nci kuruluş yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

17 Nisan Pazar günü, bir aydınlatma mucizesi olan köy enstitülerinin kuruluşunun 82’nci yıl dönümünü kutladık.

Cumhuriyetin ilk yıllarında ülke nüfusunun yüzde 80’i, kırsal nüfusun ise yüzde 90’ı okuryazar değildi. Okuma yazma çağındaki genç nüfusun yüzde 80’i köylerde yaşamasına rağmen ülke genelinde 40 bin köyün 35.277’sinde öğretmen yoktu. Bu sebeplerle eğitim ve öğretime büyük önem veren Büyük Önder’imiz Mustafa Kemal Atatürk, 1935 yılında yapılan Cumhuriyet Halk Partisi 4’üncü Büyük Kurultayı’nda daha çok köye ve köylüye ağırlık verilen bir politikanın benimseneceğini vurgulamıştır. O tarihlerde askerliğini onbaşı veya çavuş olarak yapan yetenekli gençler devlet üretme çiftliklerinde açılan kurslarda yetiştirilerek köylere öğretmen olarak atanmıştır.

1936’da başlayan uygulamaların olumlu sonuç vermesi üzerine, 1937’de yalnız köy çocuklarının alındığı ve köye yönelik öğretim programını uygulayacak köy öğretmen okulları açılmıştır. İlerleyen yıllarda eğitim alanında gelişmeler kaydedilmiş, İsmet İnönü’nün Cumhurbaşkanlığı, Hasan Ali Yücel’in Millî Eğitim Bakanlığı esnasında, İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç’un mimarlığını yaptığı köy enstitüleri, 17 Nisan 1940’ta Köy Enstitüleri Kanunu’nun Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilmesiyle resmen kurulmuştur. Köy enstitülerinin kuruluş amacı, köyü ve köylüyü kalkındırmaya yöneliktir. Anadolu’nun unutulmuş ve kendi kaderiyle baş başa kalmış, yoksulluğu ve çaresizliği yaşamış köy çocukları, enstitülerde eğitilmiş, bilgiye buluşturulmuş, aydınlanma ve çağdaşlaşma hareketlerini başlatmak üzere yeniden köylere gönderilmiştir.

Seçim bölgem Osmaniye’de 1940 yılında açılan Düziçi Köy Enstitüsü de bu aydınlanma mucizelerinden biridir. (CHP sıralarından alkışlar) Kurucu Müdürü, İsmail Hakkı Tonguç’un en çok güvendiği müdürlerden birisi olan Ahmet Lütfi Dağlar’dır. 1902 yılında Bağdat demir yolu inşaatı sırasında Alman çocuklarının okuması için yaptırılan ve halk arasında “Alman Konağı” olarak bilinen binada, 1939 yılında bir yıl süreyle Haruniye Eğitim Kursu olarak eğitime devam edilmiştir. 1940 yılında köy enstitülerinin kurulmasından sonra Kurucu Müdür Ahmet Lütfi Dağlar’ın önerisiyle “Haruniye” yerine “Düziçi” ismi tercih edilmiş ve enstitünün adı “Düziçi Köy Enstitüsü” olmuştur. Düziçi Köy Enstitüsü, öğrencilerini Adana, Gaziantep, İçel, Hatay ve Kahramanmaraş gibi komşu illerinden almıştır. Düziçi Köy Enstitüsü; yöneticileri, öğretmenleri, binaları, eğitim ve öğretimi, çalışmaları, öğretmenlik idealleri ve eğitime katkılarıyla her zaman örnek alınabilecek bir eğitim kurumu olmuştur. Düziçi Köy Enstitüsünden toplam 936 öğrenci mezun olmuş; enstitü, ilk mezunlarını 1943-1944 öğretim yılında, son mezunlarını ise 1951-1952 öğretim yılında vermiştir. Enstitüde eğitim faaliyetleri kültür, ziraat, teknik dersler şeklinde sürdürülmüştür.

Köy enstitülerinde yetişen genç öğretmenler yurdun dört bir yanına, en ücra topraklara giderek köylülere hem örgün öğretimle okuma yazma ve temel bilgileri kazandırmış hem de modern ve ilmi tarım tekniklerini öğretmişlerdir. Mustafa Kemal Atatürk “Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.” diyerek her daim sanata öncelik verdiğini devrimleriyle ve düşüncesiyle göstermiştir. Bu anlayışla, köy enstitülerinde müzik, tiyatro, halk oyunları, resim ve el sanatları gibi çağdaş sanatın her alanında dersler verilmiştir. Enstitüden mezun olan köy çocukları, yıllar sonra ünlü bir yazar, ressam, siyasetçi ve bilim adamı olarak karşımıza çıkmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHA ÜNLÜ (Devamla) - Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BAHA ÜNLÜ (Devamla) – Fakat yıllar içinde, bu aydınlanma mucizesi atılımından rahatsız olan emperyalist güçler, birtakım yerli çevreleri de kullanarak akıllara durgunluk veren iftira ve karalamalarla ne acıdır ki köy enstitülerini kapattırmışlardır.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle, 17 Nisan 1940 tarihinde başlatılan bu devrimci hareketin 82’nci yıl dönümünde açılan köy enstitülerinin kurucularını bir kez daha minnet, rahmet ve şükran duygularıyla anıyor; bugün köy enstitülerinin saygın ve özgün duruşlarını takdir eden herkesi ve yüce Meclisi en derin saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Şanlıurfa’nın sorunları hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü’ye aittir.

Buyurunuz Sayın Sürücü. (HDP sıralarından alkışlar)

3.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü’nün, Şanlıurfa’nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Yoksulluğun ve işsizliğin derinleştiği, her gün bir gencin intihar ettiği, insanların metropollere ucuz iş gücü olarak gitmek zorunda kaldığı Urfa’da, istihdam alanları rant alanlarına dönüştürülmüş durumdadır. İnsanların iş bulamadığı Urfa’da, iş bulma kurumu olan İŞKUR ise skandallarla gündeme gelmektedir. Geçtiğimiz haftalarda yaşanan görevden alınmalar yerel basına da yansımıştır fakat yetkililerden kamuoyuna hiçbir açıklama yapılmamıştır. Artık bırakalım liyakatsizliği veya kayırmacılığı, hayalî işe yerleştirmeler üzerinden müdürler ve müdür yardımcılarını hayalî işçinin maaşını alarak cüzdanlarını doldururken Urfa’da, insanlar, pazar yerlerinden artakalan meyve ve sebzeleri toplamaktalar. Olmayan atölyelerde olmayan işçiye istihdam sağladığını belirttiği belgelerle halkın hazinesindeki parayı alıyor. İşte, bu, AKP’nin Urfa’daki ustalıklarından sadece bir örnektir. Bu tablo AKP iktidarının eseridir. Bu skandallara adı karışan kişiler hakkında gereken işlemler başlatılmalı, kamuoyu bilgilendirilmeli ve haklarındaki soruşturma hızla sonuçlandırılmalıdır.

Değerli halkımız, yine, yaklaşık 3 milyon nüfusu olan Urfa’da sağlık alanındaki ihmaller, eksiklikler ve skandallar, AKP iktidarının sağlık alanındaki son yirmi yılının âdeta özeti gibidir. Örneğin, Karaköprü Maşuk’ta sağlık ve sosyal tesis alanına ayrılan yaklaşık 20 dönümlük kamu arazisi, tüm itirazlara rağmen konut alanına çevrildi ve Maşuk’taki sağlık ocağı ise kiralık bir iş yerinde mahalleye hizmet veriyor. Bahsettiğimiz Maşuk’un nüfusu ise 20 bin insandan oluşuyor. Kamu arazisi varken hangi akla hizmetle sağlık ocağı kiralık bir dükkânda hizmet sağlar? Kısacası, sağlık ocağının yeri yok ama AKP iktidarı istediği için kamu arazisi, sipariş adresi belli olan imara ve ranta açılıyor. Cumhurbaşkanı kararıyla gerçekleşen bu plan değişikliği bize gösteriyor ki AKP iktidarı Urfa’yı parsel parsel satıyor. Bu karardan derhâl vazgeçilmeli, kamu arazileri ranta değil halkın hizmetine açılmalıdır.

Evet, değerli arkadaşlar, yine, Urfa’da birçok alanda ya doktor yok ya da sadece tek bir doktor var. Örneğin, 2 tane ağız ve diş sağlığı hastanesi var ama mevcut hastanede düzenli olarak hizmet veren bir çene cerrahisi yok. Yıllardır Urfa’da kan merkezi

yok, acil bir durumda kan en yakın il olan Antep'ten getiriliyor; artık buna bir son verilmeli ve Urfa'da bir kan merkezi kurulmalıdır. Urfa'da kadın doğum alanında da ciddi hekim ve poliklinik yetersizliği mevcuttur. Ayrıca, yeni bir kadın doğum hastanesinin hızla yapılması gerekmektedir. Yine, yan dallarda çocuk doktorları yok; aileler çocuklarını Antep, Adana ve Diyarbakır gibi kentlere götürmek zorunda kalıyor, çocuklar şehirler arası yolculuklarda ciddi sıkıntılar yaşıyor ve tedavileri aksıyor. Evet, Urfa halkı, AKP iktidarı tarafından sağlık sorunlarıyla baş başa bırakılmış durumda. Örneğin, Urfa'da çocuk alerji doktoru yok, çocuk gastroenteroloji alanında da sadece 1 doktor var. Aileler çocuklarıyla randevu almak için haftalarca sırada beklemekteler. Bir alana sadece tek bir doktor verme hâli neredeyse tüm yan dallarda yaşanmaktadır. Hastanelerde doktor yok, cihaz yok. Randevu almak isteyen yurttaşlar 182'yi arıyor fakat doktor olmadığı için randevu alamıyorlar ya da haftalar sonra kendilerine randevu veriliyor. Örneğin Viranşehir'deki yurttaşlarımız kulak burun boğaz servisinden randevu alamadıklarını, haftalarca bekletildiklerini söylüyorlar. Düşünün, kulağınız veya başka bir yeriniz ağrıyor; doktora gidip muayene olmanız, tedavi olmanız gerekiyor ancak maalesef tek bir doktor olduğu için size ancak dört hafta sonraya randevu veriliyor. İşte Urfa'da sağlık konusunda yaşanan durum budur, halk bunları yaşıyor.

Peki, Urfa'lı yurttaşların sağlığa erişim hakkını gasbeden bu anlayış, çözüm noktasında yıllardır neden tek bir adım dahi atmıyor? Buradan yetkilileri Urfa'daki sağlık sorunlarını hızla çözmeye ve sorumluluklarını yerine getirmeye davet ediyoruz.

Evet arkadaşlar, tarım alanında da Urfa'da ciddi sıkıntılar yaşanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYŞE SÜRÜCÜ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkenin en büyük barajı Urfa'da fakat Urfa çiftçisi suya erişemiyor çünkü ısrarla, yeterli su kanalları yapılmıyor. Fırat Nehri'nin yanı başındaki Hilvan ve Birecik çiftçisi bile yeterli düzeyde su bulamıyor. Peki, neden AKP iktidarının tek bir bakanı bile DEDAŞ'ın zulmü hakkında bir açıklama yapmıyor? Bir tarım kenti olan Urfa'da neden GAP kapsamında otuz yıldır su kanallarının yapımı tamamlanmıyor ve çiftçi DEDAŞ'a mecbur bırakılıyor?

İşte tüm bu sorunlar AKP'nin Urfa icraatlarıdır ve diyoruz ki en çok da kavurucu yaz sıcaklığında suya muhtaç bıraktığınız çiftçiler ve halk sizi gönderecek.

Genel Kurulu ve tüm halkımızı tekrardan saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk milletvekillerine yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Çelebi...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine ve terörle mücadeleyle ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

“Terör neredeyse orada başı ezilmelidir.” diye tezkereye “evet” oyu verdim. Pençe-Kilit'le Türk milletinin pençesi terör kamplarına kilit vurmuştur, vuracaktır. Üsteğmenimiz Ömer Delibaş bu operasyonda şehit düşmüştür, Allah rahmet eylesin. Artık vücudu vatan toprağı, nefesi vatan havasıdır, bedeni başaktır, son nefesi hür ve bağımsız doğacak her çocuğun ilk çiğlığıdır. Kahraman ordumuz vurdukça ses emperyalizmin taşeronlarından gelmiş, Türkiye'ye ömür biçme densizliğine başvurmışlardır. Türkiye'ye, ulusal birliğimize, toprak bütünlüğümüze kimse ömür biçemez; buna müsaade etmeyiz diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

2.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, zeytin üreticilerinin taleplerine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Sofralarımızın vazgeçilmezi zeytinde ağaç sayısı artarken üretimin düşmesinin sebebi uygulanan politikalar, mazot, gübre ve ilaç fiyatlarıdır.

Geçtiğimiz günlerde ziyaret ettiğimiz Marmarabirlik Gemlik Kooperatifi yöneticileri iki noktaya dikkat çekiyordu. Birincisi, zeytinde üretime gerçekçi desteğin verilmesi gerekiyor. İkinci olarak zeytin üreticisinin desteklenmesi için birliklerin de Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan yararlanabilmesinin önünün açılması gerekiyor. Muhalefetin haklı eleştirilerine kulağını tıkayan yöneticilere sesleniyorum: Bari zeytin üreticilerinin sesini ve taleplerini duyun, gereğini yapın.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, emeklilikte yaşa takılanların sorunlarına ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu kürsüden ve Meclisten defalarca emeklilikte yaşa takılanların sorunlarını dile getirdik. Araştırma önergeleri verdik, kanun teklifleri verdik; AK PARTİ ve MHP oylarıyla reddedildi. Milyonlarca EYT'li bugün, bu konuda, sizlerden bir haber bekliyor ancak Hükümet, bugünkü açıklamasına göre, gündemlerinde EYT olmadığını ifade etti. Seçim meydanlarında bunların sözleri verildi, “EYT'lilerin sorunları çözülecek.” dendi; toruna karıştılar, her türlü sıkıntıyı yaşadılar, yıllarca prim ödeditiler ancak bir türlü emekli olmadılar. Buradan bir kez daha sesleniyoruz: Bu EYT'lilerin bir an önce sorununu çözelim, hep birlikte çözelim; siz getirin, biz de destek verelim. Seçimden önce de onlara bir müjde verelim ki gerçekten sıkıntı içerisinde olan EYT'liler de rahat bir nefes alsın diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

4.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, tarım desteklerinin artırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ulusal güvenliğimiz ve ülkenin geleceği açısından tarım ve hayvancılığın olmazsa olmaz olduğu bir kez daha anlaşıldı. Çiftçisine destek vermeyen, tarımsal kalkınmayı önemsemeyen Türkiye modelinde ekonominin ne yazık ki düzelmeyeceğini buradan defalarca söyledik. Çiftçilerimize ve üreticimize ne kadar destek verirse ülke ve millete o kadar geri dönüşü olur.

Tüm Türkiye'de olduğu gibi Gaziantep'te de köylü, çiftçi, üretici tohumda, gübrede, ilaçta, mazotta artan girdi maliyetleri yüzünden üretemez hâle geldi. Artan maliyetlerin düşürülmesi, mazot ve gübre desteğinin bir an önce artırılması gerek. Tarım destekleri ne yazık ki üreticilerimizin yüksek girdi masraflarına yetmiyor. Çiftçinin belini büken sadece gübre ve mazot da değil, şu an elektrik maliyeti gübre ve mazotu da geçti. Sulu tarım yapılan arazilerde elektrik dağıtım şirketleri âdeta çiftçinin gelirine ortak olmuş durumda. Tarım desteklerinin özellikle böyle sıkıntılı dönemlerde daha fazla artırılması ve bu konuda üreticilerimizin lehine gerekli düzenlemelerin bir an önce hayata geçirilmesi gerek diyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

5.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Projesi'ne ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Mersin'imizin ulaşım ağına büyük katkı sağlayacak olan Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Projesi'nin Çeşmeli-Kızkalesi kesiminde bazı taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından alınan acele kamulaştırma kararı Cumhurbaşkanlığı tarafından Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Mersin-Antalya arasını en az bir saat kısaltacak olan bu projede emeği geçen başta Sayın Cumhurbaşkanımız ve Ulaştırma Bakanımız olmak üzere herkese teşekkür ediyorum.

İnşaat çalışmalarına da bir an önce başlanarak bu yolun, hem turizm açısından hem ulaşım açısından çok önemli olan bu yolun bir an önce bitirilmesini talep ediyor, teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, İsrail askerlerinin Mescid-i Aksa'ya baskını şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İçerisinde bulunduğumuz mübarek ramazan ayında tüm ilahi dinlerin kutsal mekânı Kudüs'te yaşananlar bizleri derinden üzmektedir. İsrail, Filistinli kardeşlerimize karşı zulmünü arttırarak masum Filistinlileri katletmektedir. İsrail askerlerinin 1'i çocuk 7 Filistinli kardeşimizi şehit etmesini ve Müslümanların mukaddesi Mescid-i Aksa'ya baskını şiddetle kınıyorum. Şehit düşen Filistinli kardeşlerimize Yüce Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum. İsrail, haksız ve hukuksuz saldırılarına derhâl son vermelidir.

Kudüs mutlaka özgürlüğe kavuşacak, Filistinli kardeşlerimizin muhteşem direnişi kesinlikle zaferle sonuçlanacaktır. Türk milleti bu haklı davada Filistinli kardeşlerimizin her zaman yanında olmuştur ve olmaya devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

7.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, İsveç'te Kur'an-ı Kerim'e yönelik gerçekleştirilen hadsiz saldırıya ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

İsveç'te kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'in yakılması asla kabul edilemez. Bu olayı aşağılık bir saldırı olarak nitelendirmekteyim. Bu olay, geçmişten ders alınmadığını, İslam düşmanlığı ve İslamofobinin hızla arttığını, ırkçı ve provokatif eylemlerin engellenmesinde hâlen tereddütlü davranıldığını, "ifade özgürlüğü" kisvesi altında açıkça ve alenen nefret suçu işlenmesine göz yumulduğunu bizlere bir kez daha göstermiştir.

İslam düşmanlığını sıradanlaştıran eylem ve yorumlar, toplumda böylesi bir cinnet hâli üretir. Bu kapsamda, tüm ülkeleri ve uluslararası kuruluşları İslam düşmanlığı ve ırkçılığa karşı gerekli önlemleri almaya davet ediyor, bu tehdide karşı etkin ve caydırıcı adımların süratle atılmasını, sorumluların adaletle teslim edilmesini bekliyoruz. Bu nefret ideolojilerine karşı el birliğiyle mücadeleye devam edeceğimizi bildirerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşdoğan...

8.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Gaziantep'teki ayakkabı üreticilerinin taleplerine ilişkin açıklaması

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin ayakkabı üssü olan ve Çin'den sonra en büyük pazara sahip olan Gaziantep'te günlük ortalama 2 milyon çift ayakkabı üretilirken birçok ülkeye yılda yaklaşık 500 milyon dolarlık ihracat yapılmaktadır. Türkiye'den son zamanlarda ise tabaklanmış deri ithal eden yabancı firmalar sadece A, B, C kalite erkek dana derisini yani üst kaliteli ürünü talep etmektedirler. Bu talep karşılandığında ise yerli imalatçılarımıza düşük kaliteli deriler kalmaktadır. Bu kalan derilerle sadece kalitesi düşük ürünler yapılabilmektedir yani katma değeri yüksek olan ürünler yapılamamaktadır. Bu sebeple ülkemizin uluslararası pazarlarda rekabet şansı -kalitesiz hammaddeden dolayı- azalmaktadır. Sektörümüz, tabaklanmış kaliteli deri ithalatının ve ihracatının sınırlandırılmasını istemektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

9.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana'daki birçok KOBİ'nin Kredi Garanti Fonunun desteklerinden yararlanamadığına ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kredi Garanti Fonu hem pandemi hem de ekonomik kriz dönemlerinde firmaların ayakta kalması için destek veren bir kurumdur. Bu kredinin ilk dilimi ne yazık ki gerçek anlamda iş yapanlara değil, Hükümet yanlılarına verilmiştir. Devlet iş olanağını artırmak için böyle bir krediyi çıkarmasına rağmen alınan krediler, ev, arsa, lüks araç alan ve geri ödemesini bankalara yapmayan firmalara aktarıldı. Bankalar verilen kredilerin ödenmeyen miktarlarını devletten tahsil etti. Sonraki dilimde devlet bu kredileri fatura ve iş karşılığı veremeye karar verdi; güzel bir uygulama ancak çok cüzi miktarda bir kredi desteği sağlandı. Adanalı firmalar için birçok KOBİ, banka şubelerinden eli boş döndü. Şimdi sormak istiyorum: Hükümetin Çukurova bölgesini gözden mi çıkardığını biliyoruz acaba? Bu, ekonominin belkemiği KOBİ'lere çifte standart anlamına gelmiyor mu? Çukurovalı iş insanları bunu kayıtlara geçiriyor, haberiniz olsun demek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

10.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in sağlık alanındaki sorunlarına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Devlet, herkesin hayatını beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamakla yükümlüdür ve bu, devletin Anayasa'daki asli vazifelerindendir. Zira Türk devlet geleneğinde de süregelen bin yıllar içinde bu durum "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." ifadesiyle somutlaştırılmıştır.

Bakınız, buradan defalarca söylememize rağmen Kırşehir hâlâ tek hastane ve çok büyük bir doktor açığıyla sağlık sorunlarını çözmeye çalışmaktadır. Başta doktorlarımız olmak üzere sağlık çalışanlarımızın pandemi boyunca olan fedakârlıklarını ve gayretlerini takdir ediyoruz. Ancak Kırşehir'de telafi edilemeyecek düzeyde çok büyük doktor açığı bulunmaktadır. Buradan Hükümet yetkililerine tekrar sesleniyorum: Bir an önce göğüs cerrahı, plastik cerrah, çocuk cerrahı, kadın doğum, kardiyoloji, nefroloji, endokrinoloji ve diğer alanlardaki doktor açığı kapatılmalı çünkü süregelen ekonomik krizler altında ezilen vatandaşlarımız başka illere tedavi olmaya gitmek zorunda kalmaları.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur...

11.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'ın orman yangınlarıyla mücadeledeki zafiyetine ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Havalar ısınıyor, orman yangınları da başlıyor. Geçtiğimiz yıllarda Hatay'da maalesef ciğerlerimizi yakan orman yangınlarını yaşadık. "Hatay'a orman bölge müdürlüğü kurulsun, yangına müdahaleler hızlı ve etkili olsun." dedik. Tam beş ay önce Hatay'a Orman Bölge Müdürlüğü kuruldu, yalnız bu müdürlük Resmî Gazete'nin sayfasında kaldı. Orman Bölge Müdürü dâhil olmak üzere atamalar yapılmadı, yeterli ve gerekli iş makineleri gönderilmedi; dozer yok, greyder yok, arazöz yok. Dün Dört Yol'da bir orman yangını başladı. Bahsettiğim eksiklikleri bu yangında ziyadesiyle hissettik. Personel atamayacaksanız, yangın söndürme araçlarını vermeyecekseniz Hatay'a Orman Bölge Müdürlüğü kurmanın bir anlamı kalır mı? İktidara sesleniyorum: Lütfen bu eksiklikleri bir an önce giderin; arazöz, greyder ve dozer gönderin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ve çevre illerde fırtına sebebiyle yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde ve çevre illerde fırtına afete dönüştü, elektrik direkleri yıkıldı, bazı bölgelerde kırk sekiz saatlik elektrikler kesik. Bağ bahçe tahrip oldu, üretici ciddi mağdur durumda. Elektrikler kesik olduğu için mandıralarda ineklere sağım yapılamadı, su dahi verilemedi. Elektrik altyapısının güçlendirilmesi şart. Zararlar bir an önce karşılanmalı. Küresel iklim değişikliği nedeniyle fırtına, sel ve dolu gibi afetler, başta üreticilerimiz olmak üzere her kesimi etkiliyor. Elektrik kesintileri ise ne yazık ki gecelerin karanlığını daha da koyulaştırıyor. Bu yönde yapılması gerekenler bir an önce yapılıp önlemler alınmalı, mağduriyetler giderilmeli, zararlar da bir an önce karşılanmalı.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

13.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, İsrail askerlerinin Mescid-i Aksa'ya baskınını şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Yemen, Somali, Myanmar, Libya, Afganistan, Filistin ve Suriye'de milyonlarca masum insan bir ramazan ayını daha buruk geçiriyor. İsrail'in Mescid-i Aksa'da ibadet eden başta kadın ve çocuklar olmak üzere sivillere yönelik yapmış olduğu hukuksuz saldırıyı şiddetle kınıyorum. Bu saldırıda vefat eden kardeşlerimize Allah'tan rahmet, yaralananlara acil şifalar diliyorum.

"Türkiye her zaman Filistin'in yanındadır. Kudüs'ü ve Müslümanları koruyamayan bir dünya kendi kendine ihanet etmiş." bilinciyle tüm dünyayı ayağa kaldıran Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, bölgenin barışa kavuşması için tüm gücüyle çalışmaktadır. İsrail'in saldırılarına sessiz kalarak veya kayda değer tavır ortaya koymayarak dolaylı şekilde destek veren herkes orada yaşanan zulme ortaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

14.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Mecliste görüşülecek spor yasasına ve Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur. Spor yaparak sağlıklı bireyler oluşturulur, sağlık giderleri azaltılır, toplum sağlığı güçlenir. Ülkemizde spor kültürü geliştirilmeli, her ailenin bir diyet ve spor uzmanı olmalıdır. Çocuklara küçük yaştan itibaren spor kültürünü aşılayacak, sporu sevdirecek eğitimler verilmelidir. Aziz Atatürk'ün dediği gibi "Türk milleti anadan doğma sporcudur." Bizler Türk sporunu daha ileriye taşımalıyız. Gazi Meclisimizle görüşülecek yeni spor yasasının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Ayrıca Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet, kahraman silah arkadaşlarına ve ailesine başsağlığı diliyorum; ruhu şad olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşcier...

15.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu hakkında açılan davaya ilişkin açıklaması

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu tam on iki yıldır kadınların yaşam hakkı için mücadele ediyor. Kadın cinayetlerinin görüldüğü davalar için adliyelerde oluyorlar, şüpheli kadın ölümlerinin ortaya çıkması için katkı sunuyorlar, devleti yönetenlerin yapması gereken ama yapmadığı verileri paylaşarak sorumluluk üstleniyorlar. İşte, kadınlar için bu kadar önemli olan böyle bir platform hakkında, hukuksuz bir şekilde "kadın haklarını savunmak" kisvesi adı altında, aile mefhumunu yok sayarak aile yapısını parçalama gibi akıl dışı bir suçlamayla dava açıldı. Böyle bir gerekçenin davaya dönüşmesi bile skandal. Bizler bu davanın örgütlü kadın mücadelesine karşı olduğunu biliyoruz. Ama baskılar asla mücadelemizden bizi geri döndürmeyecek. Dün de bugün de yarın da söylüyoruz: Kadın cinayetlerini durduracağız ve hiçbir kadın asla yalnız yürümeyecek. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aycan...

16.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, depreme karşı alınması gereken önlemlere ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, deprem ülkemizin gerçeğidir. Ülkemizdeki faylar aktiftir, şehrim Kahramanmaraş'ın da üzerinde bulunduğu Doğu Anadolu Fay Hattı da aktiftir. Bölgemizde geçen ay içerisinde depremler olmuştur, bu nedenle depreme hazırlıklı olmalıyız. Depreme hazırlık iki aşamalıdır: Deprem olduğunda yapılacak işlere hazırlıklı olmak yani depremde kurtarma, acil sağlık hizmetleri, deprem sonrası hayatla ilgili işler bir grubu oluşturmaktadır. İkinci grup hazırlık daha önemlidir; deprem olduğunda yapıların yıkılmasını önlemeye yönelik çalışmalardır bunlar. Bu kapsamda, fay hatları üzerinde yapılaşmamak, ayrıca gevşek, sivilaşma riski çok yüksek zeminlerde yapılaşmamak gerekir ve deprem bölgesindeki yapıların depreme dayanıklı olması gerekir. Bu kapsamda, imar planlarında mutlaka düzenleme yapılmalı, fay hatları üzerinde yapılaşmaya izin verilmemelidir, var olan yapılarda kentsel dönüşüm veya güçlendirme yapılmalıdır. Ayrıca, yeni yapılarda mutlaka zemin etüdü yapılmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arık...

17.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine ve terörle mücadeleye ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit düşen hemşehrim Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet, kıymetli ailesine,

hemşehrilerime ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum. Buradan bir kez daha Amerika'nın paralı uşağı PKK terör örgütünü, her türlü terörü ve teröristi ve onlara destek olanları "ama"sız, "fakat"sız, "lakin"siz lanetliyorum. Pençe-Kilit operasyon bölgesinde görev yapan kahraman askerlerimiz başta olmak üzere tüm Silahlı Kuvvetlerimize başarılar diliyorum, tırnağınıza taş değmesin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

18.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'daki tarımsal sulama tesislerine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tarım ve Orman Bakanlığına: Muğla genelinde 450 bin metre açık, 150 bin metre uzunluğunda kapalı sistem sulama kanalı bulunmaktadır. Söz konusu sulama tesislerinin bir kısmı ekonomik ömrünü tamamlamış olup kullanılamamakta, birçoğunun da yerine yeniden inşa edilmesi veya modernize edilmesi gerekli hâle gelmiştir. Mevcut durumlarıyla çok fazla su kayıplarına neden olması, yeterli alanı sulayamaması, yeterli sayıda çiftçinin yararlanamaması nedeniyle ekonomik olarak kayıplara neden olmaktadır. Muğla'da tarımsal faaliyetlerle uğraşan, üretim yapan, bu zamana kadar sulama tesislerinden fayda sağlayan üreticiler için mağduriyet oluşmaktadır. Bütünlüğün sağlanması, tarımsal ürün deseninin oluşturulması, arazi toplulaştırma, tarla içi geliştirme hizmetleri ve su kaynaklarının kontrollü kullanımı açısından tarımsal sulama tesislerinin Devlet Su İşlerine devredilmesi için çalışmanız var mıdır? Bakım onarım için fizibilite çalışmanız var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

19.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, emeklilerin taleplerine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta sonu Türkiye'nin dört bir yanındaki emeklilerimiz seslerini duyurmak için alanlardaydı. Ben de Edirne'de emeklilerimizle beraberdim. Açlık sınırının altındaki maaşlarının artırılması ve insanca bir ücret için seslerini duyurmaya çalıştılar. Ne istiyorlar? Çok basit; en düşük emekli aylığı asgari ücret düzeyinde olmalı, bayram ikramiyeleri de en düşük emekli aylığı kadar olmalı. Hükümet ise emeklinin açlık sınırının altında yaşamaya çalışmasını istiyor. Biliyoruz ki emeklinin alanlarda yükselen sesini sağır sultan duyar ama saraydakiler duymaz. Sarayın duvarları halkın sesine kapalıdır. Emeklinin talebi çok açık: "Bizi kıskanan Avrupalılar gibi yaşamak istiyoruz." diyorlar. Yarı aç yaşamak değil, çocuklarıyla, torunlarıyla mutlu geçirecekleri bayramlar, bayram gibi günler görmek istiyorlar. AKP emekliye gücünü göstermek için yemin etmiş gibi. Saraya, yandaşa değil emekliye, emekçiye bütçe diyoruz. Ve şimdiden CHP iktidarında emekliye hak ettikleri yaşamı sağlayacağımızın sözünü veriyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kasap...

20.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya Tavşanlı Belediyesinin, iş yerlerini mezbeleliğe taşımak için esnafı zorladığına ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Seçim bölgem Kütahya'da Tavşanlı Belediyesi, şehir içinde mevcut olan bazı iş yerlerini -sanayi esnafını- şu görmüş olduğunuz mezbeleliğe, yolu belli olmayan, çamur deryası, üstü akan, altyapısı olmayan iş yerlerine taşımak için zorlamakta. Nasıl zorluyor? "İki ay içinde taşınmazsanız -1 Temmuz'a kadar- iş yerlerinizi mühürlerim." diyor. Bu mezbeleliğe şehrimin bir belediye başkanı nasıl göz yumabilir, halkı nasıl bu şekilde zulme maruz bırakabilir? Hazırda taşınmak, bu altyapısı olmayan, akan, bir rampası bile olmayan, "sanayi dükkânı" diye gösterilen bu yerlere zoraki belediyenin... Şu ana kadar patates deposu, tahıl deposu olarak kullanılan, bazılarında peşkeş çekilmiş iş yerlerine sanayicimizi, küçük sanayi esnafını zoraki taşıtmak bir belediye başkanına yakışmıyor. Bu bir zulümdür, bu bir despotluktur; burası derebeylik değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Tavşanlı Belediyesini bu konuda uyarıyorum. Halkın yanında yer alacak, bu dükkânların kapanmaması için elimizden geleni yapacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bulut...

21.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, İsviçre'de Kur'an-ı Kerim'e yönelik gerçekleştirilen hadsiz saldırıya ilişkin açıklaması

YÜCEL BULUT (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İsviçre'de yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'e yönelik hadsizce gerçekleştirilen saldırılara karşı sessiz kalınması mümkün değildir. Kur'an-ı Kerim'e karşı yapılan saldırılar Müslümanların inanç özgürlüğüne açıkça bir müdahaledir, bir hak ihlalidir ve nefret suçudur. Anlaşılan odur ki 1945'te tarihe gömüldüğü düşünülen sapkın fikirler bu defa İsviçre'de tekrar hortlamıştır. Polisin gözlerinin önünde Müslümanların yaşadığı mahallelerde Kur'an-ı Kerim yakılması ve yetkili mercilerin müdahalede bulunmayıp kutsal kitabımızın yakılmasını sağduyuyla seyretmeleri için Müslümanlara çağrı yapması hiçbir aklın kabul edebileceği bir durum değildir. İsviçre'de yaşanan olaylar karşısında İslam düşmanlığı ve ırkçılık yapanlara karşı gerekli önlemlerin alınmasını ve sorumluların adalete teslim edilmesini, uluslararası kamuoyunun bir an önce yaşanan rezaleti en güçlü şekilde kınayarak ve etkili bir hukuki sürecin başlatılması konusunda girişimde bulunmalarını bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

22.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Projesi'ne ve Mersinlilerin ulaşım alanındaki beklentilerine ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Mersin'imizde bölge trafiğini rahatlatarak Çeşmeli-Taşucu Otoyolu Projesi güzergâhında yer alan Çeşmeli-Kızkalesi mevkindeki taşınmazların Karayolları tarafından acele kamulaştırılmasına dair Resmî Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararının Mersin'imize ve Mersinli hemşehrilerimize hayırlı olmasını diliyorum. Ayrıca, büyük bir kısmı tamamlanmış olan Mersin-Antalya yolunun nihayete erdirilmesi, Silifke- Mut-Karaman ve Çamlıyayla-Tarsus yollarının en kısa sürede faaliyete açılması, Mersin-Tarsus Otoyolu'nun ücretsiz olması Mersinli hemşehrilerimizin beklentileri arasındadır.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurunuz Sayın Dervişoğlu.

23.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Pençe-Kilit Operasyonu'na katılan askerlerimize başarılar dilediğine ve operasyonda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine; Turgut Özal, Hamit Fendoğlu, Ayvaz Gökdemir ve Profesör Doktor Oktay Sinanoğlu'nun vefatlarının yıl dönümüne, 15-21 Nisan Malazgirt Haftası'na, İYİ Parti Gençlik Kolları üyesi Alp Emeç'in attığı

bir "tweet"ten dolayı tutuklanmasını kabul edilemez bulduklarına, İYİ Parti olarak projeye değil ranta karşı olduklarına ve yeni Tokat Havalimanı'na ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum ve tüm milletvekillerimize başarılı bir çalışma haftası temenni ediyorum.

Dün gece itibarıyla Irak'ın kuzeyinde Metina, Zap ve Avaşin-Basyan bölgelerine Silahlı Kuvvetlerimiz tarafından Pençe-Kilit Operasyonu başlatılmıştır. Operasyona katılan kahraman askerlerimize başarılar diliyorum; Cenab-ı Hak yardımcıları olsun, Yüce Allah kahramanlarımızı kazalardan ve belalardan korusun.

Operasyonlar devam ederken harekât kapsamında Özel Kuvvetler Komutanlığında görevli Üsteğmen Ömer Delibaş'ın şehadet haberini üzüntüyle öğrendik. Cennetmekân şehidimize Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum. Tüm şehitlerimizin mekânı cennet, ruhları şad olsun.

Sayın Başkanım, bugünkü konuşmamda çok sayıda anmaya yer vereceğim, o nedenle hassaten müsamahanızı istirham ediyorum.

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bugün, 17 Nisan 1993'te, yirmi dokuz yıl önce kaybettiğimiz, Türkiye Cumhuriyeti devletinin 8'inci Cumhurbaşkanı, değerli devlet ve siyaset adamı, merhum Turgut Özal'ı vefatının yıl dönümünde saygı ve rahmetle anıyorum.

Yine, bugün, 17 Nisan 1978 tarihinde uğradığı hain bir suikast sonucu hayatını kaybeden, eski milletvekili ve Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nu vefatının yıl dönümünde rahmetle yâd ediyorum.

Bugün, Türkiye Cumhuriyeti'nde Devlet Bakanlığı ve milletvekilliği görevinde bulunmuş, devlet ve siyaset hayatında önemli izler bırakmış, Türk milliyetçisi ağabeyimiz Ayvaz Gökdemir'in de ölüm yıl dönümü. Merhum Ayvaz Gökdemir'i de minnetle, şükranla yâd ediyorum; ruhu şad, mekânı cennet olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bugün, yaptığı bilimsel çalışmalarda ana dilimizin gelişimine büyük katkılar sunan ve kazandığı uluslararası ödülleri bizleri gururlandıran, bilim insanımız Profesör Doktor Oktay Sinanoğlu'nun da vefatının 7'nci yıl dönümü; merhum hocamızı da rahmetle, şükranla, minnetle yâd ediyorum.

Her yıl 15-21 Nisan tarihleri arasında idrak ettiğimiz Malazgirt Haftası'nı kutluyorum. 1071'de Malazgirt Zaferi'yle Anadolu'yu Türk yurdu yapan Sultan Alparslan'ı ve kahraman ordusunu minnetle yâd ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın milletvekilleri, on beş dakika içerisinde sildiği bir "tweet"ten dolayı tutuklanan partimizin Gençlik Kolları üyesi Alp Emeç Silivri Cezaevine gönderilmiştir. 20 yaşında bir gencin attığı ve sonradan sildiği bir "tweet"ten dolayı tutuklanmasını asla ve kata kabul edilebilir bulmuyoruz. Siyasetin tasallutu altında ezilen, hür düşünce ve ifade özgürlüğünü öznesi olmayan cümlelere kurban eden bir sistem asla adaleti tesis edemez. İfade özgürlüğünün sınırlarını kendi tayin eden bir siyasi iktidar adil devleti inşa edemez. Hükûmetin yarattığı korku iklimine İYİ Parti olarak geçit vermeyeceğimizi, teslim olmayacağımızı bir kez daha buradan, yüce Meclis çatısı altında belirtmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – İnisiyatif alan ve hür iradesini ifade imkânına özgürce sahip olan bir gençlik, yazdıklarından dolayı korku hissetmeyen bir gençlik, liyakatin esas alındığı bir Türkiye'de emeğinin karşılığını alabilen bir gençlik ancak bu iktidarı gitmesiyle mümkün olabilir. Gençlerin karararı dünyalarını aydınlatıp umutlarını yeşertmek inşallah İYİ Parti iktidarında bizlere nasip olacaktır.

Sayın milletvekilleri, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün projesiyle yapılan yeni Tokat Havalimanı geçtiğimiz haftalarda hizmete açıldı. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil Karaismailoğlu, Tokat Hava Meydanı'nın kamulaştırmalarla birlikte 1 milyar 200 milyon liraya mal olduğunu açıkladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Hükûmet, şimdiye kadar, otoyoldan köprüye, havalimanından hastaneye kadar neredeyse tüm büyük projeleri yap-işlet-devret modeliyle ihale ederek yüklenici firmalara garantiler veriyordu ve dolayısıyla da kamu büyük bir yükün altına giriyordu. Verilen geçiş hedefini tutturamayan projeler nedeniyle şirketlere milyonlarca lira ödemeler yapılıyor, bu paralar da vatandaşlarımızın cebinden çıkıyordu. Yeni Tokat Havalimanı ise tamamen kamu bütçesiyle inşa edilmiştir, yap-işlet-devret modeli devreye alınmamıştır. Ben buradan Hükûmete soruyorum: Madem yapabiliyordunuz, neden bu zamana kadar yap-işlet-devret modeliyle bu milletin parasını müteahhitlere aktardınız? Diler ve umarım ki cevap verirsiniz. Ya da madem yap-işlet-devret modeliyle devlet zarara uğratılmıyordu da neden yeni Tokat Havalimanı'nın maliyeti hazineye karşılanmıştır? Bu soru da cevaplanmaya muhtaçtır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – İYİ Parti olarak, projeye değil, ranta karşı olduğumuzu defalarca ifade ettik. Yap-işlet-devret modeliyle hazinenin zarara uğratılarak müteahhitlere rant sağlandığını yine defalarca dile getirdik. Yeni Tokat Havalimanı'nda olduğu gibi, milletimizin hizmetine sunulan projelerin devlet hazinesinden karşılanarak yapılması gerektiğini de ısrarla söyledik. İYİ Parti iktidarında, hazineyi yüzlerce milyarlık kayba uğratan sözleşmelere imza atılmayacak, böylece devletin toplanan tüm kaynakları saray çevresine değil aziz milletimizin cebine aktarılacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Müsamahanız için de teşekkürlerimi arz ediyorum, sağ olunuz efendim.

BAŞKAN – Başarılar efendim.

Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay, buyurunuz efendim.

24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine, terörle mücadeleye ve uğradığı hain saldırı sonucu şehit edilen Hamit Fendoğlu ve akrabalarına Allah'tan rahmet, Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu ve ailesine başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

18 Nisanda Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde bölücü terör örgütü PKK tarafından yerleştirilen patlayıcının infilak ettirilmesi sonucunda Üsteğmen Ömer Delibaş şehit olmuştur. Bu hain saldırıda şehit olan Üsteğmenimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Allah rahmet eylesin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Güvenlik güçlerimiz “ara, bul, yok et” parolasıyla başarılı bir şekilde gerçekleştirilen operasyonlarla terörün kökünü kazımaya devam etmektedir. 11 Ocak 2021’de, 8 Kasım 2021’de başlatılan Eren Bülbül Operasyonlarıyla çok sayıda terörist enterne edilmiş ve yine çok büyük miktarda patlayıcı mühimmat ve uyuşturucu imha edilmiştir.

15 Nisan 2022’de İlkbahar-Yaz Abluka Operasyonları başlamıştır. Türkiye, Suriye’nin ve Irak’ın kuzeyinde sınır güvenliğimizin temin edilmesi ve bölgede huzurun tesis edilmesi için önemli görevler üstlenmektedir. Öte yandan, dün Irak’ın kuzeyinde Metina, Zap ve Avaşin-Basyan bölgelerindeki terörist hedeflere yönelik Pençe-Kilit Operasyonu başlatılmıştır. Havadan ve karadan icra edilen Pençe-Kilit Operasyonu’nda yine çok sayıda terörist enterne edilmiş ve terör örgütünün silah ve uyuşturucu lojistiği kesilmiştir. Terörle mücadelede cansiparane görev yapan tüm güvenlik güçlerimize muvaffakiyetler diliyor, şehitlerimizi bir kez daha rahmet ve minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, 17 Nisan 2022, Malatya Belediye Başkanırken uğradığı hain saldırı sonucu şehit edilen Hamit Fendoğlu’nun şehadetinin 44’üncü seneidevriyesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Menfur saldırıda hayatını kaybeden Hamit Fendoğlu’na, gelini Hanife Fendoğlu’na, torunları Bozkurt ve Kürşat Fendoğlu’na bir kez daha Allah’tan rahmet; ailesine, yakınlarına ve Malatya Milletvekilimiz Mehmet Celal Fendoğlu ve ailesine başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, izninizle ben Sayın Fendoğlu’na da bir söz vermek istiyorum Sayın Beştaş.

Buyurunuz Sayın Fendoğlu.

25.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu’nun, amcası Hamit Fendoğlu’nun şehadetinin 44’üncü seneidevriyesinde kendisini arayan herkese teşekkür ettiğine ve AK PARTİ Malatya Milletvekili Hakan Kahtalı’nın annesinin vefatına ilişkin açıklaması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kırk dört yıl önce hain bir pusuyla şehit olan amcam Hamit Fendoğlu’nun 44’üncü seneidevriyesinde gerek telefonla gerek sosyal medyadan gerekse Meclis içerisinde arayan tüm milletvekili arkadaşlarıma ve Grup Başkanlarına huzurlarınızda teşekkür ederim.

Yine, bugün acı bir haber aldık Malatya’mızdan, AK PARTİ Malatya Milletvekilimiz Sayın Hakan Kahtalı Bey’in annesi İnsaf teyzemiz Hakk’ın rahmetine kavuşmuştur; Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Danış Beştaş.

Buyurunuz Sayın Beştaş.

26.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının bayram ikramiyesine yönelik açıklamasına, Rize’deki çay bardağı projesi ve Kütahya Belediyesi’nin vazo projesi ile Yozgat’taki bilim merkezinin maliyetlerine, Deniz Poyraz davası ile Deniz Poyraz’ın babasına açılan davaya herkesi davet ettiğine, Eren Keskin’e verilen hapis cezasına ve çocuk yoksulluğuna ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çalışma Bakanının çok yeni bir açıklaması yayınlandı biraz önce: “Bayram ikramiyesinde artış yapılması gündemimizde yok. İki bayramda bunun maliyeti 25 milyar lira. Bayramdan önce, 28-29 Nisanda ikramiyeler 1.100 lira olarak ödenecek.” 25 milyar TL’nin maliyeti varmışmış; oysaki iki ayda kur korumalı mevduat için hazineye ödenen paradan haberi yok herhâlde Çalışma Bakanının. Dalga geçiriyorlar halkla ama bu halk asıl dalgayı kendilerine gösterecek tabii.

1.100 TL bayram ikramiyesi bu iktidar sayesinde sadece elektrik ve su faturasına yetiyor ve toplum bas bas bağıyor; biz burada muhalefet olarak bas bas bağıyoruz, kanun teklifi veriyoruz, araştırma önergeleri veriyoruz, soru önergeleri veriyoruz, genel görüşme talep ediyoruz ama bu Meclisin gündemine vatandaşın sorunlarını bir türlü getiremiyoruz. Evet, bu isyan dururken kur korumalı mevduatın vergi avantajını uzatacak düzenleme getiriyor iktidar. Emekliye düzenleme getirmiyor, asgari ücretliye getirmiyor ama ne yapıyor? Halkın gündeminden ziyade -zamlarla, yoksullukla zaten ilgileri yok- varsa yoksa zenginleri daha çok zengin etme derdindeler ama halk cevabını verecek, bundan hiçbir kuşkuları olmasın.

Sayın Başkan, Rize’deki çay bardağı projesini burada anlatmıştım, hatırlar bu Meclis. Rize’deki o çay bardağı projesine 60 milyon TL harcanacak. Şimdi, bunun üzerinden daha iki hafta geçmeden, aynı formatta ve daha fecaat bir proje daha ortaya çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kütahya Belediyesi, kentin ortasına, milyonlarca lira harcayarak vazo şeklinde bir kule inşa edecekmiş. Vazo için öngörülen maliyet, miktar 47 milyon TL. Projenin amacı olarak da “Geniş fonksiyonlu cazibe merkezi oluşturulması hedeflenmiştir.” deniliyor. Hakikaten, nerede bir ihmal, yıkım varsa eklenen kelime nedense “cazibe” oluyor; bu da bir tesadüf değil tabii ki. Bilim insanlarını ihraç ederek “Bilimde cazibe olacağız.” diyorlar. Cübbelere basıyorlar “Hukukta cazibe olacağız.” diyorlar. Rantın adını “kentsel dönüşüm” koyuyorlar; milyonları mağdur ediyorlar, adına da “cazibe yerleri” diyorlar. Örneğin, dün bir haber düştü, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank Yozgat’ı bilim merkezi yapacağını söyledi. Peki, bilim merkezi dediği şeye ayrılan miktar ne biliyor musunuz? 18 milyon TL. Evet, bu örneği sadece...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Vazoya 47 milyon TL, bilime 18 milyon TL; çay bardağına 47 milyon TL ama bayram ikramiyesinin maliyeti 25 milyar TL’ymiş, 1.100 lira verilecekti. Halk, bu devasa uçurumu, bu farkı mutlaka görüyor. Bu ekonomik krizin, bu korkunç tablonun ortasında domatesler tek tek alınırken vazoya 47 milyon TL verilmesinin izahı yoktur, “israf” demek bile bunu karşılamıyor. İktidar ve ortağının elindeki belediyelerde bu tarz işler için de bir yarış var, bunun da hakkını verelim; takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, Deniz Poyraz, İzmir il binamızda katledilen bir arkadaşımız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz, baştan beri, bu davada savcılığın, soruşturma makamının delilleri kararttığını, delilleri ortaya çıkartmadığını ve arkasındaki güçleri çıkartmadığını -Deniz Poyraz cinayetinde arkadaki güçleri, çeteleri ortaya çıkartmadığını- ısrarla söyledik ama aynı savcı Deniz Poyraz'ın babası hakkında propagandadan dava açılmış. Acının propagandası olur mu ya? Çocuğunu, kızını -katledildiği hâlde- kaybeden bir baba, acısıyla yaptığı konuşmada neyin propagandasını yapacak? Katilin arkasındaki çeteleri, organize güçleri çıkarmayan savcı, babasına dava açıyor. İşte, bu da bu cinayetin nasıl işlendiğini ve nasıl bir iş birliği yaptığını ortaya koyuyor. 29 Nisanda Deniz Poyraz'ın davası var, bu vesileyle herkesi oraya davet ediyorum; 30 Mayıs'ta da babasının davası var -propagandadan- duyarlılık çağrımızı yineliyorum.

Sayın Başkan, Eren Keskin benim çok yakın arkadaşım. 90'lı yıllardan beri, birlikte insan hakları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Eren Keskin'le çok eski yıllardan arkadaşız, çok yakın dostumdur ve gerçek bir insan hakları savunucusudur. Eren Keskin'in her sözüne dava açan bir iktidar ve yargı aklıyla karşı karşıyayız. Kendisine Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmenliği yaptığı için altı yıl üç ay hapis cezası verildi, istinafta onaylandı, silahlı örgüt üyeliğinden. Eren silaha ne dokunmuştur ne görmüştür, onun adına buradan kefalet yapabilirim. Ve Eren'in sadece bir insan hakları savunucusu olduğunu, sadece ben değil, bu alanda çalışan herkes bilir. Evet, o hiçbir zaman insan hakları mücadelesi vermekten geri durmadı; ezilenlerin, ötekileştirilenlerin yanında oldu hep. Biz de sevgili Eren'in yanındayız ve insan hakları mücadelesine hep birlikte devam edeceğiz.

Sayın Başkan, son söyleyeceğim, çocuk yoksulluğu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Şu anda nüfusunun yüzde 27,2'sini çocukların oluşturduğu Türkiye'de, çocuk yoksulluğu son dönemlerde çok fazla artış gösterdi. Türk Aile Hekimliği Dergisi'nde yayınlanan bir çalışmaya göre, her 4 çocuktan 1'inin kilosunun çok düşük olduğu ve çocuklarda büyüme ve gelişme sorunları yaşandığı tespit edilmiş. Ayrıca, çocuklarda kalp hastalığı potansiyelinin yüksek olduğu, kız çocuklarının yüzde 85'inin, erkek çocuklarının ise yüzde 68'inin kansızlıkla mücadele ettiği saptanmıştır; bu oran Avrupa'da sadece yüzde 18.

Yine, Derin Yoksulluk Ağının Türkiye'de Çocuk Yoksulluğu Raporu'na göre, derin yoksulluk yaşayan ailelerin yüzde 74'ü bebek maması almakta zorlanıyor, ailelerin yüzde 21'i ise mamaya ya da beze hiçbir şekilde erişemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum.

Sayın Başkan, yine, hanelerin yüzde 38,7'sinde neredeyse her gün bir öğün atlanıyor. Anlattığım tablonun Meclis farkında mı, bilemiyorum. Çocuklar beslenemedikleri için kilo kaybediyorlar, mama ve bez alınamıyor, hastalıklar baş gösteriyor. Bu, şu anda Türkiye'nin içinde bulunduğu resmi gösteriyor. Yeterli beslenme olmaması, aslında bu, bir kıyamet koparma sebebidir; hepimizin bunu yüreklerimizde hissetmesi ve buna karşı durması gerekiyor. Bunun sonuçları, maalesef, çocuk işçiliği, çocuk evliliği, çocuk yoksulluğu ve ciddi sağlık sorunları. Sosyal devlet ilkesi yok olmuş, iktidar varsa yoksa kendi etrafını zengin etmekle meşgul. Ama biz, çocukların yanında, onlarla ve aileleriyle beraber mücadele edeceğiz ve hak ettiklerine kavuşmaları için sonuna kadar mücadele vereceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Engin Özkoç, buyurunuz efendim.

27.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine, emeklilerin yoksulluğuna, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının bayram ikramiyesine yönelik açıklamasına ve Türkiye'nin sığınmacı sorununa ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Irak'ın kuzeyindeki Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Türkiye'de işsizlerden sonra en yoksul kesimlerden biri emekliler. Erdoğan politikaları, emeklileri açlığa terk etti; emekliler, sosyal ve kültürel hayattan tamamen kopmuş durumda; hayatta kalmaya çalışıyorlar. Türkiye'de temel gıda ürünlerine her geçen gün zam geliyor ancak emeklinin maaşında bir değişiklik yok. Yüksek enflasyon karşısında emeklinin asgari yaşam koşullarını sağlayabilmesi için bugün emekli maaşlarına en az yüzde 60 zam yapılması gerekiyor. Emeklinin sendikal haklarının önündeki engeller de kaldırılmalıdır.

Cumhuriyet Halk Partisinin 2015'ten 2018'e kadar yürüttüğü emekliye bayram ikramiyesi mücadelesi, 2018'de Meclisten geçerek 1.000 TL olarak hayata geçirilmişti, sonradan bir kere daha zamlanarak 1.100 TL'ye çıkarılmıştı ancak bugün, artan enflasyon sebebiyle emekliye verilecek 1.100 TL ikramiye, hiçbir yaraya merhem olmayacak bir rakama düşmüştür.

Bugün Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin açıkladı, emekliye bayramda verecekleri ikramiye maalesef yine 1.100 TL. 2018'de 1.000 TL'yle 3 çeyrek altın alabilen emekli vatandaşlarımızın bugün maalesef 1.100 TL'yle 1 çeyrek altın bile alamıyor olması düşündürücüdür. En düşük emekli aylığının 2.500 TL'ye çıkarıldığı bir dönemde 1.100 TL'lik bayram ikramiyesi, hiçbir yurttaşımızın yarasına merhem olmayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlar, Türkiye, bugün dünyada en fazla sığınmacı barındıran bir ülke. Resmî verilere göre, yaklaşık 4 milyon Suriyeli sığınmacı var. Kayıt dışı olanlar ve diğer ülkelerden gelenlerle birlikte sayı 8 milyonu buluyor; böyle bir ülke dünyada yok. Peki, ülkemizin bu tabloyla başa çıkacak politikası var mı? Yok, on yıldır yok.

Süreci yürütmesi beklenen Recep Tayyip Erdoğan, sadece otuz üç gün içinde tam tersi iki istikamet koydu önümüze. 15 Martta "Muhalefet iktidara geldiğinde gönderecekmiş, biz göndermeyeceğiz." dedi, dün ise Genel Başkanımız Kılıçdaroğlu'nun söylemini aynen alıp "Gönüllü ve onurlu geri dönüş için çabalıyoruz." dedi. Ülkenin en büyük meselesinde kafası bu kadar karışık bir lideri, Türkiye hak etmiyor. Erdoğan'ın zihni berraklaşıncaya kadar bazı bölgelerimizin demografik yapısı değişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hatay Belediye Başkanımız Lütfü Savaş "Şehirde 2 kişiden 1'i Suriyeli, yakında Hatay'ı Suriyeli bir belediye başkanı yönetebilir." dedi, hakkında suç duyurusunda bulundular. Suç "Doğan 4 çocuktan 3'ü Suriyeli, demografik yapı değişiyor." diye feryat edende mi, yoksa bu boyuta varmış sorun karşısında hâlâ anketlere göre söylem

belirlemeye çalışan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'da mı? On yıl geçti, ne bir politikanız ne de bir söylem tutarlılığınız var. İlk günden bu yana diyoruz ki: "Bölgeyle diplomasiyi geliştirin ve sığınmacıları kendi istekleriyle güven içinde ülkelerine gönderecek bütünsel politikalar oluşturun." Yapmadılar, yapamayacaklar. Cumhuriyet Halk Partisi olarak Millet İttifakı'yla sorunu biz çözeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Göç politikamızı hayata geçirmek için göç bakanlığı kuracağız ve çok kısa sürede gereken tüm adımları da atacağız.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Cahit Özkan.

Buyurunuz Sayın Özkan.

28.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, terörle mücadelede, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine, Ayasofya yerleşkesindeki Fatih Medresesinin açılışına, İzdiham dergisinin kurucusu ve Genel Yayın Yönetmeni Bülent Parlak'ın vefatına ve Genel Kurul gündemine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, terörü ve terör örgütlerini bu topraklardan söküp atmaya kararlıyız. Bu amaçla bugüne kadar Şah Fırat Operasyonu, Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Pençe Harekâtı, Barış Pınarı Harekâtlarını düzenledik. Geçen gün itibarıyla Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, Irak'ın kuzeyinden gelen terör saldırılarını bertaraf etmek ve hudut güvenliğini sağlamak amacıyla Metina, Zap ve Avaşın bölgelerinde ATAK helikopterlerimiz, İHA'larımız, SİHA'larımız, kahraman komandolarımız ve bordo berelilerimizle Pençe-Kilit Operasyonu'nu başlattı. Birinci aşama hedeflerine başarıyla ulaşan Mehmetçik'imiz, operasyonu planlandığı şekliyle sürdürüyor. Kahraman Mehmetçik'imiz, bölgeyi kontrol altına almış ve büyük bir başarıyla bu çalışmalarını sürdürmektedir. Cenab-ı Allah'tan Mehmetçik'imize yardım ve inayetlerini niyaz ediyoruz.

Operasyonda Üsteğmen Ömer Delibaş, teröristler tarafından yerleştirilen patlayıcının patlaması sonucu yaralanmış, hastaneye sevk edilmiş ancak tüm müdahalelere rağmen kurtarılamamıştır. Şehit Üsteğmenimize Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve aziz milletimize başsağlığı diliyoruz; yaralanan askerlerimize de Allah'tan acil şifalar diliyoruz.

Ayasofya yerleşkesindeki Fatih Medresesi, seksen altı yıl aradan sonra Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tarafından tekrar açıldı. Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u fethinden hemen sonra Ayasofya'yı camiye çevirmiş, Ayasofya'nın kuzeybatısında yer alan "papaz odaları" olarak adlandırılan yapıyı da medrese olarak hizmete açmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ali Kuşçu'nun ilk müderrisi, ilk rektörü olduğu bu eğitim müessesesinde nice âlimler yetiştirildi. Son Ayasofya Medresesi, Dârü'l-Hilâfeti'l-Aliyye Medresesi olarak kullanılırken 1924'te İstanbul Belediyesi tarafından öksüzler yurdu olarak kullanıldı. 1936'da kullanıma müsait olmaması nedeniyle yıkıldı. Geçen hafta Osmanlı külliyesi vasfını tekrar kazanan medrese; Ayasofya Araştırmaları Merkezi, Fatih Sultan Mehmet ve Dönemi Araştırma Merkezi, İslam Sanatları Uygulama ve Araştırma Merkezi, İslam Hukuku Araştırma Merkezi, Yazma Eserler Uygulama ve Araştırma Merkezi, Vakıf Araştırmaları Merkezi, Evliya Çelebi Çalışmaları Araştırma Merkezi, Görsel İletişim ve Tasarım Uygulama ve Araştırma Merkezi olarak inşallah faaliyetlerine devam edecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – "Anlatsam/yarısında izin alıp gideceğiniz bir hikâye burası/burası/dünya bizi nasıl kırdıysa öyle de gönlümüzü almamayı bildiği/yerdir." İzdiham dergisinin kurucusu ve Genel Yayın Yönetmeni Bülent Parlak, kalp krizi nedeniyle bugün hayata veda etti. "Hepimiz ölecek yaştayız." diyen Bülent Parlak, âdeta bu dizelerini hatırlatırcasına aramızdan ayrıldı. Bir şair gibi yaşadı ve bir şairin kanatlarıyla bu fani âlemden uçtu gitti. Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine sabır ve başsağlığı diliyoruz. Mekânı cennet, ruhu şad olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bugün, inşallah, bütün siyasi parti gruplarıyla Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız. Spor camiasında arzu ettiğimiz sportif başarıların öne çıktığı; "fair play"ın, centilmenliğin egemen olduğu bir spor camiasını inşa etmek için yapacağımız bu çalışmalarda Mecliste centilmenlik anlayışıyla, uzlaşma içerisinde çalışmaların devam etmesi ve yasanın hayata geçmesini temenni ediyor, Genel Kurula ve bütün siyasi parti gruplarına yapacağı katkılar için şimdiden şükranlarımı sunuyorum.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden balıkçılara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Genel Kurulumuzu ziyaret eden emektar balıkçılarımız var, "Hoş geldiniz." diyorum. (Alkışlar)

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve arkadaşları tarafından, ülke genelinde konut ve kira fiyatlarındaki artışın nedenlerinin araştırılarak yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 25/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Nisan 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

19/4/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 19/4/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Öneri:

Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve 19 milletvekili tarafından ülke genelinde konut ve kira fiyatlarındaki artışın nedenlerinin araştırılarak yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 25/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 19/4/2022 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurunuz Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partimizin konut ve kira fiyatlarındaki artışlara ilişkin grup önerisi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türk millî eğitimine büyük katkıları olan, Türk siyasetinde eşsiz tesirler bırakan Sayın Ayvaz Gökdemir'in vefat yıl dönümünü dün idrak ettik ve yine, Oktay Sinanoğlu'nun vefat yıl dönümünü de idrak ediyoruz. Her 2 büyük milliyetçiyi şu mübarek günde rahmetle yâd ediyorum.

Ayrıca, kahraman Türk ordusunun Kuzey Irak Pençe-Kilit Operasyonu'nun zaferle sonuçlanacağına asla şüphem yoktur. Kahraman Mehmetçik'in her zaman arkasında olmaya devam edeceğiz. Şehidimiz Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet niyaz ediyorum. Tüm şehitlerimiz; aziz milletimizin şerefidir, namusudur.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz derin bir ekonomik krizin ortasındadır. Ekonomik göstergelerimiz her geçen gün biraz daha erirken pahalılık, yoksulluk, geçim zorluğu had safhaya ulaşmıştır. Halkımızı, kötü ekonomi politikaları mağdur etmiştir. Bu acı tabloya bir de aşırı artan konut ve kira fiyatları eklenmiştir. Enflasyon oranını aşan konut fiyatı artışlarından dolayı Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener "Milletimiz için bırakın ev satın almak, artık kiralamak bile neredeyse imkânsız hâle geliyor." diyor.

Bakınız, Merkez Bankası tarafından yayınlanan Konut Fiyat Endeksi raporu, söz konusu hazin durumu ortaya koymaktadır. 2022 yılı Ocak ayında nominal olarak yüzde 77,4 artış varken bu, bir ay sonra, şubat ayında yüzde 96,4'e tırmanmıştır arkadaşlar, dikkatinizi çekiyorum. Burada da inşaat maliyeti, malzeme endeksi ve konut fiyatı artışları söz konusu. Bakınız, burada malzeme yüzde 113'lere kadar tırmanmıştır. İşte, iktidarın kötü yönetiminin, cahil inadının, israfının, ihanetinin milletimize kestiği acı fatura budur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, yapılan bilimsel araştırmalar da bahsi geçen resmî verileri desteklemektedir. Nitekim, BETAM araştırmalarında inşaat maliyetinin metrekaresi fiyatı bir önceki yıl yaklaşık 3.500 lirayken bugün 7.500 liranın üzerine çıkmıştır. En çok artışın yaşandığı il de benim ilim olan Mersin'dir yüzde 141'le; onu İstanbul ve Aydın takip etmektedir. Bu, hak mıdır? Bu, reva mıdır? Bu, adalet midir? Enflasyon resmî açıklamada yüzde 61,14 iken yüzde 100'leri aşan fiyatlara karşı yapılacak hiçbir iş yok mudur? Devletimizin bu denli âciz hâle gelmesine seyirci mi kalacağız? Kira fiyatlarına gelince, bu konuda da benzer bir tabloyla karşı karşıyayız; yüksek fiyatlar il-ilçe ayrımı yapmadan can yakmaya devam ediyor. İstanbul'da 2+1 evlerin kirası 3 bin liradan başlıyor. Ankara ve İzmir'de yine yüzde 100'e yakın bir artış yaşanmıştır.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz çok yönlü ve çok boyutlu büyük bir saldırı altındadır. AKP, izlediği politikalarla devletin bütün direnç noktalarını tahrip ederek ülkeyi âdeta müstevlilerin işgaline ve nüfuzuna hazır hâle getirmiştir. Türk milletinin serveti yağmalanmıştır. Çekilen acıların, ızdırapların, çilelerin asıl nedeni, Türk devletine olan, en hafifile, kayıtsızlıktır.

Bütçenin bütünüyle tek bir kişinin emri doğrultusunda harcanıyor olması, yolsuzluklar bir tarafa, yanlış tercihlerle verimsiz alanlara yatırım yapılması asla kabul edilemez. İşte, bu miyop ve hastalıklı bakış açısı, konumuz olan konut politikalarında da kendini göstermektedir. Planlama yok, imar yok, çevre değerlendirme yok, istatistiki veri toplama, değerlendirme yok, deprensellik ölçütleri yok; kısaca, sağlıklı ve kaliteli yaşamın kriterleri gözetilmiyor. Buna rağmen, yurttaşlarımız konut edinmede reel değerlerin çok ötesinde, rant baronlarının belirlediği fiyatlarla karşılaşmaktadırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Tabiatıyla, çoğu yurttaşımız konut edinememektedir.

Değerli arkadaşlar, diğer taraftan, malumunuz olduğu üzere, bir göçmen cenneti yapılan ülkemiz, artık dövizle konut üzerinden vatandaşlık satılır hâle düşürülmüştür.

Son olarak, AKP'nin tüm bozuk siyasetlerinin sonunu getireceğiz, ülkemizde kurucu iradeyi hâkim kılacağız, sakat konut politikalarını sonlandırıp yerine insan fitratına uygun yeni konut politikalarımızı uygulamaya geçireceğiz diyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurunuz Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın vekiller; Türkiye, ekonomik, siyasal ve sosyal bir bunalım yaşıyor; bu gerçekliği her inkâr, karşımıza büyük sorunları çıkarıyor, devasa sorunları çıkarıyor.

Konut sorunu da barınma sorunu da bu anlamda can yakmaktadır. İnsanca yaşanabilir koşullarda barınma hakkının korunması ve geliştirilmesi için acil önlemlere ihtiyaç vardır. Bugün yaşanan korkunç enflasyon, Türk lirasının değer kaybetmesi, konutun para kazanılan bir yatırım aracı olarak öne çıkması, artan maliyetler nedeniyle konut stokunun erimesi, devalüasyon sebebiyle Türkiye'nin tam da yağma Hasan'ın böreği durumunda olması gibi sebeplerle konut fiyatları da kira fiyatları da uçtu. Bazı acil önlemlere ihtiyacımız var. Bu kapsamda, rant gelirleri aleyhine, kiracılar lehine kararlar almalıyız. Örneğin, kira artışlarında tavan uygulaması getirebiliriz. Kira artışları öyle ki, asgari ücret fiyatına kira bulunamaz hâle gelmiştir, kiracılara kira desteği yapılması da acil bir ihtiyaç hâline dönüşmüştür.

Türkiye'de sosyal konut anlayışını geliştirmeliyiz. TOKİ'nin bu anlamda ihtiyaçları karşıladığı düşünülemez. Esasında bütünlüklü projelere ihtiyacımız var; işsizlik ve tarımda neoliberal politikalar kentlerde yığılma yaratıyor, bu politikalar terk edilmelidir.

Konut fiyatlarının tırmanışının bir nedeni de bölgedeki savaş ve çatışmanın körüklenmesidir. Suriye savaşına benzin dökerek, alkışlayarak biz aslında konut sorununa da çözüm üretemeyiz. Çünkü insanlar ülkelerindeki savaş nedeniyle komşu ülkelere geliyorlar ve dış politikadaki bu yanlışlar bizde de bu tür sorunlar yaratıyor. Dış politikada barışçıl, demokratik, müzakereci, diyaloga dayalı politikalar izlenirse Türkiye'nin ekonomi politikaları da bu şekilde sarsılmaz.

Yine, göçü önleyecek, tersine göçü teşvik edecek toplumcu politikalar ihtiyacımız var çünkü barınma haktır. Barınmayı herkes için bir insan hakkı olarak sağlamak, hem Türkiye Büyük Millet Meclisinin hem de iktidarın sorumluluğudur, görevidir. Bu görevi yapmak için gerekli çalışmaları bir an önce başlatmalıyız. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Çetin Osman Budak.

Buyurunuz Sayın Budak. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İYİ Partinin vermiş olduğu kira yüksekliğiyle ilgili önergede söz aldım.

Geçtiğimiz hafta da burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde gıdaların yüksekliğiyle ilgili bir grup, kiraların yüksekliğiyle ilgili bizim grup, efendim, yoksullukla ilgili bir başka grup teklif verdi; tamamen AKP ve MHP'nin oylarıyla reddedildi. Bakalım bugün ne olacak? Bugün de farklı bir şey olacağını zannetmiyorum ama bu sorun artık hepinizin sorunu; sizleri de arıyorlar, bizleri de arıyorlar. Ben Antalya Milletvekiliyim, Türkiye'de en fazla kira artışının olduğu il Antalya; Alanya, Muratpaşa ve Konyaaltı. Sadece böyle mi? Bir araştırma yaptım, asgari ücretli birisinin yani 4.253 lira alan asgari ücretlinin toplam kira giderleri ortalaması yüzde 61 arkadaşlar; elektrik, su, doğal gaz, bunları da koyduğunuz zaman 1.100 lira, ilave edin; bunlar ne yiyecek, çocuklarına ne alacak, gıda ihtiyaçlarını nasıl karşılayacak; siz takdir edin.

Kira tespit davaları, geçen sene ile bu sene arasında yüzde 10'dan yüzde 20'ye çıkmış yani adliyeler tamamen kira tespit davalarıyla yığılmış durumda. Bunun bir yolu var. Örneğin, Kanada tamamen yabancılara konut satışını kapatmış. Almanya Berlin'de bir uygulama yapıyor, eyalette bir uygulama yapıyor; kira artışları bir yıllığına durdurulmuş. Yine, aynen, İspanya'nın Katalonya bölgesinde kira artışları dondurulmuş. Bizde TÜİK, kira artış oranını yüzde 30 olarak belirlemiş ve buna rağmen, burada, Mecliste hiç kimsenin kılı kıpırdamıyor, özellikle iktidar milletvekillerinin kılı kıpırdamıyor. Ya, bu konuyla ilgili bir dönüp bakın yani işte, konuşuluyor, nedir bu durum diye, en azından siz de bir fikir söyleyin. "Tamam." deyin birlikte yapalım; biz önerge vermeyelim, biz çekelim, siz önerge verin, siz kanun teklifi getirin, biz destekleyelim ama bu halkın mağduriyetini de bir şekilde ortadan kaldıralım.

Bakın, New York'ta, 2020 yılında 1 milyon konutun kirasına bir yıl boyunca da zam yapılması engellenmiş; demek ki olabiliyor, gelişmiş ülkeler bunu yapıyor. E, bizim onlardan ne farkımız var? Bakın, maalesef, bu insanların haykırılarından belki sizin vicdanınız sızlamıyor ama bizim vicdanımız sızlıyor. O yüzden, gıda artışlarının yüksekliğiyle ilgili lütfen, gelin, beraber bir tartışalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Gelin, tartışalım, bununla ilgili bir çözüm önerelim. Yani, efendim, soğan deposu basmakla, zincir marketlere ceza yazmakla gıda enflasyonunu önleyemezsiniz; yapılacak iş bellidir.

Konut fiyatlarındaki artışla ilgili de yine aynı şekilde. Tamam, şunu diyebilirsiniz: "Girdi maliyetleri çok yüksek, efendim, işte, inşaat fiyatları da yüksek." Öyle değil ama, öyle değil. Onun için, burada değerlendirmeniz gereken konu halkın gerçek gündemi.

Bakın, şurada bir örnek göstereceğim, bu da "sahibinden.com"da yayınlanmış, altındaki yazıyı okuyamıyor olabilirsiniz: "Türk müşteriye uygun değil." Bu, kiralık; konut kiralık. Bu da Yalova'da, Yalova'da bir emlakçı dükkânında; tamamen Arapça, Türkler anlamasın diye. Altına yazmış, Türkçe sadece 72 bin lira anlaşılıyor, Türkler gelip sormasın diye. Ya, bu hâle geldik artık. Yabancılara var, Türklere yok.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın İlyas Şeker.

Buyurunuz Sayın Şeker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti Grubunun araştırma önergesi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Mart 2020'de başlayan pandemi bütün dünyayı etkisi altına aldı. Pandemi nedeniyle bütün dünyada üretim düşerken Sayın Cumhurbaşkanımızın iş dünyasına verdiği destekle ülkemizde üretim devam etti. Dünyanın süper güçleri 50 kuruşluk maskeye muhtaçken Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bu ülkelere maske yardımı yapıldı. Tabii, dünyada yaşanan bu pandemi ve Ukrayna-Rusya savaşı nedeniyle dünyanın dengesi bozuldu, birçok üründe olduğu gibi inşaat malzemelerinde de fiyat artışları yaşandı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sizin hiç suçunuz yok(!)

İLYAS ŞEKER (Devamla) - Bu fiyat artışlarına rağmen ülkemizde konut üretimi hızlı bir şekilde devam etmekte. 2020 yılında 55.337 bağımsız bölüme ruhsat verilirken 2021 yılında ise 709.936 bağımsız bölüme ruhsat verildi. 2020 yılında 600.156 bağımsız bölüme yapı kullanma izni verilirken 2021 yılında ise bu sayı 626.505 oldu. 2020 yılında 1 milyon 499 bin 316 konut satılırken 2021 yılında bu rakam 1 milyon 491 bin 856. Mersin'e bakacak olursak, 2020 yılında Mersin'de 26.594 konut satılırken 2021 yılında 33.594 konut satıldı.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Kime satıldı, kime? Kime satıldı?

İLYAS ŞEKER (Devamla) – Değerli milletvekilleri, TOKİ ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı aracılığıyla konut üretimi hızlı bir şekilde devam etmekte. Öncelikle dar ve orta gelirli vatandaşlarımızın sosyal konut ihtiyaçları giderilmekte. Afet konutlarının üretilmesi kapsamında, on dokuz yıl içinde 1 milyon 100 bin konutun üretimi gerçekleştirildi ve 81 ilde ve ilçelerimizde de projeler devam ediyor. Son üç yıl içinde Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının koordinasyonunda yürütülen sosyal konut kampanyaları devam ediyor. Hâlen 823 şantiyede, ihale bedeli yaklaşık 70,4 milyar TL olan 151 bin konutun üretimi, yapımı devam etmekte. Son yirmi yıl içinde Türkiye'de üretilen toplam 10,4 milyon konutun yüzde 10'u TOKİ tarafından inşa edilmiştir. Bugün dünyada TOKİ gibi kamu kurumu olup bu miktarda konut üreten başka bir kuruluş yoktur. Bu anlamda bir rekor kırılmıştır, yirmi yıl içinde 5 milyon vatandaşımız ev sahibi yapılmıştır. Konut üretimi hız kesmeden devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İLYAS ŞEKER (Devamla) – Teşekkür ederim Başkan.

İYİ Partinin vermiş olduğu bu araştırma önergesine katılmadığımı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Zaten şaşırdım katılsanız.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... (CHP ve İYİ Parti sıralarından "Kabul" sesleri) Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Siirt'te yüzlerce naaşın bulunduğu "Kasaplar Deresi" olarak bilinen "Nevala Kasaba" bölgesindeki yapılaşma

19/4/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 19/4/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki nerisinin İ Tüzük'n 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş
Siirt
Grup Başkan Vekili

neri:

18 Nisan 2022 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbül Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Olu tarafından Siirt'te yüzlerce naaşın bulunduğu Kasaplar Deresi olarak bilinen "Nevala Kasaba" bölgesindeki yapılaşma çalışmalarının durdurulması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (18139 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 19/4/2022 Salı günkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAşKAN – nerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Hişyar zsoy.

Buyurunuz Sayın zsoy. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HIşYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Nevala Kasaba'yla ilgili Meclis araştırması açılması talebiyle verilen önerge üzerinde partim HDP adına konuşmak üzere söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

1989 yılında ortaya çıkmış bir toplu mezardan bahsediyoruz burada.

(ğultular)

HIşYAR ÖZSOY (Devamla) – Sayın Başkan, biraz ğultu var, uyarabilir misiniz? llerden bahsediyoruz.

BAşKAN – Sayın milletvekilleri, hatip kürsüde, lütfen riayet edelim efendim.

Buyurunuz efendim.

HIşYAR ÖZSOY (Devamla) – Bugünden otuz üç yıl önce, Siirt'te köpeklerin ağızlarında insan uzuvlarıyla kentte dolaştığına dair bazı haberler gelir. O dönem Siirt'in İnsan Hakları Derneği Başkanı ve gazeteciler durumu merak ederler, Kasaplar Deresi'nde yani Nevala Kasaba'da ne olduğunu öğrenmek isterler. Birkaç hafta yapılan araştırmalar sonucunda ortaya çıkar ki Kasaplar Deresi'nde yüzlerce insan cesedi vardır. 22 Nisan 1989 tarihinde sadece bir gün Kasaplar Deresi'nde kazılar yapılır, hemen o ilk kazılarda 8 tane cesede ulaşılır fakat Valilik kararıyla alan derhâl kapatılır, civardaki tugay orayı yasak bölge ilan eder, bir daha hiç kimsenin Kasaplar Deresi'ne girmesine müsaade edilmez.

Bu mevzuyla araştıran Gazeteci Günay Aslan konu hakkında bir kitap yazmış, sonra yazdığı kitap yüzünden de ceza almış ve yurt dışına kaçmak durumunda kalmıştır. Bu meseleyi Olağanüstü Hl Bölge Valisine götürür, o dönem Hayri Kozakoğlu'ydu sanırım, Valiye götürür, kendisini tehdit ederler, "Bu meselenin üzerini kapat." derler, ısrarla savcılığa götürür, hasılıkelam bir sonuç alamaz, zaten devletin sahiplerinin dediği de olur, kendisi de yazdığı kitap bu meseleyi, Nevala Kasaba'daki vahşeti ortaya çıkardığı için ceza alır, ülkeyi terk etmek durumunda kalır.

şimdi, kıymetli arkadaşlar, mesele otuz üç yıl önce ortaya çıkmış. Tabii, mesele sadece bundan ibaret değil, Nevala Kasaba zerine konuştuk şunları öğreniyoruz: 1915'te Ermeniler kesilip buraya atılmış, ondan önce Yahudilerin kesilip buraya atıldığı söyleniyor, Keldanilerin yine katledilip bu derelere atıldığı söyleniyor. Doğrusu, bizim o taraflardaki derelerde biz buna alışığız. Sadece Kasaplar Deresi değil, Zilan Deresi var, Sefo Deresi var, Kutu Deresi var, Munzur var, var da var. Zaten bizim o taraflardaki o derelerde, bir şekilde o dönemin iktidarları tarafından ldrlp kefensiz bir şekilde oraya buraya atılan cesetler var.

şimdi, kıymetli arkadaşlar, biz niye bu meseleyi tekrar gündeme getiriyoruz? Yakın zamanda basına düştü, bu toplu mezarların olduğu bu bölgenin üzerine bazıları villa kent yapmak istiyor. Asıl mesele şu an bu, villa kent. Bu kadar kefensiz cenazenin üzerine villa kent yapacaklarmış. Çocukları orada olan ailelerden bazılarını ben kendim de tanıyorum. Bir tanesi 16 yaşında bir kız çocuğu, öldürülmüş oraya atılmış, kefensiz, sessiz bir şekilde orada yatıyor.

şimdi, biz, geçen gün HDP'li 7 vekil Siirt'e gittik arkadaşlar. Bu meselenin ne olduğunu bir alana gidelim, bir yerinde görelim istedik. Siirt'teki Emniyet Müdürü ve polis bizi bölgeye sokmamak için polislerden bir etten duvar rd. Altı st orada 1 tane şirket para kazanacak diye, 7 vekili kalkanlarla ite kaka o bölgeden çıkardılar. "Efendim, orası özel mlkiyetmiş." diyorlar. 300'den fazla cenazeden bahsediyoruz ama devletin polisi 1 tane şirket villa yapıp para kazanacak diye, 7 vekili kalkanlarla ite ite -ben dâhil- oradan çıkardı. Suç duyurusunda bulunduk, muhtemelen bundan da bir şey çıkmaz -umarız yanılırız biz bu konuda- ama oradaki devlet görevlilerinin nasıl böyle saldırgan bir şekilde Kasaplar Deresi'nde ne olduğunun üzerini örtmeye çalıştığını hep birlikte orada müşahede ettik.

Zamanım çok az, bir dakika rica edeceğim Sayın Başkan, önemli bir konu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Buyurunuz efendim.

HIşYAR ÖZSOY (Devamla) – Kıymetli arkadaşlar, Kasaplar Deresi zerine biz günlerce burada konuşabiliriz. şu an bizim istediğimiz şu: Vicdan sahibi herkesi... Bir araştırma komisyonu kurulsun, buna destek verin, gidip Kasaplar Deresi'nde ne olmuş, ne bitmiş, bunu bir ortaya çıkaralım. Burası bir hafıza mekânı birçok insan için; burası aynı zamanda bir vahşet mekânı, kendisini devletin yerine koyup insan katledenlerin oluşturduğu bir mekn burası. Biz buradan muhalefete de iktidar partisine de sesleniyoruz: Bakın, muhalefet, özellikle CHP'nin son dönemde helalleşme tartışmaları var, izliyoruz. Soyut helalleşme ve barış tartışmaları olmaz, somutlaştırmak istiyorsanız çıkarın heyetinizi; İYİ Parti, size de söylüyoruz, gidin bir Kasaplar Deresi'ni grn; orada ne oluyor, ne bitiyor, biz bunları bir açığa çıkaralım. Çünkü bu hakikatleri ortaya çıkarmadan oradaki insanların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Tamamlayınız efendim.

HIşYAR ÖZSOY (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Yani bakın; 16, 20, 50, 70 yaşındaki insanların kefensiz bir şekilde çöplüğe atılmasından bahsediyoruz. Eğer gerçekten bir gün bu topraklarda adalet tesis edilecekse herkesin bu araştırma nergesine "evet" demesi lazım. Hep birlikte gidelim, hakikatleri ortaya çıkaralım, suçlular cezalandırılsın ve Kasaplar Deresi bir villa kent olmasın; bir insan hakları müzesi olabilir, bir hafıza merkezi olabilir. Bir daha bu coğrafyada bu tür vahşetlerin yaşanmaması için vicdan sahibi herkesi, buradaki her 4 grubu da HDP dâhil 5 grubu da biz sorumluluk almaya davet ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıku.

Buyurunuz Sayın Tanrıku. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kasaplar Deresi'ni ben de avukatken, Diyarbakır Barosu yöneticisiyken ziyaret etmişim, bazı faili meçhul cinayetlerin mağdurlarını aramıştık, beraber gitmiştik; o nedenle bu konuşmayı yapıyorum, aklıma da hafızama da o tekrar geliyor gerçekten.

Şunu söyleyeceğim: Yani bu coğrafya geçmişten bugüne birçok acıya tanıklık yaptı. Büyük travmalar yaşadık ama bu travmalarla, bu acılarla yüzleşemedik. Yani geçmişle hesaplaşmayan, geçmişle yüzleşmeyen toplumlar kendi iç barışını sağlayamazlar, maalesef biz de geçmişle hesaplaşmadığımız için, geçmişle yüzleşmediğimiz için ve bu mekanizmaları da kurmadığımız için kendi iç barışımızı sağlayamadık; hâlen nefret söylemi, çatışma ortamı falan devam ediyor maalesef; böyle bir toplumuz.

Aslında, Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara geldiği 2002 yılında bu fırsat vardı çünkü çatışma yoktu, silah yoktu ve geçmişle hesaplaşma, yüzleşme bakımından bu toplumun yarattığı birikimler vardı ama Adalet ve Kalkınma Partisi 2002 yılında bu fırsatı kullanamadı, derin devlete teslim oldu ve giderek de derin devletin kendi oldu ve kendi çok ağır travmalar yarattı.

Şimdi, faili meçhul cinayetler var. Bu Meclisin kendi, 90'lı yıllarda faili meçhul cinayetlerle ilgili olarak önemli bir komisyon kurdu. O komisyonun raporu hâlen her konuda bizim açımızdan bir referanstır; insanların nasıl kaçırıldığı, nasıl öldürüldüğü, nasıl derelere atıldığı, nasıl kaybedildiği noktasında. Kasaplar Deresi böyle bir yer; yüzlerce, binlerce faili meçhul cinayet var; yüzlerce, binlerce kayıp vakası var ve bu kayıplarını arayan insanlar var, anneler var ve aşağı yukarı bu mekânlardan biri de Kasaplar Deresi yani Nevala Kasaba.

Şimdi, ne yapıyorsunuz, biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Bir hafızayı yok ediyorsunuz. Ne uğruna? Tıpkı bütün Türkiye'de yaptığınız rant uğruna... 2-3 müteahhit bulmuşsunuz, kayyum belediyeleriniz var, o kayyum belediyeleriniz vasıtasıyla şimdi bir hafıza merkezi olan, hafıza merkezi olması gereken bir yeri imara ve ranta açıyorsunuz. Şimdi elinizi vicdanınıza koyun, 2014'te seçilen belediye başkanı yerine kayyum atamasaydınız, 2019'da seçilen belediye başkanı yerine kayyum atamasaydınız böyle bir uygulamayı yapabilecek miydiniz, o seçilmiş belediye başkanları böyle bir yere imar izni verecek miydi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bakın, şunu söylüyorum: Bu toplum sizden öyle bir hesap soracak ki feleğiniz şaşacak gerçekten, feleğiniz şaşacak çünkü derin devlet oldunuz ve bu derin devlet uygulamalarıyla, kayyumla, imara açmayla insanların kendi yasalarını, kendi taziyelerini devam ettirme imkânlarını ortadan kaldırıyorsunuz, tıpkı Cumartesi Annelerine yaptığınız gibi.

Şunu söyleyeceğim son söz olarak: Bu ranttan vazgeçin, bu uygulamalardan vazgeçin. Geçmiş, insanı takip eder. Bu geçmiş de sizi takip edecek aynı zamanda. Onu da buradan ifade etmiş olayım.

Bir sözüm de oradaki yerel müteahhitlere, buradan, Meclisten sesleniyorum: Ranttan vazgeçin, bir gün gelir sizden hesap sorulur. Ranttan vazgeçin, insanların hafızasıyla, yasalarıyla, geçmişleriyle oynamayın rant için.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Muhammet Müfit Aydın.

Buyurunuz Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Derin devlet” dedin de AK PARTİ halkın iktidardır. Millet in iktidardır AK PARTİ, halkın iktidardır.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Derin devletsiniz, kabul edin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – O zaman halk derin devlet, halkın kendisi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – O ölenler halk değil mi? 300 kişi halk değil mi?

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siirt ilimizde bulunan Kasaplar Deresi “Nevala Kasaba” denilen dereyle alakalı Meclis araştırması açılmasıyla ilgili söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Mübarek ramazanı şerifinizi tebrik ediyorum. Bu vesileyle, yarın Resulullah (SAV)'in doğum yıl dönümü, Mevlid-i Nebi Haftamız nedeniyle de ülkemiz, milletimiz ve cümle Ümmetimuhammed için hayırlara vesile olmasını, manevi bir uyanışa vesile olmasını Allah'tan niyaz ediyorum. Pazar günü de merhum Cumhurbaşkanımız Özal'ın 93'teki vefatının yıl dönümüyü; onu da rahmetle, minnetle yâd ediyor, mekânı cennet olsun diyorum.

Değerli arkadaşlar, bahsettiğimiz yer Nevala Kasaba, Siirt'in Tillo-Şirvan istikameti çevre yolu üzerindeki alan, halk arasında “Kasaplar Deresi” “Nevala Kasaba” olarak bilinir. Mülkiyeti vakıflara aittir. Bu vakıfların kuruluş tarihini ben biraz inceledim, 1900 ve 1900 öncesine dayanan bir mülkiyet, artı, orada özel mülkiyetler var. Bu “imarlı kısım” diye HDP'nin bahsetmiş olduğu yer, buradaki bir vakfın oradaki imar çalışmalarıyla ilgili yapılmış olan bir hadisesinden ibaret ancak doğrusu, çok da derenin içiyle alakalı da değil. Bunu bugün sabahleyin değişik yetkililerle görüştüm, bilgiler aldım; orada bilgi alabileceğimiz büyükler vardı, onlardan bilgi aldım. Şimdi, bu vakıfların ne zaman kurulduğunu tam, net olarak bilmememize rağmen 1903, 1915 veya 1900 öncesine dayanan bir şey.

Hayretle şunu izledim: Benden önceki konuşmacılar sanki bu olayı biz yapmışız, bu olayın içinde biz varız... Efendim, bahsedilen rakamlar, Osmanlı Dönemi'ndeki ve ondan sonra 80'li yıllardaki ölümlerden bahsediliyor, böyle bir kayıt yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Villa yaptırılıyor, villa.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – 302 cenaze var orada.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Lütfen, sizi dinledik, hiçbir şey söylemedik. Siz de bizi dinleyeceksiniz!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Niye bağıırıyorsun?

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Sonradan Halkların Demokratik Partisinden Belediye Başkanı olduğu zaman orayla ilgili bir tespiti var mı? Hayır.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Var, var.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Ülkemizin kayıtlarına giren herhangi bir tespit var mı? Ona da hayır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – 8 cenaze bulunmuş.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, neye benziyor biliyor musunuz? Eskiden, zannediyorum bundan otuz iki-otuz üç yıl önce, Van'dan gelen bir otobüs Gürün tarafında bir kaza geçiriyor, kaza geçirdiği zaman oradaki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Kaza geçiren otobüsün içinde 10'un üzerinde ölü oluyor. Aradan yedi-sekiz ay

geçiyor, bir gün birisi mahkemeye gidiyor, başvuruyor, diyor ki: "Bizim de cenazemiz burada kaldırılmış." Bu otobüsün sahibine hâkim soruyor, diyor ki: "Sizin otobüsünüzde şunun da vefat ettiğini söylüyorlar." "Hâkim bey, onu da bizim hesabımıza yazın." diyor.

Değerli arkadaşlar, ne yapmaya çalışıyoruz? Şimdi bu tür konularla ilgili eğer derinlemesine girersek; Ermenilerin yapmış olduklarını nereye koyacağız, Rusların yapmış olduklarını nereye koyacağız? Yani biz kimi tam olarak şey yapacağız o da belli değil. 1980'li yıllara, Osmanlı Dönemi'ne, 1900 öncesine ait konulardan bahsediyoruz ve burada sanki AK PARTİ suçluymuş gibi yargılanmaya çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yasın üstüne niye villa yapıyorsunuz?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – İmara açmayın, imara.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Lütfen, gerçeklere dönün.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bağırmanın ne işi var?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bağırmanın ne işi var?

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Zatiâlinizi çok iyi tanıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bağırmanın ne işi var?

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Sadece provokasyon yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Tamamlayınız, tamamlayınız efendim.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Yazıktır! Yazık bu ülkeye! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu ülkenin birliğe, bütünlüğe ihtiyacı var, başka hiçbir şeye ihtiyacı yok. Sadece ayak bağı olmayın.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bağırarak suçunuzu örtbas edemezsiniz!

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Çok bağırınca haklı oluyorsunuz. "İmara açmayın." diyoruz, "Sen yaptın." demiyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hem grubumuza hem hatibimize sataşma oldu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım, hatibe...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "Provokasyon yapıyorsunuz." dedi. Öncelikle Hişyar Vekilimize söz istiyoruz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şimdi, Başkanım, öyle bir usul yok ki.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özsoy.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, ne olursa olsun biz yine de gündemimizden kopmayalım.

Nevala Kasaba'da şu an yüzlerce insan yatıyor, kefensiz, gömülmemişler, çöplüğe atılmışlar. Şimdi, biz "Adalet ve Kalkınma Partisi bunları yaptı." demiyoruz. Biz diyoruz ki: Yüz yıldır o dere birçok vahşete tanıklık etmiş; gelin, hep birlikte bir araştırma komisyonu kuralım, gidip bakalım gerçekten ne olmuş? Yani burada sizi suçlama, diğerlerini suçlama gibi durumda değiliz fakat atadığınız kayyum buna müsaade ediyor. Niye bunu söylüyorsunuz? Halkların Demokratik Partisinin 2014 yılında seçilmiş Belediye Başkanı Tuncer Bakırhan buraya ruhsat vermediği için şu an davalarla boğuşuyor, birçok ceza davası açılmış kendisi hakkında. HDP'nin bu konudaki tavrı son derece nettir. Bakın, burada, maneviyat sahibi olduğunuzu ısrarla söylüyorsunuz; ya, ölümlerden bahsediyoruz. Mezarlığın yanından geçerken ısıklık bile çalmayan bir kültürden geliyoruz biz, bir insan öldüğü zaman evde üç gün televizyonun sesi açılmaz, yükseltilmezdi. Bakın, size anlattım, Siirt'in dibinde -oradaki insanlar biliyorlar- köpekler insan uzuvlarıyla kent merkezine geldiği zaman bunlar çıkıyor.

Dolayısıyla, Sezgin Bey söyledi, bununla yüzleşebilmemiz için ilk önce hakikati öğrenmemiz lazım. Biz de tam olarak bilmiyoruz ancak kazılacak, açılacak ki biz bunları öğrenebilelim. Ama oraya gidiyoruz, polis kalkanlarıyla itiliyor; araştırma önergesi veriyoruz "Hayır, biz bunu araştırmayalım." Peki, bu Meclis ne yapacak yani hakikati bulup bu halkın acılarını, kederlerini konuşmayacaksa bu Meclisin görevi nedir? Dolayısıyla konumuzun aslına dönelim, lütfen bu önergeye herkes destek versin; bir araştırma komisyonu gidelim, hakikat neymiş bunu öğreneelim, sadece bunu istiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de provokasyon suçuyla suçlandım, o nedenle kürsüden...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İki öncekini kastetti.

BAŞKAN – Kâfi değil miydi efendim? Aynı şeydi.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Hayır, bana ayrıca söyledi, o yüzden.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Hayır, isminden bahsetmedim Sayın Başkan. Zaten senin ismini ağzıma almadım yani.

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Tanrıkulu.

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına, sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten geçmişle hesaplaşma, yüzleşme modern toplumların başardığı bir iştir. Biz de bunu başarabilirdik ama biz başaramadık maalesef. Hâlen de geçmişte yaşanan acılarla, travmalarla yüzleşemedik. Kasaplar Deresi "Nevala Kasaba" sonuçta, o coğrafyada yaşayan toplumun hafızasında bir yerdir, çok acıların yaşandığı bir yerdir. Şimdi, mesele şu: Tabii ki siz yapmadınız, kimse sizi suçlamadı; oradaki işte, ölümlerin ya da cinayetlerin ya da katliamların sorumlusu tabii ki AK PARTİ değil ama sonuçta, siz Hükûmetsiniz. Eğer geçmişle hesaplaşma, yüzleşme olacaksa, iç barışı sağlayacaksa o geçmişin üzerine sizin Hükûmetimiz döneminde beton dökülmesin; o zaman insanların hafızasına, acısına beton dökmüş oluyorsunuz. Ya, Siirt'te imara açılacak başka yer yok mu? Neden şimdi orası imara açılıyor, niye açılıyorsunuz?

Bir de bakın, size çarpıcı bir şey söyledim değerli arkadaşlar, kayyum belediyeleri bunu yapıyor. Eğer orada yerel bir belediye olsa, seçilmiş bir belediye olsa o toplumun hafızasına, o toplumun acısına saygı gösterir ama orayla alakalı olmayan bir

vali; atanmış kayyum, aynı zamanda belediye başkanı ne bu acıyı bilir ne bu hafızayı bilir. Yarın öbür gün de tayin olup gidecek, kimse ondan hesap sormayacak. Ama orada yerel bir belediye başkanı olsaydı bunu yapamazdı.

Bakın, değerli arkadaşlar, bunlara özen gösterin, özen gösterin yoksa... Yani tamam, beton atacaksınız, her yere beton döküyorsunuz, ya bari geçmişimize beton dökmeyin, geçmişimize beton dökmeyin. Size bir önerim var, millet bahçesini çok seviyorsunuz, orası da vakıflara ait, orayı millet bahçesi yapın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Yapın orayı millet bahçesi, hiç olmazsa o hafızayla canlı kalsın, insanlar yaşayabilsin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Aydın...

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, bir dakika konuşmam lazım.

BAŞKAN – Yerinizden buyurunuz.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın'ın, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy ile İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Sayın Başkanım, şimdi, arkadaşlarımızın konuştuğu somut hiçbir şey yok, bir delil yok.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Allah, Allah!

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Belediye başkanlığını 4 sefer almış olan bir partinin mensubu olarak siz orada bir imar değişikliği talebinde bulunduğunuz mu? Bunu eğer yaptıysanız, böyle bir talebiniz varsa bunu somut olarak bir önümüze getirin, yok böyle bir şey; benim derdim bu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Daha yeni imara açıldı, yeni imara açılıyor. Orası imara kapalı, yeni imara açılıyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz açılıyorsunuz, siz. Sizin arkadaşlarınız imara açıyor, bunu konuşuyoruz. Hangi dünyada yaşıyorsunuz?

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – “Derin devlet” olarak bahsettiğiniz... Siz de şu anda ABD'nin ve Avrupa'nın derinliğini savunduğunuz farkında mısınız? Ne olursunuz, bunlara gerek yok, gerçekten bunlara gerek yok.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Yeni imara açılıyor, orası imara kapalı alandı, kayyum orayı imara açıyor. Yapmayın, çarpıtmayın ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sizin arkadaşlarınız imara açıyor, bunu konuşuyoruz. Siz hangi dünyada yaşıyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yerimden, olay anlaşılın yani.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

30.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir kere, her şeyden önce biz “Adalet ve Kalkınma Partisi cenazeleri oraya attı.” demedik “Bundan sorumlusunuz.” da demedik ama şunu dedik, diyoruz, anlaşılın: Orada toplu bir mezar var. Tane tane söyleyeyim, Genelkurmayın resmî kayıtlarına göre 186 kişinin cenazesi defnedilmiş ve 22 Nisan 1989 tarihinde üç dört saatlik bir kazıyla 8 kişinin cenazesine ulaşılmış, cesedine ulaşılmış. Bunlar maddi veri, ben yorum yapmıyorum. Sizden önceki iktidarlar sorumlu, kim sorumlu... Onları da tartışmıyoruz. Şu anda sizin kayyum olarak atadığınız... Bu dönemde kayyum var, geçen dönemde de kayyum var; kayyum bu ruhsatları veriyor, bu izinleri veriyor ve rantı ne kadar sevdiğinizi tartışmaya gerek duymuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – AKP Mardin'de mezarlığı imara açtı ya! Bize söyletmeyin bunu. Yani orada bir rant var, orada iş insanlarıyla bir iş birliği var ve ben şunu söyleyeceğim: Bizim gittiğimiz gün -ben Siirt'in Vekiliyim ya- böyle bir müdahale görmedim. Biz 7 vekiliz, boş arazide dolaşıyoruz, diyoruz ki gidip gözümüzle bir görelim. Bizi ite kalka oraya sokmadılar bile. Bu polis kimin polisi? Başka bir iktidarın polisi mi? Eğer korkulan bir şey yoksa, bir şey engellenmiyorsa orada açıklama yapmamıza neden izin verilmiyor? Bu soruların cevabını biz biliyoruz ama siz vermiyorsunuz.

Son olarak şunu söyleyeyim: Hakikaten talebimiz çok net bizim amacımız bağcıyı dövmek değil, bir yüzleşme talebimiz var. Diyoruz ki: İktidarın, Bakanlığın, resmî olarak yürütmenin şu yetkisi var; orayı kamulaştırın, öyle bir hakkı var, özel ya da vakfın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Orada bir kazı çalışması yapılsın, bilimsel yöntemlerle Adli Tıp bunu tespit etsin. Yani -4,5- epey geniş bir alanmış, ilgili bölüm bir hafıza mekânı olsun. Diğerlerini satıyor musunuz, bina mı yapıyorsunuz, ne yapıyorsanız yapın. Bizim bu Meclise getirmemizin sebebi budur ama -iktidarda devamlılık vardır, devlette devamlılık vardır- siz “Orada mezar var, benim dönemimde olmamış, beni ilgilendirmez.” diyemezsiniz. Bugün, Siirt halkı mezarlığın ve kemiklerin üzerinde yaşayamaz, yaşamaya zorlanamaz. Muteahhitler bundan para kazanacak diye, kayyum para kazanacak diye iktidar buna göz yumamayız, izin vermeyiz. (HDP sıralarından alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Siirt'te yüzlerce naaşın bulunduğu “Kasaplar Deresi” olarak bilinen “Nevala Kasaba” bölgesindeki yapılaşma çalışmalarının durdurulması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 18/4/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş

olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Nisan 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...
Kâtip üyelerimiz arasında ihtilaf bulunduğundan elektronik oylamaya başvuracağız.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu arada, dışarıdan geliş var, kayıtlara geçsin; dışarıdan gelen vekiller var, biz daha fazla

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ne oldu, milletvekillerinin yasama faaliyetine mi engel olmak istiyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Meclis tutanaklarına geçsin lütfen, bu süre zarfında oy çoğunluğu değişiyor.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN - Öneri reddedilmiştir.

Şimdi, 60'a göre söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Ataş...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine ve terörle mücadeleyle ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türk Silahlı Kuvvetlerimiz tarafından Kuzey Irak'ın Metina, Zap, Avaşin-Basyan bölgelerinde başlatılan Pençe-Kilit Operasyonu kapsamında EYP patlaması sonucu, Kayserili kahraman hemşehrimiz, Özel Kuvvetler personeli Üsteğmen Ömer Delibaş dün akşam saatlerinde şehit olmuştur. Allah katında peygamberlikten sonra en değerli rütbelerden şehitlik mertebesine erişen, Peygamber Efendimiz'e komşu olan kahraman hemşehrimiz Üsteğmen Ömer Delibaş'a Yüce Allah'tan rahmet, ailesine sabır ve başsağlığı dilerim. Yüce Türk milletinin başı sağ olsun.

Bu vesileyle, Kuzey Irak'ta devam eden operasyonlarda görevli kahraman Mehmetçik'imize başarılar diliyor; Allah yâr ve yardımcısı olsun, tırnaklarına taş değdirmesin, Rabb'im muzaffer kılsın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özen...

32.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Avusturya Alevi Birlikleri Federasyonunun zaferine ilişkin açıklaması

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Teşekkürler Başkanım.

Türkiye'de olduğu gibi Avusturya'da Diyanet ve uzantılarının tüm çabalarına rağmen Avusturya Alevi Birlikleri Federasyonunun on üç yıl süren hukuk mücadelesi sonucunda, evrensel insan hakları ve inanç hakları çerçevesinde Alevilik Avusturya'da kendine özgü bir inanç olarak tanınmıştır. Bu karar, Avusturya Alevi Birlikleri Federasyonunun iradesinin zaferidir.

Bu yolda bugüne kadar maddi, manevi emek veren başta Avusturya Alevi Birlikleri Federasyonu Başkanı Özgür Turak'a, Yönetim Kuruluna ve Onursal Başkanı Mehmet Ali Çankaya olmak üzere tüm canlara, hizmetleri Hak katına yazıla diyorum.

Saygıyla selamlıyorum, gönülden kutluyorum. Bu da Türkiye'ye örnek olsun; Alevilik vardır, Alevilik haklıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

33.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Safiport şirketinin Kocaeli Derince'deki projesinin halk sağlığını tehdit ettiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kocaeli Derince'de Safiport şirketinin Derince Limanı'nı genişletme, kimyasal tanklar ekleme projesi Kocaeli halkının sağlığını tehdit ediyor. Yapılan ÇED toplantısı büyük skandallara neden olmuştur çünkü devlet görevlileri sermayeyi koruyup kollamış ve halkın ÇED toplantısına itirazı karşısında toplantı yapılmadığı hâlde "Bilgi edinme haklarını kullanmamışlardır." diyerek toplantıyı yapılmış gibi göstermiş ve büyük bir skandala sahne olmuştur. Devlet görevlilerinin sermayeyi koruyan bu tavrını kınıyorum.

Yine, müsilağın çok yaygın olduğu, denizlerimizi kirletecek bu projenin Kocaeli halkının sağlığını tehdit edeceği apaçık ortadadır.

Atık ithalatında 1'inci sırada olan bir ülkeyiz, ülkemiz çöplerle dolmuş durumda ve sermayeye peşkeş çekiliyor, çevre sağlığı tehdit altında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaşıkçı...

34.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, Hatay'ın Dörtyol ilçesinde ormanlık alanda çıkan yangına ilişkin açıklaması

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hatay'ın Dörtyol ilçesinde ormanlık alanda çıkan ve iki noktada süren yangın dün itibarıyla kontrol altına alındı. Yangının kontrol altına alınmasında emeği geçen tüm ekiplere teşekkür ediyor, memleketimize geçmiş olsun diyorum.

Yanan ağaçların yerine yenilerinin en kısa zamanda dikileceğinden ve eskisinden daha gür ormanlıklarımızın olacağından hiç kimsenin şüphesi olmasın. Özellikle Amanos Dağları'ndaki ormanlık alanların tabanında yer alan çalimsı bitkilerin yangın için davetiye çıkardığını iyi biliyoruz. Bu manada, ormanlık alanlarımızın tabanındaki çalılıklardan temizlenmesi ve ormanlarımızın devamı için çok önemli gördüğümüz keçi yetiştiriciliğinin yaygınlaşması gerekmektedir. Ormanlık alanlarda keçi yetiştiriciliği bir yandan ormanlarımızın devamına ve bakımına katkı sağlarken bir yandan da orman köylümüne gelir sağlayacaktır.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

35.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Gaziantep'in Araban ilçesindeki sulama sorununa ilişkin açıklaması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Gaziantep Araban ilçemizde bulunan Ardıl Barajı ve sulama tesisinin işletmesi daha önce belediyedeyken Haziran 2019 yerel seçimi sonucu belediyenin Cumhuriyet Halk Partisine geçmesiyle Valiliğe devredilmiştir. Cumhuriyet Halk Partisinden seçilen Belediye Başkanı ertesi yıl AK PARTİ'ye transfer olmuş, birkaç ay sonra da bu sulama tesisinin işletme hakkı yeniden belediyeye geçmiştir. Devirden sonra sulama suyuna yüzde 50 zam yapılarak çiftçimizin mağdur edildiği haberini aldık. Çiftçi ekini sulayamazken yandaşa gelir yaratmak uğruna ekonomik sorunlarla boğuşan çiftçimize darbe vurmanızı kabul etmiyoruz. Derhâl bu zammı geri almanızı talep ediyor, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında çiftçiye suyun ücretsiz

verileceğini bir kez daha hatırlatıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sariaslan...

36.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'ın, Nevşehir'in Ürgüp ilçesine bağlı Mazı köyündeki pomza maden ocaklarının yarattığı çevre kirliliğine ilişkin açıklaması

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Anayasa'nın 44, 45 ve 166'ncı maddeleri tarımın, üreticinin ve tarımsal ürün alanlarının korunmasını anayasal güvence altına almakta ve devlete bu koruma için sorumluluk yüklenmektedir.

Nevşehir ilimizin Ürgüp ilçesine bağlı Mazı köyünde yaşayan vatandaşlarımız pomza maden ocakları yüzünden tarım arazilerinin zarar gördüğünü, yerleşim yerlerinin ve tarım arazilerinin toz içinde kaldığını, ocaktan çıkan toz ve molozların çevre kirliliği yarattığını ifade etmişlerdir. Bu durum, bölge halkının telafisi imkânsız mağduriyetler yaşamasına neden olacaktır.

Enerji Bakanına soruyorum: Pomza maden ocaklarının bölgede yaşayan vatandaşlarımız ve tarım arazilerinde olumsuz etkileri araştırılmış mıdır, bu konuda bölge halkı bilgilendirilmiş midir? Geçimini hayvancılık ve tarımdan sağlayan bölge halkının itirazları hangi hukuki gerekçelerde göz ardı edilmiştir? Yerleşim yerlerine ve tarım arazilerine yakın yerlerde maden ocaklarının yapılmasına izin verilmesinin gerekçesi nelerdir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çulhaoğlu...

37.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, pamuk üreticilerine verilmesi gereken desteğe ilişkin açıklaması

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İktidarın geçen yıl üreticiye verdiği pamuk destek fiyatları bu seneki girdi maliyetlerinin aşırı artması yüzünden 2022 yılı için en az yüzde 50 artırılmalıdır. Bu oranda yapılacak artış aynı zamanda pamuk ekim alanlarının artmasına da imkân sağlayacaktır.

Adana'mızda 2021 yılında yaklaşık 230 bin dekar alana pamuk ekildi, bundan da 125 bin ton pamuk elde edildi. Ülkemizde 2021-2022 döneminde 833 bin ton pamuk elde edildi ama buna karşılık, iktidar, 1 milyon 200 bin ton pamuğu ithal etti. Hâlbuki, bölgemize yeterli imkân verilse, gübre, mazot, tohum gibi girdi maliyetleri devletçe yeterli oranda sübvansede edilse, ekonomimiz de iyi yönetilebilse pamuktaki ithalatımız en aza iner, paramız da ülkemizin hazinesinde kalır.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

38.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Projesi'ne ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye, geniş bir coğrafyanın lojistik süper gücü hâline gelme yolunda ilerlemektedir. Ulaşım alanında ilimiz Mersin de bu yatırımlardan önemli pay almıştır. Mersin'imizin ulaşım ağına büyük katkı sağlayacak ve bölge trafiğini rahatlatarak olan Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Projesi'nin Çeşmeli-Kızılkalesi kesiminde bazı taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından acele kamulaştırılmasına dair Cumhurbaşkanlığı kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Şehrimizin daha konforlu ulaşımına katkı sağlayacak bu projenin, belirlenen sürede hızla tamamlanması için var gücümüzle çalışıyoruz.

Mersin'imize yapılan yatırımlarda desteklerini esirgemeyen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere emeği geçenlere teşekkür ediyor, tüm hemşehrilerimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ekinci...

39.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Üsteğmen Ömer Delibaş'a Allah'tan rahmet dilediğine ve terörle mücadeleye ilişkin açıklaması

SEMIHA EKİNCİ (Sivas) - Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkan.

Pençe-Kilit harekât bölgesinde hain teröristler tarafından yapılan el yapımı patlayıcının patlaması sonucu Sivas merkez İlbeyli yöremiz Yanalak köyü nüfusuna kayıtlı, Kayseri'de ikamet eden Osman ve Gülendam Delibaş'ın evlatları Üsteğmen Ömer Delibaş kardeşimiz şehit düşmüştür. Şehidimize Allah'tan rahmet, aziz milletimize ve ailesine başsağlığı diliyorum, mekânı cennet olsun.

Şunu bilsinler ki: Son terörist etkisiz hâle getirilene kadar terörle mücadelemiz devam edecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Sudan ve Nijer'de TİGEM tarafından yapılması planlanan tarım projelerine ilişkin doğru bilgilere ulaşılabilmesi ve söz konusu projelerin incelenmesi amacıyla verilmiş olan (10/4403) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Nisan 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

19/4/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 19/4/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan Sudan ve Nijer'de TİGEM tarafından yapılması planlanan tarım projelerine ilişkin doğru bilgilere ulaşılabilmesi ve söz konusu projelerin incelenmesi amacıyla verilmiş olan (10/4403) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin görüşmesinin Genel Kurulun 19/4/2022 Salı günü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi yıldır Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarlarının uyguladığı yanlış tarım politikalarıyla ülkemizde tarım, tarihinin en sorunlu sürecini yaşamaktadır. Gıda güvenliği de gıda güvencesi de risk altındadır. Üretici, girdi fiyatlarıyla üretimde sorunlu bir süreç yaşarken katlayan fiyatlar da tüketicinin alım gücünü ortadan kaldırmıştır. Çiftçi sayımız azalırken hayvanlar, gebe ve süt inekleri dahi kesime gönderilmektedir.

Cumhurbaşkanlığı verilerine göre, 2010 yılından beri, ülkemizde 1 milyon 300 bin hektar tarım arazisi varlığı ortadan yok olmuştur. Bu arada, iktidarın, Sudan ve Nijer gibi ülkelerde tarım yapmaya soyunması ve ülkemizde tarım alanlarını değerlendirmekten yurt dışı projelerine yönelmesi dikkat çekicidir.

28 Nisan 2014 yılında Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile Sudan Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ortak bir şirket kurması, şirketin Sudan'da -Türk-Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Anonim Şirketi- 12 bin 500 hektarlık arazi üzerine çiftlik kurması, özel sektör yatırımları için de 780 bin 500 hektar arazinin ortak şirkete tahsis kararlaştırılmıştır. 2018 yılında Türk-Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Anonim Şirketi kurulmuş, şirket Yönetim Kuruluna atama yapılmış; ortak kuruluş şirkette TİGEM yüzde 80, Sudan Tarım ve Orman Bakanlığı yüzde 20 paya sahiptir. Sudan'da buğday, domates, biber, pamuk, soya, susam, mısır gibi ürünlerin üretileceği açıklanmıştır. Sayıştay, 2020 yılında Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerine 417 bin lira harcama yapıldığını, ayrıca 51 bin lira da Yönetim Kuruluna ikramiye verildiğini belirtmektedir. Ortada bir şey yok Yönetim Kuruluna para ödeniyor, ayrıca ikramiye dahi veriliyor.

Sudan yetmezmiş gibi, 2019 yılında bu sefer Nijer'de tarım için alan tahsisıyla ilgili çalışmalara başlanmış, 2021 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı "Nijer'le bir anlaşma yok." dese de Dışişleri Bakanlığı soruma verdiği yanıtta Nijer'le de bir tarım anlaşmasının yapıldığını belirtmiştir. Nijer Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın pilot proje için tahsis ettiği 2.500 hektar arazinin Irhazer bölgesindeki 1.000 hektarı için TİGEM'in proje hazırlamakta olduğu belirtilmiştir.

Sudan, ülkemize 3.016 kilometre mesafede, Nijer ise 3.429 kilometre mesafededir. Ayrıca, Sudan'da ilk belirlenen arazi de tarıma elverişli olmadığı için değiştirilmiştir.

Antalya'dan İstanbul'a sebze, meyve nakliyesi fiyatları en az 4 kat artarken Sudan'dan, Nijer'den, üreticiye söylenen ürünlerin getirilmesi de olası görülmemektedir. Çözüm için Sudan'a, Nijer'e gidinceye kadar iktidar, 1970'lerde başlayan 1 milyon 800 bin hektar alanı kapsayan GAP projesini -2010 yılında bitecekti- bitirmiş olsaydı, bugün en azından GAP'taki sorunların çözülmesiyle ülkemizin tarım açığı ortadan kalkardı. GAP bitmediği gibi, İç Anadolu'da KOP'la ilgili de çalışmalar yeterli biçimde geliştirilmemiş, sulama suyu sorunu İç Anadolu'da çözülmemiştir. Sekiz yıldır Sudan ve dört yıldır Nijer için tarım adına yapılan harcamalar ve enerji gideri Türkiye tarımı için harcarsaydı ülkemize daha doğru ve faydalı işler yapılmış olacaktı. Sudan'da ve Nijer'de yapılan çalışmalar hangi aşamada, ne oluyor, ne bitiyor, buralardaki durumu incelemenin Meclisin görevi olduğunu düşünüyorum. Neden oralar tercih edildi, neden hedeflenenlere bugüne kadar erişilmedi, neden tarımla ilgili çalışmalarda Türkiye'deki tarım arazileri, çiftçi, besici, üretici önemsenmezken bu yerlere iktidarın ilgisi oluştu, bunun araştırılması gerektiğini düşünüyorum.

Burada da görüldüğü gibi, Sudan ve Nijer'in ülkemize, Türkiye'ye uzaklığından dolayı bir konteynerin oradan buraya gelmesi kırk beş gün süre alırken 15 bin dolar civarında da bir harcama gerektiriyor. Bu kadar gideri olan bir yatırıma yönelmek yerine, ülkemiz kaynakları doğru değerlendirilip de bugün içine düştüğümüz durumdan arınacak çalışmalar neden yapılmadı?

21 üründe arz açığımız olduğunu soruma yanıtta Bakanlık belirtti; hububatta, bakliyatla, susamda, pamukta, soyada, bitkisel ham yağda ülkemizin açığı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Bunların ortadan kaldırılması için özellikle planlama ve çalışmalar yapılacağı söylene de bakanların ve Cumhurbaşkanının son dönemdeki açıklamaları da birbiriyle çelişiyor. Çünkü Bakan "Biz arz açığı olan ürünlerde açığı giderecek çalışma yapacağız." diyor, aradan iki gün geçiyor, bu kez de Rusya'dan gelecek olan gemilerle bitkisel ham yağ sorununun aşılabileceğini söylüyor; kafalar tarımda oldukça karışık. Bu karışıklığın bir yansıması da yurt dışından tarım arazilerinin alınıp tarıma yönelmek için çalışmalara geçilmiş olması. Kendi ülkemiz toprakları içinde doğru değerlendirmeye sorunları aşmak varken gidip de dışarıda bu arayışlara yönelmek akıl kârı değil. Hani, Türkiye'de bütün sorunları çözerseniz, tarımı istediğiniz boyutlara erdirirsiniz, dünyada farklı pazarlar açmak için gider başka ülkelerde yatırım yapar, onlarla da diğer ülkelere satışlar sağlayabilirsiniz ama kendi ülkenizin içinde tarım sorunluyseniz, çiftçisi, besicisi, üreticisi sorunluyseniz, gebe inekler kesime gönderilirken bu yol yol değildir diyor, Meclis araştırması önerisinin kabul edilmesini diliyor, saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi İYİ Parti Grubu adına saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde son on altı yılda toplam tarım arazilerinin yüzde 18'i tarım arazisi vasfını yitirmiştir; toplam kayıp 4,2 milyon hektardır. En fazla tarım arazisi kaybeden illerimiz sırasıyla Konya, 761 bin; Diyarbakır, 241 bin; Şanlıurfa, 207 bin; Yozgat, 174 bin; Adana 154 bin hektar. Bu süreçte yine, 100 bin hektar ve üzeri arazi kaybeden il sayımız 11. Bu tablonun sorumlusu elbette AK PARTİ iktidarındır, tarım arazilerimiz rant sevdasına kurban edilmiştir. Kayba uğrayan 4,2 milyon hektar arazinin ne kadarının terk, ne kadarının imar ve yapılaşmayla, ne kadarının vasıf kaybıyla olduğu bilinmemektedir. 2022 yılı itibarıyla ülkemizin ekilebilir arazi miktarı 19 milyon hektar civarındadır. Ekilebilir arazilerimizin maalesef üçte 1'i ekilmemektedir. Siyasal iktidarın yanlış tarım politikalarının sonucu son yıllarda çiftçilerimizin önemli bir bölümü ya hiç ekim yapmamakta ya da ekimi azaltmaktadır.

Her konuda olduğu gibi siyasal iktidarın sözcüleri tarım ve besicilik konusunda da yalan rüzgârlarıyla halkı avutmaya devam ediyor. AK PARTİ tarımda kendi kendine yeten ülkemizi 96 ülkeden tarım ürünü ithal eden ülke hâline getirdi. Bunun mahcubiyetini yaşamak ve susmak yerine "Gıda ihracatımız ithalatımızdan daha fazla, artımız var." diye övünüyorlar. Ne hazin bir tablo tarım ülkesinde.

Değerli milletvekilleri, 2014 yılında kurulan Türk-Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Anonim Şirketi sekiz yıldır sözde faaliyet sürdürüyor. Bugüne kadar, bu şirketin yöneticilerine verilen ücretlerle Sudan'a seyahatlerine harcanan para toplam 60 milyon lira. Sudan'da ekilen 1 metrekaare arazi yok, ürün yok, Bakanlığın internet sitesinde söz konusu şirketin Yönetim Kurulu listesi de yok; arıyorum, arıyorum bulamıyorum. Neden acaba? Neyi saklıyorsunuz? Yapılan yoksuzlukları mı saklıyorsunuz yoksa şirketin başına getirdiğiniz FETÖ iltisaklı şahsı mı gizliyorsunuz? Ucube sistemle birlikte, Tarım ve Orman Bakanlığına atanan ve yaklaşık üç buçuk yılı aşkın bir süre görev yapan Pakdemirli, Tarım Bakanlığını ailesinin çiftliği gibi yönetti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Ne kadar akrabası, hısmı, yakını, hatta yakın arkadaşı, hanımının akrabası, ağabeyinin kardeşi, yeğeni; hepsini Bakanlığına doldurdu beyefendi; kimini danışman yaptı, kimini bilmem ne yaptı. Yolsuzluklar aldı başını gitti, israfa sınır tanımadı. Bakan efendi Türkiye'ye sığmadı, tutturdu bir Sudan da Sudan "Sudan'da tarım yapacağım." dedi. Tam, üç buçuk yıl sonra kurtulduk derken, Türk çiftçisi bayram yaparken yeni bir Pakdemirli geldi; gerçi adı Pakdemirli değil ama adı Vahit Kirişçi. Bu beyefendinin de ilk beyanati, diyor ki: "Afrika'da tarım yapacağız." Allah sizi ıslah etsin ya! Türkiye'nin suyu mu çıktı ya! Şu memleketin suyu mu çıktı, gözünüzü Afrika'ya diktiniz. Allah'tan korkun ya! Çiftçiden de utanmıyorsunuz, milletten de utanmıyorsunuz. Yazıklar olsun, yazıklar olsun! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Aynen iade ediyoruz. Sen Çorum'a bir gözük.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – FETÖ'den ses geldi, bakın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Çorum'a bir gözük sen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – FETÖ'den zaman zaman ses gelir, acıtır çünkü burası onları.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan.

Buyurunuz Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, Değerli Genel Kurul; şimdi, bu meseleyi aydınlatılabilmek için iki soru sormak gerekir. Bu uzak ülkelerde, Sudan'da ve Nijerya'da bu işleri yapmak rasyonel mi, rantabl mı? Rantabl mı diye bakalım; orada üretilen ürünün buraya getirilmesi, iç piyasaya arzı, aradaki nakliye giderleri, navlun vesaire dikkate alındığında elbette kârlı bir yaklaşım olmayacak. Peki, bu işin rasyonalitesi nerede? Rasyonalitesi de yok. O da şundan kaynaklı yok: Türkiye'de çok geniş tarım alanları tarıma küsmüş durumdayken, 26 milyon hektardan 22 milyon hektara kadar tarım alanları düşmüşken, 9 milyon 700 bin hektar buğday ekim alanı 6 milyon küsur hektara düşmüşken akıllıca olan şey, rasyonel olan şey herhâlde bu alanları artırmak, çoğaltmak ve kendi çiftçimizin küsmüş olduğu tarıma yeniden dönmesini sağlamak suretiyle tarımı burada kaldırmak. Ama bir şey söyleyeyim: Bu yapılamaz yani iktidar bunu yapamaz. İktidarın 2002'den beri sahip olduğu uluslararası angajmanlar sebebiyle ürünleri burada üretmesi, Toprak Mahsulleri Ofisinin bu ürünleri depo etmesi zaten Dünya Ticaret Örgütü anlaşmasıyla yasaklanmış durumdadır, çok açık söylüyorum. Yani 1994 yılında Dünya Ticaret Örgütü kurulduğunda, direktör o zaman demişti ki: "Dünya Ticaret Örgütü'nün sözleşmesini okudunuz mu siz kardeşim? Bütün devletler sıra oldunuz, bunun altına imza atıyorsunuz." Direktörü şaşırmıştı, Türkiye de imza atanlardan bir tanesiydi ve Dünya Ticaret Örgütü şunu söylüyordu esas olarak: "Artık yeni bir dünya düzeni var, öyle 'Bir şeyi ben üreteceğim, her konuda kendime yeterli olacağım.' diye bir şey yok, artık ihtiyacın varsa alacaksın. Bunun adı neoliberal yeni dünya düzenidir." Bizim akıllılar da o zaman imzayı attılar, AKP de o izlekte devam ediyor. O sebeple, uluslararası bir ticareti yapmanın... Yani Sudan'dan ya da Nijer'den, iki devlet arasındaki ticaretmiş gibi mütalaa edilen bu şeyi bu sebeple yapmaya çalışıyorlar. Ben devrik Bakana sormuştum "Ya, niye yapıyorsunuz bunu?" diye. Dedi ki: "Riskler var, küresel riskler. Bu risklere memleketi kavi hâle getirmemiz lazım, bu risklerden memleketi uzak tutmamız lazım." Nedir o riskler? "Memlekette küresel iklim değişikliği, şu, bu, bilmem ne olursa ve bu ürünler üretilemezse biz gıda güvencesini sağlamış olacağız." demişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

RIDVAN TURAN (Devamla) – Demişti ama ayçiçeği yağını önüne kırmızı halı serip bando mızıkayla karşıladıktan sonra bu ettiği lafın lafûgüzaftan başka bir şey olmadığını hep beraber gördük. Demek ki bu "Zihni Sınır" projelerle, uzakta yapılan üretimlerle, ithalatçı kafayla, Dünya Ticaret Örgütü'nün altına atılan imzalarla Türkiye tarımını uluslararası sermayenin ve emperyalizmin sultasının altına sokma vesilesiyle atılacak hiçbir adımda memlekette en ufak bir rahatlama, ürün bolluğu olmayacak. Geçen Erdoğan söyledi "Yazın gıda enflasyonu düşecek ve daha ucuza yiyeceğiz." diye. Yiyemeyeceğiz arkadaşlar, kimseyi kandırmayın, böyle bir şey yok. Tarihî zirvede şu anda üretici enflasyonu yani tarladaki enflasyon tarihî zirvede. Yaz boyunca düşmesi gereken fiyatlar da düşmeyecek. Ne zaman düşer biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RIDVAN TURAN (Devamla) – Selamlayabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurunuz, selamlayın efendim.

RIDVAN TURAN (Devamla) – Yeni bir tarım politikasında değil, yeni bir tarım felsefesine ihtiyacımız olduğunda anlaşır ve aslında bizde var olan geleneksel tarım yöntemlerimize; toprağı koruyan, çiftçiyi koruyan, çok istihdama dayalı, biyoçeşitliliği temel alan, kadın istihdamını temel alan bir ata üretim tarzına, atalık üretim tarzına dönersek bu memleket toparlar, onun haricinde, ihracatçılıkla falan filan gideceğimiz yer kıtlıktır; zaten başladığı kanısındayım.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Yunus Kılıç.

Buyurunuz Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUNUS KILIÇ (Kars) – Saygıdeğer milletvekilleri, öncelikle, Türkiye'nin uzak coğrafyalarda tarımsal uğraş yapmaktaki amacını bir iki cümleyle izah edeyim: Biliyorsunuz, dünyada -özellikle tarımsal ticaret- uluslararası ticarete konu olan mallar her geçen gün artıyor. Özellikle pandemi yıllarında bu ürünlere ulaşmanın zorluğunu da dünyada hep beraber yaşayarak görüyoruz ve dünyada bunu fark etmiş olan ülkeler, yeni değil, bakın, altmış yıldır bu coğrafyada yeni tarımsal alanlar oluşturmak, faaliyet alanları oluşturmak, gerektiği zaman operasyonel bölgeler oluşturmak, kendi ürünlerini kıymetlendirmek, o bölgeyle ticaret yapabilmek adına bu coğrafyalarda toprak işleme gayreti içerisinde. Amerika başta olmak üzere Çin, Hollanda, Danimarka, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan bu bölgede toprak kapma yarışındadır. Türkiye bunlar gibi materyalist, emperyalist, kapitalist ve sömürgeci değildir; Türkiye, tarımsal alanda yapmış olduğu birikimini, deneyimini, kültürünü, gelişmişliğini, bu bölgede insanların kendi topraklarını kendi işlemesi, tarımsal faaliyetlerini geliştirmesi, kendi yeterliliklerini artırması gibi kutsal bir faaliyet, kutsal bir anlayış içerisinde yürütmekte ve bu bölgelere girme gayreti içerisinde olmuştur.

Öncelikle Sudan'dan başlayayım: 2014 yılında bizim Sudan'la tarımsal iş birliği ve ortaklık anlaşmamız oldu, Meclis de bunu 2015 yılında onayladı. Sudan'la olan ilişkilerimizden kaynaklı bu bölgede -şu kadar bir alana- yaklaşık 793 bin hektarlık bir araziye modern çiftlik kurmak, bizim birikimlerimizi oraya aktarmak gayesiyle 12.500 dönümünde bir çiftlik kurmak, 780 bin dönümünde de isterse Türkiye'deki faaliyet göstermek isteyen iş adamlarına da açmak gayesiyle böyle bir yola gidildi.

Daha sonra bir şirket kuruldu; yüzde 80'i TİGEM'e ait, yüzde 20'si Sudan'a ait. Bir yıl sonra bunun şubesi Hartum'da açıldı, toprak etütleri, analizleri yapıldı ve süreçler tam devam ederken, sonuçlandırılacakken 2019 yılında oradaki yönetimin değişmesiyle beraber işlemleri yavaşladı ama durmadı. Oradaki beklenti devam ediyor, orada kendi iç nizamlarını, güvenilirliklerini sağladıkları anda Türkiye'nin bu manadaki faaliyetleri devam edecek ve amacına yönelik çalışmalar sürdürülecek.

Gelelim Nijer'e; Nijer'de de 2017 yılında, yine Nijer tarafının Türk iş adamlarına ve devletine, iş birliği içerisinde, tarımsal

faaliyetlere alan açmakla alakalı çok iyi niyetli bir talebi oldu. Türkiye bu talebi değerlendirmek üzere DSI'den, TİGEM'den, TAGEM'den oluşan bir heyeti gönderdi, analizler yapıldı, etütler yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Neler yapabileceğimizle, oralara nasıl katkı vereceğimizle, o coğrafyada kendi ticari operasyonlarımız, tarımsal araştırmalarımız, bölgeye yapacağımız katkılarla alakalı çalışmalar yapıldı; o karar verildi, alınması öngörüldü fakat daha sonra buradaki 25 bin ve 45 bin hektarlık arazilerin Nijerli çiftçilerin kullanımında olduğu, onları oradan çıkarmanın uygun olmayacağı, Türkiye'nin de böyle bir beklentisi olmadığı anlaşıldı. 1 milyon hektarlık arazide de birtakım çalışmalar yapıldı; efendim, limanlara uzaklığı, enerjisinin olmaması, yolların iyi olmaması gibi sebeplerle yeni araziler önermeleri teklif edildi. Nijer bununla alakalı çalışmaları yaptı, henüz net olarak “Gelin, şurayı verelim.” dedikleri bir süreç olmadığı için Türkiye Cumhuriyeti'nin 1 dönüm araziye kiraladığı yoktur, 1 kuruş ödediği para yoktur; Türkiye'nin bir kaybı, herhangi bir kayıp parası da yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye Cumhuriyeti'nin vizyonuna uygun bu çalışmalar dünya ölçeğinde devam edecektir.

Bakın, saygıdeğer milletvekilleri, aslında sizin “Neden bu kadar geç kaldık, niye bu coğrafyalarda bizim de izimiz yok?” demeniz gerekirken; altmış yıldır yakın coğrafyalarımızda, bizim de olmamız gereken coğrafyalarda dünyanın başka devletleri hâkimiyet alanları oluştururken ve tamamen emperyalist ve kapitalist amaçlarla bunu oluştururken, bölgeye hiçbir katkı yapmadan bölgenin kıymetlerini sömürüp götürürken, Türkiye'nin bu iyi niyetli girişimlerinin daha önce yapılıyor olmasıyla alakalı talepleriniz olması gerekirken “Niye böyle bir şey yaptınız?” eleştirisini de anlayabilmiş değiliz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir konuyu açıklamakta fayda var: “Herhangi bir gider yapılmamıştır.” dedi, o konuda bir açıklamada bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Sataşma yok efendim.

Yerinizden bir dakika söz verelim size.

Buyurunuz.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Biraz evvel Adalet Kalkınma Partili hatibimizin ifade ettiği “Masraf yapılmamıştır.” ifadesi Tarım Bakanlığına ait ancak Sayıştay raporlarında burayla ilgili, Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerine 417 bin lira harcama yapıldığı, 366 bin lira Yönetim Kurulu ücreti, 51 bin lira Yönetim Kurulu ikramiyesi, 50 bin lira müşavirlik hizmeti, 142 bin lira Sudan kira gideri, 11 bin lira Ticaret Odası aidatı ödendiği belirtilmiştir. Bu durum da gösteriyor ki burayla ilgili yapılan çalışmalarda ödemeler de yapılmaya başlanmıştır ama şu anda Sudan'da ve Nijer'de tarımla ilgili uygulamada yapılan bir şey yok; yönetimler atanmış, onlar gelip gidiyor, orada görevlilere, görev veriliyor, onlara harcırahlar ödeniyor. Orada yapılacak çalışma ülkemizdeki tarım arazileri üzerinde yapılırsa daha faydalı olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

41.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, atanamayan öğretmenlere ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanı katıldığı televizyon programında “Bayram öncesi öğretmen ataması yapacağız, bununla ilgili çalışmalarımız devam ediyor.” dedi. “Çok fazla, gençlerimizi bekletmeden güzel haberleri paylaşıyoruz.” ifadelerini kullandı. Bu konuşmanın ardından tam kırk yedi gün geçti, ne yazık ki hâlen atama takvimi açıklanmadı. Milyonlarca genç, atama takviminin açıklanması için beklemeye devam ediyor. Daha önce öğretmen ataması için “Kaynak yok.” açıklaması yapanlar şimdi de gençlerin hayallerini boşa çıkartıyorlar. “Kısa sürede atama yapacağız.” deyip daha sonra insanları karanlıkta bırakmak devlet adabına yakışmaz. Özellikle Covid-19 döneminde uzaktan eğitimi bahane ederek öğretmen atamalarından kaçınan saray iktidarının eğitim bilimlerindeki tüm kadrolara yetecek şekilde bir an önce atama takvimini açıklaması gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 2'nci sırasına, yine bu kısımda bulunan 324, 323, 127, 313, 169, 245, 154 ve 183 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9'uncu sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine ve 324, 327 ve 323 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

19/4/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 19/4/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurul'un onayına sunulmasını arz ederim.

Cahit Özkan
Denizli

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına, yine bu kısımda bulunan 324, 323, 127, 313, 169, 245, 154 ve 183 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9'uncu sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi;

Genel Kurulun;

5, 10, 11, 12, 17, 18, 24, 25, 26 ve 31 Mayıs 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerin saat 24.00'e kadar;

19 Nisan 2022 Salı günü (bugün) Birleşiminde 324 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar;

20 Nisan 2022 Çarşamba günü birleşiminde 324 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

21 Nisan 2022 Perşembe günü birleşiminde 323 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

21 Nisan 2022 Perşembe günü birleşiminde 323 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 22 Nisan 2022 Cuma günü saat 14.00'te toplanması ve bu birleşimde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşimde 323 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi;

324, 327 ve 323 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetvellerdeki şekliyle olması,

Önerilmiştir.

324 sıra sayılı İzmir Milletvekili Alpay Özalan, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı, AK PARTİ Grup Başkan Vekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 100 Milletvekilinin Spor Kulübü ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi (2/4331)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 21'inci maddeler	21
2. Bölüm	22 ila 44'üncü maddeler	23
3. Bölüm	45 ila 59'uncu maddeler, geçici madde 1 ve geçici madde 2 dâhil	17
Toplam Madde Sayısı		61

323 sıra sayılı Ankara Milletvekili Lutfiye Selva Çam ve 109 Milletvekilinin Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4290)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 8'inci maddeler	8
2. Bölüm	9 ila 17'nci maddeler	9
Toplam Madde Sayısı		17

327 Sıra Sayılı Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 60 Milletvekilinin Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4389)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 10'uncu maddeler	10
2. Bölüm	11 ila 21'inci maddeler	11
Toplam Madde Sayısı		21

Buyurunuz Sayın Danış Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli halkımız; özellikle ekranları başında bizi izleyen ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplum için çalıştığını düşünen, herkes için çalıştığını, şu anda yaşadıkları sorunlara çözüm arayan bir Meclis olduğunu düşünenlerin oranı ne kadar bilmiyorum ama Anayasa'ya göre ve mevcut iç hukuk mevzuatımıza göre Türkiye Büyük Millet Meclisi halk iradesinin temsil edildiği en yüksek organdır. Bu ne demek? Temsilî demokrasilerde halkın taleplerini, çözüm önerilerini, halka dönük çalışmaları yürütecek en yüksek organ burası. Peki, muhalefetin görevi ne? İktidarı denetlemek. Yasama aynı zamanda bir denetleme işlevi de görüyor ve bunun yollarını da biliyoruz. Niye bunları anlatıyorum? Bu Mecliste Cumhurbaşkanlığı sisteminden sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi her fırsatta baypas ediliyor, etkisiz kılınması için açıkçası her türlü yöntem kullanılıyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinin mutfağı burası değil, mutfak Beştepe. Beştepe'de kanunlar hazırlanıyor ve buraya getiriliyor. Milletvekili imzasıyla verilmesi sakın ola ki aklınıza şunu getirmesin... Milletvekilleri bu kanun tekliflerini hazırlamıyor. Peki, muhalefete karşı nasıl bir tutum var? Ya, biliyorsunuz -bunu özellikle izleyicilerimize söylüyoruz- Halkların Demokratik Partisi olarak, elimizden geldiğince, yakıcı, çözüm arayan ve çözümün bulunabileceği meselelerde araştırma önermeleri vermeye, hakikaten Meclisin bu noktaları araştırmasını ve çözüm üretmesini sağlamaya çalışıyoruz. Benim elimdeki verilere göre, artık dün haberlere bile konu oldu, son dört yılda muhalefetin, bir bütün olarak muhalefetin -sadece partimizin değil- verdiği komisyon kurulması önermelerinin sadece 10 tanesi kabul edilmiş. Aman yanlış anlamayın; bu, muhalefetin tek başına verdiği ve iktidarın kabul ettiği önermeler değil. Hayır, o iş şöyle işliyor: Biz araştırma önergesi veriyoruz, artık o mesele kamuoyunda öyle bir hâl almış ki itiraz edilemeyecek noktalara geliyor, direnmiyor iktidar, kendisi de önermeler getiriyor, ortaklaştırıyoruz ve o şekilde araştırma komisyonu kuruluyor. Bunlardan birkaç tanesi: Müsilaj, kadına yönelik şiddet, iklim değişikliği, deprem önlemleri, Rabia Naz'ın ölümü gibi meselelerde kamuoyu basıncı ve muhalefetin önermeleri iktidarla birleştirilerek 10 tane araştırma komisyonu kurulabildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – İçerik ne olursa olsun, istisnasız, tek bir istisna yok, AKP ve MHP oylarıyla bu önermelerimiz reddediliyor yani muhalefete iktidarı denetleme yetkisi verilmiyor. Halkın sorunlarını çözmek için bizim gösterdiğimiz iradeye doğrudan cephe alınıyor ve reddediliyor. Ya, biz diyoruz ki emeklilerin sorunlarını çözelim “Hayır.” diyorlar; ya, kadın cinayetleri var -onu kabul ettiler; o da göstermelik bir komisyon oldu, bizim üyelerimiz çekildi- “Hayır.” diyorlar; ya, çocuklar beslenme sorunu yüzünden açlıkla -hastalık yaşıyor- ölümle yüz yüze diyoruz, “Hayır.” diyorlar; ne diyorsak “Hayır.” diyorlar ve bu konuda en az denetim yetkisini kullanan meclislerden bir tanesi Türkiye Büyük Millet Meclisi. Tabii ki vazgeçmeyeceğiz, tabii ki bu mücadeleye devam edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, (2/905) esas numaralı Çocuk Hakları Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/166)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

1/11/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/905) esas numaralı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük madde 37'ye göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını saygılarımla arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu Demir
Ankara

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; diyorum ki bu yıl 23 Nisan'ı kutlamayalım yani aslında diyorum ki hamaset yapmayalım. Çocukları büyüklerin koltuğuna oturtup “Ne olmak istiyorsun?” diye sormayalım. Gerçekten bir şey yapacaksak -bu kanun teklifimizde de ifade ettiğimiz gibi- çocuk hakları bakanlığını kuralım ve onların gerçek sorunlarını çözelim.

Çocuklar sosyal medya paylaşımlarında, sokak röportajlarında meramlarını gayet güzel anlatıyorlar. Ebeveynlerinin asgari ücretle evi geçindiremediğini, her gün gelen zamları, artan faturaları dert ediyor, bir test kitabını nasıl alacaklarını düşünüyorlar. Yol paralarını ancak karşılayan, harçlıklarıyla karınlarını doyuramayan bu çocuklar geleceğe dair nasıl hayal kuracaklar?

Türkiye, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne taraf ama ana dilinde eğitim hakkı ve kültürel haklar maddelerine çekince koymuş, sorumluluktan kaçınmış bir ülke. Şu anda ana dilinde eğitim göremeyen 10 milyonu aşkın çocuk var ve bu çocuklar kurumsal şiddete, devlet tarafından ayrımcılığa uğruyor.

Derin Yoksulluk Ağının Türkiye'de Çocuk Yoksulluğu Raporu'na göre, derin yoksulluk yaşayan ailelerin yüzde 74'ü bebek maması almakta zorlanıyor; yine, hanelerin yüzde 38,7'sinde neredeyse her gün öğün atlanıyor.

Türk Aile Hekimleri Derneğinden 3 hekimin yaptığı araştırmaya göre, çocuklarda kronikleşmiş yetersiz beslenme sorunu var, kansızlık var ve aynı zamanda potansiyel kalp hastası. Neden? Çünkü krizi çözecek ekonomik ve sosyal politikalar uygulanmıyor, aileler yoksulluk döngüsü içinde.

2 milyonu aşkın çocuk işçi var bugün ve bu çocukların yarısı eğitime devam edemiyor.

Türkiye'de 0-6 yaş grubu 345 çocuk anneleriyle beraber cezaevlerinde kalıyor. Çocuklarına bakacak kimsesi olmadığı hâlde ebeveynlerin cezası ertelenmiyor. 2 bine yakın çocuğun kaldığı cezaevlerinde beslenme, eğitim, sağlık hakları ihlal ediliyor, çocuklar cezaevleri görevlileri tarafından istismara, kötü muameleye uğruyor; denetimler ya olayın sonrasında yapılıyor ya da hiç yapılmadığı için cezaevi personeli kendilerine bir şey olmayacağını düşünüyor ve cezasız kalıyor. Çocuklar, tarikat yurtlarında, Kur'an kurslarında, Millî Eğitim okullarında ya da kolluk güçleri tarafından cinsel istismara uğruyor. Örneğin, Adıyaman'da bir teknik lisede öğrencisini istismar eden müdür yardımcısının görevine iade edilmesi hakkında ve benzeri olaylarla ilgili önermeler verdik. Bu olayları bir taraftan kamuoyu gündemede tutmaya çalışıyor, bir taraftan bizler önermelerle baskı kurup ilgilileri görevle çağırıyoruz. Çocuk istismarının önüne geçmek herkesin sorumluluğundadır ve bu asla ama asla göz ardı edilemez.

Değerli vekiller, 2022 yılında biz hâlâ niye şüpheli çocuk ölümlerini konuşuyoruz? 13 Nisan 2018'de evinin önünde yaralı bulunan ve daha sonra yaşamını yitiren Rabia Naz Vatan mesela. Kamuoyu baskısı nihayetinde, zar zor Rabia Naz ve diğer şüpheli çocuk ölümlerini araştırmak üzere KEFEK bünyesinde komisyon kurulmuştu. Bu komisyona başka başvurular da vardı ve biz dedik ki bu Mecliste daimî bir çocuk hakları komisyonu olsun ama nafiye. Sonuçta bir iki yargı mensubuna uyarı cezası dışında henüz bir sonuç çıkmadı ancak ailesi adalet mücadelesinden asla vazgeçmedi.

Yine, bu yıl on altı gün arandıktan sonra Özel Harekât timinin atış taliminin yanında cansız bedeni bulunan Muharrem Aksem'in ölümü de şüpheli. Bir cismin patlamış olabileceği de denetimsiz atışlar sonucu ölebileceği de ihtimaller arasında. Olay hakkında soruşturma ne aşamada, şüpheliler kimler; bu konuda herhangi bir kamuoyu bilgilendirmesi de yine ne yazık ki yapılmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Bir de şüpheli olmayan ölümler var. Zırhlı araçların ezmesi sonucu ölen çocuklar ülkesi olduk, 2008'den beri en az 20 çocuk bu nedenle hayatını kaybetti. En başta “Zırhlı araçlar niye şehir merkezlerinde dolaşıyor?” sorusu sorulması gerekirken yargı sürecinde “güvenlik” deniliyor, “kör nokta” gibi bahaneler üretiliyor, bilirkişi raporlarında ölen çocuklar ya da aileleri asli suçlu bulunuyor; failerse çoğunlukla cezasız kalıyor.

Ceylan Önkol'u hatırlarsınız, bir mühimmat sonucu Diyarbakır Lice'de 2009 yılında hayatını kaybetti ve Jandarma, bugün fütursuzca “Ceylan kız çocuğu olduğundan ailesine destek yükümlülüğü yoktu, üstelik yaşasa geleceği de belli değildi. Ailenin başka evlatları da var, onlar anne-babasına destek olabilir.” diyerek tazminat miktarının adil olmadığını savunabiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Başkan, tamamlayacağım, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Evet, çocukların yoksulluğuna, eğitimde yaşadıkları ayrımcılığa, “istismar” ve “ölüm” kelimesiyle yan yana gelmelerine son vermek, SMA'lı çocukların tedaviye ulaşmasını sağlamak, otizmli yada özel ihtiyaç sahibi çocukların karşılaştıkları sorunları çözmek bizlerin elinde. Bırakın artık çocukların gelecekte ne yapacaklarını sormayı, onları törenlerinize nesne yapmayı. Çocukların bugün yaşadığı gerçek sorunlarla ilgilenip çözümler üretelim ve Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 3'üncü maddesinde taahhüt edildiği gibi çocuğun yararına öncelik vererek bütün ilgili kurumların da bu esasa çalışmasını sağlayacak, çocuk haklarını ve çocuğa yönelik hizmetleri bütüncül biçimde ele alacak, planlayacak çocuk hakları bakanlığını kuralım.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, gündemimiz yoğun, 60'a göre söz taleplerini bundan sonra karşılayamayacağız.

Son bir defa, Sayın Durmaz...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, 18 Nisan Pazartesi günü çıkan fırtınanın Tokat Küçük Sanayi Çarşısı'nda yol açtığı hasara ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

18 Nisan Pazartesi günü öğleyin çıkan fırtına, Tokat Küçük Sanayi Sitesi'nde 200'e yakın iş yerinin çatısını uçurmuş, aracını tamir ve bakım için getiren 100'e yakın vatandaşımız, ayrıca üretici seralar zarar görmüştür; hepsine geçmiş olsun diyorum. Tamamı borçlu olan küçük esnaf ve sanatkârimizin, araç sahiplerinin ve seraların sahiplerinin bu zararı telafi edecek durumları yoktur. Acilen AFAD fonundan yardım yapılarak Tokat'taki bu zarar ve ziyanın bir an önce giderilmesi beklenmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydınlik...

43.- Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlik'ın, Suruç Cumhuriyet Mahallesi'nde AKP ve DEDAŞ iş birliğiyle vatandaşa yapılan zulme ilişkin açıklaması

AZİZ AYDINLIK (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP ve DEDAŞ iş birliğiyle vatandaşa yapılan zulme dün Suruç'ta şahit oldum. Cumhuriyet Mahallesi'nde elektrik sayaçlarının direk üzerine çıkarılmasına tepki gösteren Suruçlu hemşehrilerimin üzerine TOMA'larla su sıkıldı. Aralarında 5-6 yaşında çocukların olduğu kalabalığa gaz fişeği atıldı. Çocukların olduğu bir kalabalığa gaz fişeği atmak hangi kanunda, hangi kitapta yazıyor; bunu biri açıklasın. AKP başta olmak üzere, bu zulmü yapanları şiddetle kınıyorum.

Son olarak, DEDAŞ çalışmalarında güvenliğe ihtiyaç duyuyorsa kendine özel güvenlik tutsun, devletin askerini ve polisini kendine siper etmesin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Alban...

44.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, yangın söndürme uçak alım ihale süreci hakkında bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkan, önceki hafta sonunda Bodrum ilçemizde çıkan orman yangınları güçlükle söndürüldü. Nisan ayının ortasındayız, orman yangınları şimdiden başladı. Yangınlar başladı fakat ortada ne uçak var ne de helikopter. 2021 yılının Nisan ayında uyarıydık fakat istifa eden Orman Bakanı Pakdemirli uyarımızı dinlemedi ve neticesinde cumhuriyet tarihinin en büyük orman yangını felaketini yaşadık.

Şimdi, göreve gelen Tarım ve Orman Bakanını uyarıyorum: Yangınlar başladı, söndürme uçakları nerede? Geçen yıldan hiç mi ders çıkarmadınız? Yangın söndürme uçak alım ihalesi ne durumda? Kaç firma teklife çağrı dosyası almıştır? Tarım ve Orman Bakanını ihale süreci hakkında görevini yapmaya ve kamuoyunu bilgilendirmeye çağırıyorum.

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.51

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ile 92 milletvekilinin Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi (2/4331) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ile 92 Milletvekilinin Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi (2/4331) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 324) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 324 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tüm üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler halinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuoyunda “spor yasası” olarak bilinen Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izlemekte olan aziz milletimizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün Genel Kurulda spor kamuoyunda sıkça dile getirilen ve sporun tüm bileşenleri tarafından istenen, beklenen bir kanun teklifini görüşüyoruz. Ben de bu beklentileri sık sık gündeme getiren bir kardeşinizim; spor kulüpleri ve federasyonlar yasası bir an önce çıkarılmalı, çıkmalı diyenlerden biriyim ve bunu, defalarca hem bu kürsüde hem de Komisyon toplantılarında söyledim. Bakın, 13 Kasım 2020’de Plan ve Bütçe Komisyonunda Bakanlığın bütçesi görüşülürken Sayın Bakana demişim ki: Spor kulüpleri ve federasyonlar yasası sadece bu yılın veya birkaç yılın değil, Türkiye’de spor kulüplerinin beklediği on yıllık bir beklentidir. Bu noktada bizim de muhalefet olarak görüşümüzü alırsanız Türk futbolu için, federasyonları için hayırlı olacağını düşündüğümüz bu yasanın çıkarılmasına biz de katkıda bulunalım. Bizim de bu konuda fikirlerimiz alınırsa memnun oluruz. El birliğiyle bu yasaı bir an önce çıkaralım. Böyle söylemişim.

Açık söyleyeyim, bu teklifin geç de olsa getirilmesine sevinenlerdendim, “...dendim” diyorum çünkü baktığımda, şimdi, eleştiriye açık birçok maddeyi bünyesinde bulunduran bir teklifle karşı karşıya olduğumuzu görüyorum. Kanun teklifinin Komisyon görüşmelerinde görüşlerimizi ifade ettik, gördüğümüz eksiklikleri dile getirdik, düzeltilmesini istediğimiz hususlara ilişkin önergeler verdik, metinden çıkarılması gereken hususları kanun metninden çıkarılmasını talep ettik, bu gibi taleplerde bulunduk. Kanun maddelerinde gerekli gördüğümüz değişikliklerle ilgili verdığımız önergeler, Komisyon aşamasında maalesef reddedildi ancak daha sonra bugün bir gelişme yaşandı. Bugün Meclis Genel Kuruluna teklif gelmeden önce bir toplantı talebi geldi ve bu sabah Grup Başkan Vekillerimiz ve milletvekili arkadaşlarımla birlikte bu toplantıyı gerçekleştirdik, karşılıklı müzakere ederek kanun teklifinin Komisyondan çıkan şekli üzerinde de yapılmasını talep ettiğimiz değişiklikleri sunduk. Bu toplantının faydalı olduğu kanaatimi burada sizlerle paylaşmak isterim. İnşallah, Genel Kurul aşamasında ortak akılla bir kanun çıkarma şansını da elde etmiş oluruz.

Değerli arkadaşlar, bu teklifte yer alan birçok maddenin tartışmalı olduğunu söyledim biraz evvel. Kanun teklifinin maddelerine baktığımızda onlarca sayfadan oluşan bir metin üzerinde konuşacağız bugün. Komisyonda da söyledim, burada da söyleyeyim: 59 madde, 2 de geçici madde; 61 maddeyi konuşacağız. Trabzon Milletvekili olarak tabii buna kayıtsız kalamam. 61’inci dakika bizim için, Trabzon için ve Trabzonspor’a gönül verenler için çok anlamlı bir an. 61’inci dakika, maçın skoru ne olursa olsun Trabzonspor taraftarının her şartta takımının yanında olduğunu gösteren güzel bir an; Türkiye’nin her yerinde, statlarımızda kutladığımız bir an, kutladığımız bir etkinliğimiz. Bu nedenle futbolu ilgilendiren, kulüplerimizi ilgilendiren ve Türk sporunun geleceği için önem arz eden bir kanun teklifinin 61 maddeden oluşmasını da ayrıca anlamlı bulduğumu söylemek isterim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu teklif, Komisyonda görüşülürken ve Komisyon görüşmeleri sonrasında yaşanan gelişmelerden anladık ki teklif, spor kulüpleri, TFF, federasyonlar, akademik çevreler, spor medyası ve spor kamuoyuyla yeterince tartışılmamış - tartışılmamış diyorum, gelişmelere ilişkin eleştirileri dinledikçe onu anlıyoruz- yani üzerinde konsensus sağlanmadan Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilmiş. Yani her kanun teklifinde olduğu gibi “Benim dediğim dedik, çaldığım düdüğ.” tavrını maalesef bu kanun teklifinde de gösterdiğinizi söylemek istiyorum. Bunu her seferinde söylüyorum, yine bugün, burada da söyleyeceğim: Bu “Her şeyi ben bilirim, ben yaptım oldu.” mantığınızdan vazgeçin; burada, Genel Kurulda, teklifle ilgili getireceğimiz eleştirileri dikkate alın ve kulak verin diyorum.

Değerli arkadaşlar, adına “spor yasası” denilen bir kanun teklifini görüşüyoruz; yediden yetmişe, kadın-erkek, yaşlı-geç, zengin-fakir, eğitimli-egitimsiz tüm bireyleri ilgilendiren bir teklif üzerinde konuşuyoruz. Gelin, bu kanun teklifini ortak akılla değerlendirelim ve ortak paydalarda birleşerek birlikte düzenleyelim ve Meclisten öyle çıkaralım.

Değerli arkadaşlar, teklifin maddeleri üzerinde eleştirilerimiz var tabii. Maddelere geçtiğimizde birazdan gördüğümüz eksiklikleri, yapılması gereken ilaveleri, olmaması gerekenleri de söyleyeceğiz. Bu kanun teklifinin ülke ve dünya gerçeklerinden uzak ve en önemlisi Türkiye’de yaşanan tecrübeleri göz ardı ederek hazırlanmış bir kanun teklifi olduğu yönünde de ciddi eleştiriler var, bunu da burada söyleyeyim.

Kanunun maddelerine baktığımızda, her şeyde söz sahibi olanın ve karar vericinin Bakanlık olduğunu görüyoruz arkadaşlar. Kulüplerin kuruluşundan başlayarak kongrelerine, yöneticilerinin kim olacağına, faaliyetlerine Bakanlığın karar verdiği bir kanun teklifi var önümüzde. Burada bununla ilgili olarak teklif metninden bazı örnekler vermek isterim: Mesela 13’üncü maddede, temel yetkiler Gençlik ve Spor ve İçişleri Bakanlığına veriliyor; bir şikâyet olmadan istedikleri anda denetleyebiliyor ve kovuşturma başlatıp işten el çektirebiliyorlar. Mesela madde 28’e göre genel kurul toplantıları, tüm toplantı ve seçim süreci Bakanlıkça belirleniyor. 28’inci maddenin (5)’inci bendinde “Olağanüstü genel kurul -tırnak içinde söylüyorum- Bakanın istemiyle yapılır.” deniyor. Mesela 29’uncu maddenin (5)’inci bendinde “Genel kurul delege sayısının yüzde onu Bakanlık delegelerinden oluşur.” deniyor. Mesela, 33’üncü maddede “Denetim kurulu; iki üyesi genel kurul tarafından seçimle belirlenen, üç üyesi -gene

(x) 324 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

tımak içinde söylüyorum- Bakanlık tarafından görevlendirilen beş üyeden oluşur.” deniyor. Mesela 35’inci maddede “Spor federasyonunun talebi hâlinde Bakan tarafından genel sekreter ataması yapılabilir.” deniyor ve ayrıca “Genel sekterlikte aranılacak diğer şartlar ile çalışma usul ve esasları -tırnak içinde söylüyorum- Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.” deniliyor,.

Değerli arkadaşlar, saydığım maddelere benzer başka maddeler de var, ben hepsini burada sıralamadım. Buradan anlıyoruz ki bu kanun teklifiyle kulüpler ve federasyonlara “Bakanlık olmadan nefes bile alamazsınız.” deniliyor. Kulüpler, Dernekler Kanunu’yla İçişleri Bakanlığına, şirketleriyle Ticaret Bakanlığına ve Türk Ticaret Kanunu’na veya şirketi halka açık Sermaye Piyasası Kanunu’na, liglerde Türkiye Futbol Federasyonuna, Avrupa liglerinde ise UEFA’ya bağlı iken getirilen bu teklifle -tüm yetki- Spor Bakanına bağlanıyor. Sporun yönetimini kulüplerin özerkliğe kavuştuğu günlerden daha da eskiye götüren bir sistem mi inşa edilmek istenmektedir diye kuşkularımız var arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifinin 3’üncü maddesinde, spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri kısmında spor kulüplerinin kurulması ele alınmış; maddede, kuruluş ve tüzel kişiliğin kazanılmasıyla ilgili düzenlemelere yer verilmiş. Değerli milletvekilleri, spor kulübü kurmak için, eskiden, önce dernek kurulur, sonra da bu dernek Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne spor kulübü olarak tescillenirdi, bu işlemin neticelenmesi de en çok bir hafta süre alırdı. Yeni düzenlemeyle dernek ortadan kaldırılıyor, dernek işlemleri olduğu gibi tüzük hazırlanıp en az 7 kişinin imzasıyla Bakanlığa başvuruluyor yani başvuru makamı Ankara, Bakanlık da bunu altmış gün içinde inceleyip uygun görürse spor kulübü olarak sicile işliyor. Burada şunları sormak isterim: Niye altmış gün süre veriliyor? Neden bu süre daha da azaltılmıyor? Niçin daha hızlı işlem yapılmasına imkân verilmiyor? Bu tür uzun süreli prosedürlerin Türk sporu için bir nevi caydırıcı etkisinin olacağı düşüncesindeyim.

Değerli arkadaşlar, doğrudan Bakanlığa muhatap almak kurucu olarak imza atacak kişileri de olumsuz etkileyebilir. Mahallî dernek kurmak ve derneğin tüm işlemleri için yerel yetkilileri muhatap almak başka doğrudan Bakanlıkla muhatap olmak başkadır. Profesyonel spor dalları bu işlerin üstesinden gelebilir ama yerelde, mesela, gençlerce kurulacak spor kulüpleri epey zora girer. O yüzden bu işleri yokuşa sürmemek lazımdır diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifinin 8’inci maddesiyle ilgili de bir şeyler söylemek isterim. Bu madde de spor kulüplerinin birleşmesi ve mal varlıklarının devriyle ilgili düzenlemeler var. Kanun metninde özetle deniliyor ki: Bir kulüp ancak bağlı bulunduğu ildeki başka bir kulüple birleşebilir. Bunun mantığı nedir, niçin aynı ilde olması şartı konulmuştur? Bu konu da izaha muhtaçtır. Ayrıca, bu işlemin gerçekleşebilmesi için kulüplerin genel kurulunda oy çokluğunun sağlanması ve Bakanlığın onayı istenmektedir. Bu madde de bürokrasi artırılmıştır. Kulüplerin genel kurulları böyle bir karar almışlarsa hem kendi illerindeki bir kulüple ya da diğer illerdeki bir kulüple birleşebilir. Ayrıca, ilgili kulüplerin karar, onay ve gerekçeleri sadece federasyona gönderilmeli ve tescili sağlanmalıdır. Bu kararların Bakanlık onayına gönderilmesi, spor sisteminin merkezleştirilmesinin yanında sporun bürokratik yükünü de artırmaktan başka bir şey değildir.

Mesela bir 10’uncu madde var arkadaşlar; bu maddeye baktığımızda, kamu kurum ve kuruluşlarının spor salonları, sahaları ve tesislerinin verimli kullanılması ile bu tesislerden spor kulüplerinin ortaklaşa yararlanabilmesi için gerekli tedbirlerin alınması amaçlanmıştır. Evet, amaç doğrudur, güzeldir ama uygulamada yaşanan sorunlar var arkadaşlar ve bu sorunların ortadan kaldırılmasına ilişkin esaslar metinde yok. Yani bu tesisler ortak kullanılabilir, çok da iyi olur; bunların tamiri, bakımı, temizliği, işletmesi, ısıtması, soğutması, en önemlisi kullanım takvimi ve giderleri kime ait olacaktır? Bu konular çok önemli ve sıkça ihtilafla düşülecek konulardır. Uygulamada karşılaşılabilecek ihtilafları ortadan kaldıracak, belirsizliğe mahal vermeyecek kalıcı esaslar muhakkak ortaya konulmalıdır.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifine baktığımızda görüyoruz ki Dernekler Kanunu ile diğer kanunların karışımı, karma bir kanun teklifi olarak hazırlanmış. Spor kulüplerinin sivil toplum kuruluşu olduğu görmezden gelinerek, sivil toplum iradesi âdeta yok sayılarak genel kurullarının yetkileri ellerinden alınmıştır. Ayrıca derneklerin sahip olduğu kendine bağlı şirketleriyle olan bağına dikkatlerinizi de çekmek isterim. Bu bağın nasıl ve ne olacağı teklifte açık olarak ortaya konulmamıştır. Yani bu hususta belirsizlik söz konusudur. Mevcut durumda, kulüplerin hissesinin ne kadarının kimlere satılacağına derneklerin genel kurulları karar veriyordu, eğer bu konuda karar veremezlerse köklü kulüplerde manevi huzursuzluklar ve hukuki sıkıntılar yaşanabilir diyorum. Şu anda derneğe bağlı şirketlere atanan yöneticiler, dernek genel kurullarının seçtiği yönetim kurulları tarafından doğrudan atanıyordu. Şirketlerde hâkim hisse sahibi olan dernekler için bu konu çok çok önemli. Bu durum değişirse satılacak hisse miktarı engeli ortadan kalkmaz mı diye soruyorum, asırlık veya yarım asırlık spor kulübü dernekleri aleyhine bir durum ortaya çıkmaz mı diye soruyorum.

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifiyle tartışmaya açılan önemli bir husus daha var, bu da: “Kulüpler ve federasyon nasıl özerk olacak?” Bu kanun kapsamı her ne kadar birtakım yeni düzenlemeler içeriyor olsa da genel itibarıyla spor kulüpleri ve federasyonlar bir anlamda yürütmeye ve yürütmenin denetimine bağlanıyor. Federasyon ve kulüplerin yönetimiyle ilgili birçok işlemi direkt ya da dolaylı olarak Bakanlığın uhdesinde tutmak, onları merkezî idarenin hâkimiyeti altına almaktan başka nedir diye soruyorum.

Şimdi, bakın, Spor Bakanlığında sınırsız denetim yetkisi veriliyor; Bakanlık dilediği zaman gelip kulübü, federasyonu denetleyebilir. İyi, güzel de bu kulüpler şirkete çevriliyor. Kulüpler, şirket oldukları için vergi yönünden Maliye; diğer yönlerden ise İçişleri ve Ticaret Bakanlığı -Sermaye Piyasası Kanunu, Türk Ticaret Kanunu- MASAK, TFF, UEFA, Kulüp Lisans Kurulu gibi birçok kurum tarafından zaten denetleniyor. Burada yapılmak istenen, kulüplerin, Türkiye Futbol Federasyonunun özerkliğini ortadan kaldırmak ve diğer federasyonların bağımsız hareket etme alanını daraltmak değil de nedir acaba?

Değerli arkadaşlar, kanun teklifinin FIFA ve UEFA kural ve kaideleriyle uyumluluğu hususunda da bir iki cümle etmek isterim. Biliyorsunuz, 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’a göre ülkemizde futbol faaliyeti özerk Türkiye Futbol Federasyonu tarafından FIFA ve UEFA kural ve kararları da dikkate alınarak yürütülmekte, düzenlenmekte ve denetlenmektedir. Dolayısıyla futbol kulüpleri ve Federasyon hakkında yapılacak her ulusal düzenleme -bugün yapacağımız düzenleme gibi- mevcut uluslararası düzenlemeler ve ulusal düzenlemelerle entegre şekilde, mevcut ilkeler göz önünde bulundurularak ele alınmalıdır, yapılmalıdır diyorum. Özellikle bu geçiş dönemlerinin titizlikle planlanması gerektiğini ifade etmek istiyorum. Bu teklife baktığımız zaman ana hatlarıyla arz ettiğim noktalara gerekli ihtimamın gösterilmediğini de görmekteyim. Bir noktaya burada dikkatinizi çekmek isterim, burada şu noktaya dikkat edilmeli: Uluslararası arenada istenmeyen durumlarla karşılaşmamamız adına gerekli hassasiyet bu konuda özellikle gösterilmelidir.

Değerli arkadaşlar, bugün burada Türk sporu ve kulüplerimizin geleceğiyle ilgili önemli bir düzenlemeyi konuşuyoruz. İnşallah, üzerinde hepimizin ittifak edeceği bir teklif hâlinde kanunlaştırırız, hâlâ daha bu konuda umudum var; bizim uyarılarımızı, taleplerimizi dikkate alırsınız diye düşünüyorum.

Ancak önemli gördüğüm bir hususu burada arz etmek isterim. Burada hangi düzenlemeyi yaparsak yapalım, hangi kıstasları getirirsek getirelim siyaset, sporun üzerinden elini çekmedikçe getireceğimiz düzenlemelerin bir anlamı kalmaz arkadaşlar. AK PARTİ iktidarının mevcut spor karnesi, bugüne kadarki spor politikası ve uygulamaları bu uyarıyı yapma zorunluluğunu hasıl etmiştir.

Değerli arkadaşlar, sporu sağlıklı bir neslin yetişeceği alan olarak görmek zorundayız. Yirmi yıllık AK PARTİ iktidarında gördük ki bugün Türkiye'yi idare edenler, sporu, siyasi iktidarın mevziyi kuvvetlendirme mecrası olarak görmektedirler. Bu yanlışınızdan dönün, bu yanlışınızdan dönün; bu yanlış, sporla gelişmeyi bekleyen gençlerimize yapılan çok büyük bir haksızlıktır. Şunu söylemek zorundayım değerli milletvekilleri: Kamuoyu algısını kontrol etmek isteyen siyasi iktidar, spor kulüplerini ve tribünleri de kontrol etme arzusunda olduğu sürece hangi düzenlemeyi yaparsak yasalım sonuç elde edemeyiz. Bugün olduğu gibi, Futbol Federasyonunu, onun Başkanını, yöneticilerini, kurullarını siz atarsanız hatta ve hatta yedektekilerin sıralarını siz belirlerseniz, oralara kadar müdahil olursanız ve bu alışkanlıklarınıza devam ederseniz buradan ne yaparsak yasalım sonuç değişmez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ben yaptıklarınızdan sadece birkaç örnek verdim, hatta siz bunlarla da yetinmediniz, Anadolu'da yüz binlerce taraftarı olan şehir takımları alt liglerde mücadele ederken yakınlarınızı kamu kaynaklarıyla Süper Lig'de kulüp sahibi yaptınız. Sayenizde seyircisi olmayan ama her şeyiyle sizin olan bir kulüp ve siz atadığınız için sözünüzden çıkamaz hâlde gelmiş Federasyonumuz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HÜSEYİN ÖRS (Devamlı) – Son dönemde Türkiye Futbol Federasyonunda yaşanan istifalar ve özellikle Federasyon Başkanının istifasının nedenine ilişkin açıklamaları ya da hakemlerin önce işten el çektilirip sonra tekrar göreve çağrılmaları gösteriyor ki AK PARTİ iktidarı birçok konuda olduğu gibi sporda ve özellikle de futbolda gerçeklerle yüzleşmelidir. Biliniz ki “Her şeyi ben bilirim, ben yaparım; benim dediğim dedik, çaldığım düdüğ.” tavrınız futbolda da duvara toslamıştır, onarılması zor hasarlar meydana getirmiştir.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Saffet Sancaklı.

Buyurunuz Sayın Sancaklı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, televizyonları başında bizleri izleyen büyük Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, yıllardır beklenen, özlenen Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Yasa Teklifi bugün, şükürler olsun ki Allah'a, Genel Kurula geldi ve burada konuşarak -kaç gün sürecek bilmiyoruz ama- tartışarak, en doğru yolu bularak bu yasayı çıkaracağız.

Tabii, biz bu yasayı neden çıkarmak istiyoruz, neden bu yasanın çıkması lazım, önce biraz ondan bahsedeyim. Biraz evvel Mersin Milletvekilimiz Baki arkadaşım bana bir resim gösterdi; 2016 senesinde burada, odada, ben ve milletvekili arkadaşlarım bununla ilgili bir basın toplantısı düzenlemiştik, bu yasanın çıkması gerektiğini söylemiştik. Benden önce, ben milletvekili olmadan önce o yasa buraya defalarca gelmiş, arkadaşlar çalışma yapmış ama bir türlü yasalasmamış, birileri engellemiş, kimlerin engellediğini de zaten tahmin ediyoruz ve biliyoruz.

Şimdi, biz bu yasayla ilgili konuşurken şikâyetlerimiz nedir? “Türk sporunu, Türk futbolunu yönetenler kimler? Hep bu sporun dışından insanlar geliyor, futbolun dışından insanlar geliyor; bunlar kendilerine rant sağlamaya geliyor, kendilerine statü sağlamaya geliyor, para kazanmaya geliyor, onu yapıyor, bunu yapıyor.” diye durmadan şikâyet ediyoruz biz ve bu şikâyetlerin büyük bölümünde de haklıyız; tabii ki bu lafımız yöneticilik yapan bütün yöneticilere değil ama maalesef ciddi bir çoğunluk da bu statünün içine, bu kategorinin içine giriyor.

Şimdi, futbol popüler diye futboldan devam edeyim, daha iyi anlaşılıyor futboldan bahsedince. Şu anda aşağı yukarı... Bu yasa keşke on beş yıl önce çıksaydı, keşke bu yasa on yıl önce çıksaydı, beş yıl önce çıksaydı, iki yıl önce çıksaydı. Neden? Bizim futbol kulüplerimizin büyük bölümü -beş tanesi hariç- büyük borç batağının içinde. Şimdi size bazı rakamlar vereceğim, ürkütücü rakamlar; mesela, 31 Mayıs 2021 itibarıyla yani on bir ay önceki rakamları söylüyorum: Sadece Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş ve Trabzonspor'un borcu 17 milyar TL yani geçen sene bu zamanlarda. Sonradan transfer ayı girmiş araya, transferler yapılmış, bir de kur farkı oluşmuş. 1 Aralık 2021'de yine, 2022'de değil yani bundan beş ay önce de bu 4 kulübün borcu 26 milyar TL olmuş. Yani mayıs ile aralık arasında, yedi ayda 17 milyardan 26 milyar TL'ye yükselmiş. Aralık ayından bu zamana kadar da birkaç ay geçtiğine göre bu rakam 30'un üstünde, 30-35 arası olduğu biliniyor. Peki, bu kulüpler bunu devam ettirebilir mi? Devam ettiremezler. Eğer bu 35 milyarın sadece yasal olarak banka faizini ödemeye kalsalar bugün yüzde 20-25'ten faizleri hesaplasak senede 8-9 milyar lira sadece faiz borcu ödeyecekler, bunu mümkün değil çıkarmaları. Yani şu anda kulüpler -4 büyükler dâhil- anahtarlarını valiye teslim etmek üzereler, acı ama gerçek.

Tabii, peki, bu yasa çıkmasın diye çaba gösterenlere mesela şeyi soracağım: Millî takımlarımızın durumu ne mesela şu anda bizim? Millî Takım'ın durumu şu arkadaşlar: Dünya Kupası'na katılmadık -en son oldu biliyorsunuz- birkaç ay önce Avrupa Şampiyonası'na katıldık, sonuncu olduk sıfır puan alarak.

Bir de Millî Takım'ımızın Uluslar Ligi var katıldığı. Uluslar Ligi'nde hangi gruptayız, biliyor musunuz? C grubunda. C grubundan birkaç tane takım sayayım da ne hâlde olduğumuzu biraz daha anlayalım: Lüksemburg, Litvanya, Faroe Adaları, Kıbrıs Rum Kesimi, Azerbaycan, Kazakistan, Cebelitarık.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Onlara doğru söyle, o tarafa doğru söyle.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Yanlış yere bakıyorsun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Başkanım, o tarafa doğru söyle.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bana bakabilirsin.

SAFFET SANCAKLI (Devamlı) – Şimdi bu yasa siyasetüstü bir yasa, onun için siyaseti karıştırmayacağız burada birkaç gün. Hep beraber inşallah bu yasayı çıkaracağız. (MHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Türkiye'nin A Millî Takımı'nın düştüğü durum bu. Peki, Türkiye bunlarla, bu liglerle, bu takımlarla aynı gruptaysa, o zaman Türkiye liginde oyunculara senelik ödenen 3 milyon eurolar, 4 milyon eurolar, 5 milyon eurolar falan neyin nesi? O zaman hepimizin burnuna pis kokular gelmeye başlıyor doğal olarak.

Peki, futbol takımlarımız ne durumda? Yıllardır bırakın Avrupa kupalarında derece almayı, takımlarımızın çoğu Avrupa'dan men cezası aldı, para cezası aldı, transfer yasağı aldı.

Peki, hazır buna gelmişken şunu söyleyeyim: Bu yabancı konusunu ben böyle anlatınca “Saffet Sancaklı yabancıya karşı.” diyorlar. Hayır, ben yabancıya karşı değilim. Ben, Türk futbolcusunun çok yetenekli olduğunu, altyapıya önem verildiği zaman oyuncu fişkiracağını ve bırakın Türkiye liglerine yetmeyi, Avrupa liglerine, dışarıya bile rahat rahat oyuncu ihraç edebileceğimizi söylüyorum; ben Türk gençliğine güveniyorum. Yoksa, yabancıya karşı değilim ama hangi yabancıya karşı değilim? Sen, her sene, alakasız, kapasitesiz, yoldan bulduğun menajerlerin getirdiği 15-20 yabancıyı alır, Türk futbolunu bu hâlde getirirsen tabii ki karşıyım. Kriter koyacağız, bundan sonra inşallah bununla ilgili de önerilerimiz olacak. Kriter koyacağız yabancıya, diyelim ki İngiltere'de -Alpay burada, İngiltere'de oynadı- diyor ki adam “Bir, yabancı gelebilir ama şu yaşın, şu seviyenin altında olacak. İki; son iki senesinde kendi A millî takımının ilk 11'inde yüzde 80 banko oynamış olacak.” gibi gibi

kriterler koymuş ki doğal olarak kötü bir yabancı alma şansı kalmıyor İngiltere liginin. Ama bizde, maalesef, yakala, kimi getirebiliyorsan koy.

En sonda, 2016-2017 sezonunda yayın geliri 590 milyon dolar. Aradan beş sene geçmiş, şu anda yayın geliri teklifi verildi -daha kesinleşmiş bir şey yok ama- gördüğüm kadarıyla 100-120 milyon dolar arasına denk gelecek şekilde bir teklif var yani 590 milyon dolar nerede... Demek ki, futbolun kalitesi de o kadar düştü ki... Bu kaosları, bu kavgaları, şu Federasyondaki rezillikleri görüyorsunuz değil mi? Yani, neresinden bakarsanız bakın elinizde kalıyor.

İşin neticesinde, diğer federasyonlarda da olan birçok sıkıntı vardı. E, peki bu kadar tesis yapıldı, bu kadar stat yapıldı, dünyayla iletişim var, para var, her şey var; yeterince başarı var mı? Yeterince başarı yok. Neden? İşte, bu bahsettiğimiz konulardan dolayı. İşte, şimdi, bu yasayı tam da bunun için getiriyoruz. Yasada 60'a yakın madde var ama ben çok önemsemişim birkaç tanesini sizinle paylaşmak istiyorum; olmazsa olmazlar bunlar, zaten herkes de katılıyor, sağ olun bunun için.

Mesela, bu kişisel sorumluluk meselesi. Bu, nedir? Kulüp başkanları ve yöneticiler bulundukları dönemdeki fazla borçlardan kişisel olarak sorumlular. Yani, diyelim ki bir kulübün o sene 100 lira bütçesi var, yüzde 10 hak verdik, borçlanabilirler ekstradan, kulüp 110 lirayla bütçeyi yönetecek o sene. Kulüp başkanları ve yöneticiler bütçeyi 120 lira yaparsa, 150 lira yaparsa, 170 lira yaparsa o parayı ceplerinden harcayacaklar; ceplerinden vermezlerse mal varlıklarına el konacak, tahsil edilecek, o da olmazsa hapis cezası var. Bu, bize neyi getirecek? Artık hiçbir kulüp başkanı, hiçbir kulüp yöneticisi canı sıkıldıkça menajerlerle beraber olup, kulüpleri soyup büyük borçların içine sokamayacak; bu yasanın en önemli maddelerinden bir tanesi bu.

İkincisi, hep anlatıyoruz ya, diyoruz ki: "Bu sporu sporun dışındakiler yönetiyor." 64 tane federasyonun 64'üne de şunu koyduk: 11 kişilik yönetimde o branşta millî olmuş en az 2 sporcu yani o branşta millî olmuş, sporu bırakmış ve 11 kişilik yönetimde en az 2 millî sporcu. Bu "Sporun dışından gelenler yönetiyor." diye şikâyet ediyoruz ya, bu çok ciddi bir başlangıç. İnşallah, önümüzdeki yıllarda bu sayı kendiliğinden artar; bu arkadaşlar başarılı olur, gelir, federasyonlarda başarılı olur, bizi çok iyi temsil eder ve bu sayı artar.

Tabii, bu neyi getirecek? Ben araştırdım, dünyada hiçbir ülkede, bütün federasyonlarda böyle bir kanun yok; bu, Türkiye'de bir ilk olacak. Yani göreceksiniz, dünyada spor konuşulduğu zaman Türkiye örnek gösterilecek, "Sporun içinden gelen insanların spor yönetimlerinde olduğu ülke." denecek; bu, ülke açısından da büyük prestij olacak. Örnek olarak şunu söyleyeyim: Rahmetli Naim Süleymanoğlu Türkiye Halter Federasyonu Asbaşkanı seçildi, burada seçimlerde. Yanılmıyorsam, bir-bir buçuk ay sonra Dünya Halter Federasyonu seçimleri vardı -fakat Naim Süleymanoğlu öyle bir halterciydi ki yüzyılın haltercisiydi, bütün olimpiyat rekorlarını kıran bir Türk'tü- Dünya Halter Federasyonu Başkanı Naim Süleymanoğlu'na "Lütfen, gelip Dünya Halter Federasyonunda da Asbaşkan olur musun?" diye mektup yazdı, davet ettiler ve rahmetli Naim uzun yıllar Dünya Halter Federasyonu Asbaşkanlığı yaptı. Şunu anlatmaya çalışıyorum: Bu, efsane millî sporcular gelip federasyonlarda görev yapınca göreceksiniz, dünyanın o branştaki çoğu federasyonlarında da yönetim kuruluna girecekler. Yani Türk spor adamları dünyanın federasyonlarında yöneticilik yapabilecekler, onun için bunu da çok önemsiyorum.

Üçüncü bir şey var, üçüncü söyleyeceğim madde, temiz eller operasyonu başlıyor. Spor kulüplerinde başkan veya kurul üyesi olabileceklere belirli suçlardan mahkûm olmama şartı getirilmektedir yani Türkçesi: Belli suçları işlemiş adamlar hayatları boyunca hiçbir spor branşında, hiçbir spor kulübünde, hiçbir federasyonda yöneticilik yapamayacaklar. Şikâyet ediyoruz ya "Arızalar gelip sporu yönetiyor, spor yöneticisi oluyor. Adam bir sürü suç işlemiş, ceza almış, gelip kendini temizlemeye çalışıyor, spor kulüplerinde kendini temize çıkarıyor; toplumda kabul görüyor." diyoruz ya şimdi bu suçların bazılarını sayıyorum size... Bu suçları işlemiş adamlar hayatları boyunca hiçbir spor branşında, hiçbir federasyonda, hiçbir spor kulübünde yöneticilik yapamayacaklar. Mesela suçlar şöyle, tabii, kasten işlenmiş suçlardan bir yıl ceza alma şartı var: Devletin güvenliğine karşı işlenen suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı işlenen suçlar, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, terörün finansmanını sağlama, kaçakçılık, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar, fuhuş, uyuşturucu, şike, teşvik, kanuna aykırı bahis, şans oyunları ve birkaç tane daha var. Şimdi ben size soruyorum arkadaşlar: Bu suçları işleyen adamların sporda ne işi var ya? Ama maalesef bunları işlemiş olan adamlar da geldi yıllarca spor kulüplerini yönetti, geldi federasyonda yöneticilik yaptı, sonra biz de dışarıdan şikâyet ediyoruz.

Şimdi, futbolun öyle bir gücü var ki... Aklıma şu anda geldi, onu da sizinle paylaşayım, biliyorsunuzdur da: Bu İspanyol diktatör Franco vardı, varmış yani onu da kitaplardan okuduk. Adam diyor ki: "Üç tane şeyle yöneteceğim ülkeyi: Bir tanesi fiesta, bir tanesi fadima, bir tanesi de futbol." "Fiesta" eğlenceye vermiş herkesi, serbest her şey; "fadima" din, din üzerinden etki yapıyor; bir de "futbol" diyor. Topluyor, diyor ki arkadaşlarına: "Bana öyle bir uyku tulumu yapın ki on binlerce insanı içine sığdırın, uyuşturmamız lazım bu milleti." İşte, şimdiki Barcelona stadı yapılıyor o zaman. Bu stat Franco'nun uyku tulumu isteğiyle, "Milleti uyutalım..." Futbolun etkisini anlatıyorum, ülkeyi yönetmek için bile futbolu kullanıyor insanlar. Kendini temizlemeye çalışan insanlar da futbolu ve sporu kullanıyor, ihale almak isteyenler de kullanıyor, başka işler için de isteyenler kullanıyor; o zaman işte bu yasanın önemi bir kez daha ortaya çıkıyor. Ben buna, bu maddeden dolayı "temiz eller operasyonu" diyorum. Türk sporunda temiz eller operasyonu başlamıştır; gözümüz aydın, bütün Türkiye'nin gözü aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

4'üncü bir madde var. Bu maddede Alpay kardeşimiz çok uğraştı, biz de elimizden gelen katkıyı sağladık; bu, menajerlik konusu. Şimdi, kulüplerin ne yaptığını kısaca size anlatayım; tabii bunu anlatırken bütün kulüp başkanlarına ve yöneticilerine söylemiyorum, bu filmde oynayanlara söylüyorum ben, bu filmi çevirenlere söylüyorum. Türkiye'de futbolu bıraktıktan sonra Türkiye'nin ilk FIFA lisanslı menajerlik şirketini ben kurdum. Dünyada 250 kişiye vardı, benim lisans numaram 251. Şenes Erzik'in isteği üzerine Türkiye'de menajerlik sistemini oturtayım diye ilk şirket benimdir. Onun için bu filmleri çok iyi bilirim ben, nasıl döndüğünü de bilirim, şimdi anlatıyorum nasıl dönüyor. Denetim yok, bir şey yok. Kulüp başkanı diyor ki bir menajere: "Gel, şu futbolcuyu bana, kulübe, bize ver; menajeri senmişsin." Oturuyorlar, iki tane kontrat yapıyorlar. Oyuncu diyelim ki 100 lira alacak, bir kontrat yapılıyor, ona veriliyor o 100 liralık kontrat, sağlama alıyor kendini ama bu tarafta 10 liralık bir kontrat yapıyor ve devlete onu bildiriyor; Spor Bakanlığına, Federasyona, bildirilmesi gereken yerlere onu bildiriyor. Arada da 90 lira var. O 90 lirayı sonra canları nasıl istiyorsa paylaşıyorlar, veriyorlar, alıyorlar, vergi kaçırıyorlar, kara paraya sokuyor... Aklınıza ne geliyorsa yapıyorlar. Şimdi, bu menajerlik yasasında bunun da önü kapanıyor.

Nasıl kapanıyor? Şimdi, menajerler oyuncularla bir kontrat imzalıyor, ömür boyu esir tutuyorlardı yani kontratı yaptırmış ona, ömür boyu oyuncunun peşini bırakmıyor. İki yıla düşürdük bu kontratları ve iki yıl sonra memnunsu oyuncu ile menajer karşılıklı, devam etsinler. Fakat buradaki ana şey ne? Oyuncu ile kulübün yaptığı kontratlar Bakanlığa gidecek artık denetim için yani ikinci bir kontrat yapılmasını diye. Bakanlığa giden kontrat aynı Federasyona gidecek ve tek bir kontrat bilinecek. Ha, aldın, o menajerle tekrardan film çevirdin, ikinci bir kontrat yaptın; işte, yandı hepsi o zaman. Bu yasa onu getiriyor. Ne diyor? Menajerin, menajerlik faaliyeti ömür boyu bitiyor. Bu riske de hiçbir menajer girmeyecek bir tane kontrat için. İki: Futbolcu bunu imzalarsa -iki tane ayrı kontrat- üç aydan bir yıla kadar men cezası alıyor. Hiçbir futbolcu da böyle bir şeye girmez. Zaten bir yıl oynamayan oyuncuya geçmiş olsun; yaşı kaç olursa olsun, bir daha onun toparlanması yıllar sürer. Üç: Başkan ve yöneticiler de iki yıldan üç yıla kadar hak mahrumiyeti cezası alacak. Zaten o sorumluluk içinde, kişisel sorumluluk içinde hapis cezası da var bir yıldan üç yıla kadar. Onun bile hesabını yaptım, beş ay on beş gün yatıyorlar yani hukuku da öğrenmeye başladık bu arkadaşların

sayesinde.

Şimdi, tabii, ne olacak? Çok önemli bir şey daha yapıyoruz bu yasada: Bu menajerler de kontrol altına alınınca kulüpler bütün paralarını, alma-verme paralarını, ödeme paralarını, giriş-çıkış paralarını bankalar ve finans kuruluşları üstünden yapacaklar. İkinci kontratı yapamıyor, paraları bankalar üzerinden çeviriyor -bütün paralar bankadan girip çıkıyor, 7 bin TL'nin üstündeki paralar- kişisel sorumluluk var. Temiz eller operasyonu başladı; göreceksiniz, dökümler yakında bol bol başlar ve bu yasa çıkar çıkmaz bu bahsettiğimiz arkadaşlar bu spor dünyasından kaçarlara zaten. Ben iki sene önce burada bir konuşmada -açtım dinledim ne konuşmuşum diye- diyorum ki şu kürsüden bu arkadaşlara: "Kusura bakmayın, bu mahalleden hepiniz gideceksiniz." İşte o gün geldi. Onun için bu yasa gerçekten Türk sporunun önünü açacak ve bizi böyle düzgün bir yola sokacak.

Ha, bu yasa yarın çıkacak da her şey dört dörtlük mü olacak? Olmayacak. Bizim önümüzde uzun yıllar var, bu yasayı destekleyici bazı şeyler daha yapmamız gerekecek ama önemli olan, bu ana yasayı çıkartıp, bütün herkesi bir disipline sokup ondan sonra devam etmek. Tabii, memnun olmayacak bazı arkadaşlar. Ha bire deklarasyon yayınlıyorlar; hiçbiri de beni aramıyor, haberiniz olsun, kimse aramıyor beni; ben beş yıldır anlatıyorum bunu, artık iş ciddiye geldi, beni kimse aramıyor. Ne diyorlar biliyor musunuz o arkadaşlar? "Ya, biz bir çiftlik bulmuşuz, dünyanın en güzel şeyini bulmuşuz, kulüpleri bulmuşuz. Bütün ilgi bizim üzerimizde, yolda giderken herkes 'Başkanım, Başkanım...' diyor, omuzlara alıp taşıyorlar. E, parayı da istediğimiz gibi harcıyoruz, yıllarca keyif yapıyoruz, sonra da çekip gidiyoruz. Siz şimdi bu yasayı çıkarıp neden bizim keyfimizi bozuyorsunuz?" diyorlar.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – O kadar kötü değildir.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Haklı adamlar yani. Diyorlar ki: "Bizi denetlemeyin."

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – O kadar kötü değildir dedim yani.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Yani "Bizi denetlemeyin." diyor. "Sorumlu tutmayın, bize bir şey de demeyin." Sonra geliyorlar "Borçlarımızı öteleyin, vergilerimizi düşürün. Spor Toto'dan da bize para verin, İddaa'dan da para verin." Sonra bu tarafa geçiyorlar "Bak, siyaset spora fazla karışıyor ha, karıştırmayın." Ne anlatıyorsunuz siz ya? Onun için, bu arkadaşlar bu işlerden hiç memnun değil; bu bahsettiğimiz kategoriye giren arkadaşlardan bahsediyorum. Memnun olmasınlar zaten, bizim onları memnun etme gibi bir isteğimiz, bir lüksümüz de yok. Biz, bu yasayı çıkaracağız, devamını getireceğiz.

Şimdi, çok kısa bir şey daha söyleyeyim mesela bu yasayla ilgili. Ne getirecek bu yasa bize? Şu anda altyapıdan kimse geliyor mu? Gelmiyor. Mecbur kalındı diye birkaç çocuk geldi alttan. Türk sporcusu yetenekli. Şimdi bu paralar biraz kısıtlanacak doğal olarak çünkü geçmiş borçları da ödemeleri lazım bu bütçenin içerisinde; doğal olarak 15-20 yabancı almayacaklar. Ne yapacaklar? Altyapıya yatırım yapacaklar, bizim Türk çocuklarına yatırım yapacaklar. (MHP sıralarından alkışlar) Birkaç sene sonra, göreceksiniz, oyuncu fıskırarak Türkiye'den. Ya, görmüyor musunuz, 16 yaşındaki çocuklar şu anda Galatasaray'da, Fenerbahçe'de, Beşiktaş'ta oynuyor, bir de en ön plana çıktılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Sancaklı.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Teşekkür ederim.

Ya, bu çocuklar oynar ama onları alana bırakacaksın. Çocuk geliyor, 8 yaşında başlıyor, yetişiyor yetişiyor; 18-19 yaşına bir geliyor, bir bakıyor ki takımda 16-17 yabancı var, bilmem ne var, mümkün değil, çekiyor, dönüyor gidiyor, küsüyor. Ne oldu? Şimdi bu Ardalar falan çıktı, bu genç çocuklar -Beşiktaş'ta var, Trabzonspor'da var falan- aslan gibi oynuyorlar. Peki, bizim bunlara o zaman bu fırsatı vermemiz lazım. Biz, şu anda, bu kanunla kulüpleri altyapıya zorlayacağız; altyapıyla uğraşmayan, oyuncu yetiştirmeyen kimse orada yöneticilik yapamayacak, başkanlık yapamayacak çünkü beceremeyecek bu işi.

Ben son bir şey daha söyleyeyim, bu arkadaşlara buradan söyleyeyim. Diyorlar ki: "Siz bu yasayı çıkarırsanız yönetecek adam bulamazsınız, başkan ve yönetici." Bak, Türk milletine saygısızlık yapmayın, buradan hepinize söylüyorum. Türkiye'de 500 tane, bin tane şerefli adam mı yok; bir siz mi şerefliyorsunuz yani? (MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Onun için, bize haksızlık yapmayın, Türk milletine de hakaret etmeyin.

Ben teşekkür ediyorum. Bu yasayla ilgili çok kişinin emeği geçti, çok çalıştık. Diyorlar ya "Danışılmadı, edilmedi." falan... Vallahi, o kadar çok toplandık ki Birleşmiş Milletler toplanmıyor o kadar. Toplandık, yaptık ettik, bütün partiler... Zaten baştan, konuşurken dedik ki: "Bu siyasi bir şey değil, bu siyasetüstü bir şeydir." Ve teşekkür ediyorum bütün arkadaşlara, hem Komisyon'da hem... Herkes katkı sağladı, bundan sonra da katkı sağlayacak. Ben, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, Türk sporuna da hayırlı olsun diyorum.

Beni de dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, sağ olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki.

Buyurunuz Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde grubum adına, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz aldım. Öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, her türden ayrımcılığa uğradıkları hâlde misafirperverlikten taviz vermeyen, yalnız rakipleriyle değil ırkçı saldırılarla da mücadele eden ve bitime üç hafta kala şampiyonluğunu ilan ederek 2. Lig'e çıkan Batman Petrolspor'u ve her maçına en az oyuncuları kadar hazırlanan ve takımı yalnız bırakmayan Yarasalar taraftar grubunu tebrik ediyorum.

Şimdi, yasayla ilgili önce şunu belirtmek isterim: Spor kulüpleri ve spor federasyonlarıyla ilgili bir kod kanun yapılmasına karşı çıkmadık; bir kod kanun yapılmasını, bağımsız bir kanun yapılmasını doğru buluyoruz. Ancak sorun şu ki uzunca bir süredir, demokratik ve katılımcı bir anlayışla yasa yapmak yerine, Adalet ve Kalkınma Partisi, çoğunlukla Külliye koridorlarında, bazen de bakanlıklarda hazırlanan ama muhalefetle hiçbir şekilde ortaklaşılmayan teklifleri Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuyor; ne komisyonlarda ne de Genel Kurullarda eleştirilere kulak kabartmıyor, çoğu zaman tek bir virgölünü bile değiştirmeden teklifi yasalastırıyor. Adalet ve Kalkınma Partisi, yalnız muhalefet partilerinin değil, herhangi bir kanunun doğrudan ilgilendirdiği kesimlerin de görüşünü almıyor; yazılı ve sözlü olarak pek çok komisyon'da dile getirdiğimiz hâlde, bu tarafların hiçbiri komisyona davet edilmiyor. Şimdi aynısını Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanun Teklifi'nin görüşmelerinde de yaşadık; taraflar davet edilmemişti, Bakanlık temsilcileri dışında, kulüp ve federasyonların temsilcisi yoktu. Hasbelkader gelen, sanırım, Beşiktaş Kulübü'nün bir temsilcisi vardı. "En azından, Beşiktaş Kulübü'nün temsilcisi buraya kadar geldi, bir söz verin, bu yasa teklifiyle ilgili olarak ne düşünüyor?" diye... Komisyon Başkanı ve teklif sahipleri "Ya, işte, sadece 1 kişiye söz verirse yanlış anlaşılabilir, eşitsizlik yaratabilir." dediler. Oysa doğrusu, bütün tarafların davet edilmesi ve gerçekten herkesin görüşünün alınması idi. Bu konuyla ilgili teklif sahipleri şunu söylüyorlar, dediler ki: "Biz, iki yılı aşkın bir süredir, neredeyse üç yıldır bu yasa teklifi üzerinde çalışıyoruz. Kulüplerin hepsiyle görüştük, federasyonların hepsiyle görüştük. Bakanlık koridorlarında uzunca bir süredir çalışmalara

yapıyoruz.” Doğrudur yani teklif sahipleri üç yıldır çalışıyor olabilirler, gerçekten Bakanlık koridorlarında dolaşmış, çokça görüş almış olabilirler fakat aldıkları görüşün ne olduğunu teklif sahipleri dışında hiç kimse bilmiyor, en azından biz bilmiyoruz. Bu yüzden “Bu teklifi bir alt komisyona havale edin, alt komisyonda diğer tarafları çağıralım, görüşlerini alalım -çünkü gerçekten, teklif sahiplerinin de söylediği gibi, spor yasası teklifi asgari olarak Mecliste ortaklaşılabilir bir yasa teklifiydi- bu konuda bile uzlaşmadan bir yasa teklifi geçmesin.” dedik ama teklif sahipleri, bu önerimizi göz önünde bulundurmazlar, Türkiye Büyük Millet Meclisine neredeyse olduğu gibi getirdiler; birkaç küçük değişiklik yapıldı, haklarını yemeyelim.

Şimdi, içeriğine gelince... Başta da söyledim, gerçekten, bir kod kanun, bir bağımsız kanun yapılmasına karşı değiliz yani spor kulüpleriyle ilgili, spor federasyonlarıyla ilgili bir kod kanun yapışın fakat içeriğine yönelik ciddi eleştirilerimiz var. Şimdi, birkaç tane temel düzenleme içeriyor bu yasa teklifi. Bir tanesi şu, diyorlar ki teklif sahipleri: “Spor kulüplerinin borçları 30 milyarı aştı, bu durum sürdürülebilir değil. Spor kulüpleri ve spor anonim şirketleriyle ilgili düzenleme sayesinde hesap verebilir, denetlenebilir, şeffaf bir yapıya kavuşacaklar; borçlanma ve alacak temlikine getirdiğimiz sınırlamalar sayesinde yöneticileri şahsi mal varlıklarıyla da sorumlu olacaklar. Ayrıca, hapis cezası getiriyoruz. Böylece bunu kurallara bağlamış olacağız.” Doğru mu, en önemli amaçlardan birinin bu olduğunu söylüyorsunuz, doğru mu? Evet. Peki, bunu söylerken aslında ne söylemiş oluyorsunuz? “Spor kulüpleri yürüttükleri mali işler yönünden aslında hesap verebilir değil mevcut durumda.” diyorsunuz, “Aslında denetleniyorlar.” diyorsunuz, “Aslında şeffaf değil.” diyorsunuz, “Aslında borçlanmalarının hiçbir sınırı yok.” diyorsunuz ve “Aslında yöneticilerin hiç de bir sorumluluğu yok.” diyorsunuz. Yani eğer bunlar olmadığı için bu yasa teklifini getiriyorsanız, tersten bakıldığında, Türkiye'deki spor camiasının bu şekilde yönetiliyor olması gerekir. Öyle mi peki? Öyle olup olmadığını kime sorabiliriz? Taraflara ama biz tarafları dinleyelim dedik, hiçbir taraf Komisyon görüşmelerine gelmedi. Bu yüzden, gerçekten spor kulüplerinin durumu bu mu değil mi, bilmiyoruz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Geldi, geldi de konuşturulmadı. Beşiktaş'ın yöneticileri geldi.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Devamla) - Şimdi bu amaca ulaşacak mısınız ulaşmayacak mısınız, büyük iddialarla söylediğiniz bu yasa gerçekten sporu bir biçimde kontrol altına alacak mı, birkaç yıl içerisinde göreceğiz. Gerçekten mali olarak kontrol altına alınacak mı, gerçekten denetlenebilir olacak mı, gerçekten şeffaf olacak mı? Ama şunu söyleyeyim: Mali disiplinin başta olmak üzere, bu sorunları, emin olun, bu yasa çözmeyecek; çözsün çözsün yine ya FIFA çözecek ya UEFA çözecek çünkü onların kontrolü sayesinde, onların denetimi sayesinde bugün Türkiye'de spor kulüpleri önemli oranda mali olarak kontrol altına alınabiliyor ama ben, bu yasa teklifiyle bunun kontrol edilebileceğine inanmıyorum.

Şimdi, ikinci önemli değişiklik şu; teklif sahipleri diyor ki: “Biz, spor kulüplerini bu saatten itibaren artık dernek olma statüsünden çıkardık.” Peki, ne olacak? Tam olarak ne olduğunu anlayamadığımız bir tüzel kişilik olacaklar yani dernek olmayacaklar, bir tüzel kişilikleri olacak, spor kulübü olacaklar; zaten önce de spor kulübüydü. Dernek olmayacaklar, vakıf olmayacaklar, şirket olmayacaklar ama yasa teklifinin ayrıntılarına baktığınız zaman, aslında aynı anda hepsi olmaya devam edecekler. Dernek olmadıkları için Dernekler Yasası'na tabi olmayacaklar -çünkü öyle söylüyorlar- ama yasa teklifinin içerisinde hâlâ Dernekler Kanunu'na atıf yapan pek çok madde var. Dernek olmadıkları için Dernekler Yasası'na tabi olmayacaklar, spor kulübü olmaya devam edecekler ama yine aynı yasal mevzuatın önemli bir bölümü uygulanmaya devam edecek.

Şimdi, Komisyon görüşmeleri sırasında da dile getirmiştik, ben buna gerçekten çok değer verdiğim için şimdi bunu özellikle anlatmak istiyorum. Şimdi, Kasım 2004'te yürürlüğe giren bir yasa var, 5253 sayılı Dernekler Yasası. 12 Eylül'den kalma 2908 sayılı Dernekler Kanunu 2004 yılında değiştirildi ve bunun yerine yeni bir Dernekler Kanunu getirildi; Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara geldiği ilk yıllardı. O zaman Adalet ve Kalkınma Partisinin kadroları demokratik değerleri savunduklarını söylüyorlardı, Avrupa Birliği'ne “Evet.” diyorlardı, özgürlük sözlerini dillerinden düşürmüyorlardı; tam o dönemde çıkardıkları bir yasaydı. 2004'teki yasayla gerçekten dernekler hükûmetin kontrolünden çıkarılmıştı; hükûmet komiseri gelip her şeyi denetlemiyordu, kongreler ilçe seçim kurullarının gözetiminde yapılmıyordu, dernekleri kendi iç denetçileri denetleyecekti, öğrencilerin dernek kurmasına izin verilmişti. Ne zaman? 2004 yılında yürürlüğe konulan yeni Dernekler Yasası'yla. Meğer Adalet ve Kalkınma Partisi bunları yaparken aslında samimi değilmiş çünkü gerçekten demokrasiyi istedikleri zaman binip istedikleri zaman inebilecekleri bir tren olarak hayal ediyorlarmış. Günü gelip mutlak iktidarı ele geçirdiklerinde, bütün kurum ve kurulları devlet kurumu olmaktan çıkarıp Adalet ve Kalkınma Partisinin yan kolları hâline getirdiklerinde, o zaman her şeyi sil baştan değiştirip otoriter bir rejim kurmaya başladılar. İşte, Dernekler Kanunu'nda yapılan değişiklikler Adalet ve Kalkınma Partisinin tarihsel seyrini göstermesi açısından tipik bir örnek oluşturuyor. Önce Dernekler Kanunu'nda yapılan bir değişiklikle derneklerin bütün üyelerini İçişleri Bakanlığına bildirilmesi zorunlu hâle getirildi. Yine, aynı yasal düzenlemeyle dernekler, istifa eden her üyelerini de İçişleri Bakanlığına bildirmek zorunda kaldılar. Ayrıca dernekler yeni bir sistem kurmak ve bu sistemle elektronik ortamda İçişleri Bakanlığıyla bilgi alışverişinde bulunmak zorunda bırakıldılar. Ardından yakın bir zamanda “FATF'ın Türkiye'yi gri listeye almasını engellemek için yeni bir yasal düzenleme yapıyoruz.” diye bir teklifi Meclise getirdiler. Bunun içerisinde bazı maddeler vardı, o maddelerle de derneğin herhangi bir yöneticisinin, herhangi bir denetim kurulu üyesinin hakkında kovuşturma başlatılması durumunda derneğin bütün yöneticilerinin görevden alınmasına ve o derneğe kayyum atanmasına olanak tanıyacak bir düzenleme daha getirdiler yani sadece üniversitelere, belediyelere değil, aynı zamanda derneklere de kayyum atanmasının önünü açtılar. Ne için? “FATF'tan kurtuluyoruz.” diye dernekleri kontrol altına aldıkları bu yasa teklifiyle ne oldu? FATF, Türkiye'yi gri listeye aldı ve bu teklif, esasen, sadece, dernekler gibi bazı tüzel kişilikleri kontrol etmenin aracı olmaktan başka bir anlam ifade etmedi.

Bunu niye anlatıyorum? Şimdi, diyebilirsiniz ki: “Bunun spor kulüpleri ve spor federasyonlarıyla ne ilgisi var?” İlgisi şu; teklif sahipleri diyor ki: “Biz spor kulüplerini dernek olmaktan çıkarıyoruz, onlar artık başka tüzel kişilikler ve Gençlik ve Spor Bakanlığına başvurularak kurulacak tüzel kişilikler. Artık, İçişleri Bakanlığının denetimi altında olan dernek olmayacaklar.” Ama Dernekler Kanunu'nun az evvel saydığım bütün hükümlerine tabi olmaya devam edecekler. Yani spor kulüpleri dernek olma statüsünden çıkarılacak ama Dernekler Kanunu'nun en geri hükümleri spor kulüplerine uygulanmaya devam edilecek.

Şimdi, temel olarak eleştirdiğimiz bir başka madde de şu: Bakanlığın onay vermediği hiçbir spor kulübü kurulamayacak bundan sonra. Şimdi, Türkiye'de öyle ya da böyle bir dernek kurma özgürlüğü var, öyle ya da böyle sendika kurma özgürlüğü var, öyle ya da böyle siyasi parti kurma özgürlüğü var. Herhangi bir kamu kurumundan izin almadan dernek kurabiliyorsunuz, parti kurabiliyorsunuz, sendika kurabiliyorsunuz; sadece tüzüğünüz ile kuruculara ait bilgi ve belgelerle mülki amirliğe başvurduğunuz anda dernek tüzel kişilik kazanıyor, siyasi parti tüzel kişilik kazanıyor, sendika tüzel kişilik kazanıyor.

Bu yasa teklifinden önce herhangi bir spor kulübü de Dernekler Yasası'na tabi olarak kurulduğu için, sadece bildirim mülki amirliğe verildiğinde kuruluyordu. İşte, Dernekler Kanunu'nun o hükmünü de aslında uygulamıyorlar, yeni bir şey getiriyorlar, diyorlar ki: “Hayır, bir spor kulübü öyle ‘Ben spor kulübünü kurdum.’ diye kurulamayacak.” Nasıl olacak? “Siz derneğin kuruluş belgelerini, tüzüğünü, yöneticilere dair bilgi ve belgeleri Bakanlığa vereceksiniz. Bakanlık bunları üç ay inceleyecek. Eğer uygun görürse o zaman o spor kulübü tüzel kişilik kazanacak, eğer uygun görmezse o zaman gidip mahkemeye başvurun, tüzel kişilik kazanmak için mahkemelerden sonuç alın.” diyecek.

Oysa, bu tekliften önce bunu yapması gereken birim valiliklerdi, kaymakamlıklardı, İçişleri Bakanlığydı. Eğer mülki

amirlik, bir derneğin tüzüğünün, amaçlarının veya kurucularının yasaya aykırı olduğunu düşünüyorsa gidip mahkemeye başvurup, tüzel kişilik kazanmış, resmî olarak kurulmuş derneğin kapatılması için dava açabiliyordu ama şimdi, spor kulüpleri Bakanlık izin vermeden kurulamayacak, kurulmak için mahkeme kapılarında dolaşmak zorunda kalacak.

Temel olarak eleştirdiğimiz bu yasaya dair bir diğer eleştirimiz de şu: Şimdi, spor kulüpleri bu yasayla, emin olun, Bakanlığın bir bütün olarak denetimi altına girecek çünkü spor kulüpleri Bakanlıktan izin almadan kurulamayacaklar, sadece Bakanlık izin verirse eğer bir spor kulübü kurulacak. Ekonomik olarak Bakanlık sadece denetleyici bir rol üstlenmeyecek yani neredeyse ekonomik olarak bütün spor kulüplerini kontrolü altında tutacak. Yine, valilik, İçişleri Bakanlığı herhangi bir spor kulübünün herhangi bir yöneticisi hakkında -örneğin, çokça saldırdı altında olan Amed Spor Kulübü için diyorum- bir dava açıldı diye bütün yöneticilerini görevden alabilecek. İşte, getirilen teklif, spor kulüplerinin bağımsızlığına bu açıdan gölge düşürecek bir tekliftir, doğrudan Bakanlığın yan kuruluşları hâline getirmektedir spor kulüplerini.

Şimdi, bir diğer eleştirimiz şu: Daha önce spor kulüpleri Dernekler Yasası'na tabi olduğu için doğal olarak... Dernekler Yasası'nda "kamuya yararlı dernekler" ve "diğer dernekler" biçiminde bir ayırım vardı. Kızılay gibi bazı dernekler Bakanlar Kurulu kararıyla kamuya yararlı dernekler statüsüne konulabiliyordu. Şimdi, teklif sahipleri diyor ki: "Biz spor kulüplerini dernek olmaktan çıkardık, artık bunlar dernek değiller, sadece spor işiyle uğraşacaklar, birer spor kulübü olacaklar." Ama Dernekler Kanunu'ndaki aynı hüküm yine korumaya devam ediyorlar. Bundan sonra sadece sporla ilgilenen -yani başka şeyler yanında sporla ilgilenen derneklerden bahsetmiyoruz- spor kulüplerinin bir kısmı sanki dernekmis gibi "kamuya yararlı spor kulüpleri- kamuya yararlı olmayan spor kulüpleri" diye yine ikiye ayrılmış olacak. Şimdi, spor kulüplerinin kamuya yararlı olmadığını kim varsayabilir? Bütün spor kulüpleri nihai olarak zaten kamu yararına bir iş gerçekleştiriyorlar. Bu yüzden Komisyon görüşmeleri sırasında teklif sahiplerine "Bunu geri çekin." dedik. Spor kulüplerinin bir kısmını "kamuya yararlı spor kulüpleri" bir kısmını da "kamuya zararlı spor kulüpleri" diye ikiye ayırmayın dedik ama gelin görün ki teklif sahipleri bundan da geri adım atmadılar.

Şimdi, yasaya ilişkin olarak bir diğer itirazımız da irtifak hakkına ilişkin. İrtifak hakkına ilişkin teklif sahipleri diyor ki: "Eskiden de vardı." Yani bir spor kulübüne bir tesisi kullanma hakkı, irtifak hakkı kırk dokuz yıllığına bir spor kulübüne verilebilecek. Kırk dokuz yıl, bir spor kulübüne irtifak hakkı tanınması çok uzun bir süre. Kesinlikle, bu kırk dokuz yıldır irtifak hakkının yasa teklifinden çıkarılması gerekir.

Şimdi, buna alternatif olarak başka öneriler sunuldu Komisyonunda, eğer okursanız muhalefet şerhlerinin içerisinde de yer alıyor. Şöyle öneriler getirildi, denildi ki: "Eğer kırk dokuz yıllık irtifak hakkından vazgeçmeyecekseniz en azından bağımsız bir kurul, belirli periyotlarla spor kulüpleri, bu irtifak hakkının kullanımına uygun bir şekilde bu spor tesislerini kullanıyor mu kullanmıyor mu, denetlesin. Eğer o tesisler kuruluş amaçlarına, yapılış amaçlarına uygun bir şekilde kullanılmıyorsa bu bağımsız organ, bu irtifak hakkının kullanılmasını sınırlandırabilir."

Bir diğer öneri de şuydu; denildi ki: "Bu irtifak hakkının devamı için bazı koşullar ortaya konulsun, bazı yükümlülükler ortaya konulsun, spor kulüpleri bu kırk dokuz yıllık süre içerisinde eğer yükümlülüklerini yerine getirmez iseler o zaman bu irtifak hakkı sınırlansın." Şimdi bu, bir çözüm gibi gözüküyor. Eğer teklif sahipleri bu kırk dokuz yıllık irtifak hakkından vazgeçmeyeceklerse en azından bir önergeyle, muhalefetin vereceği bir önergeyle veya kendilerinin getirecekleri bir teklifle bunu değiştirsinler çünkü gerçekten büyük bir adaletsizlik yaratabilir. Özel bir şirketin ticari amaçla kullandığı, otel olarak kullandığı veya başka bir amaçla kullandığı bir yerden bahsetmiyoruz, biz bir spor kulübünün kullanacağı spor tesisinden bahsediyoruz, dolayısıyla yarım yüzyıllık irtifak hakkından vazgeçin diyoruz.

Ayrıca, teklif sahipleri bir de şunu söylüyorlar... Hem kira hem de irtifak hakkıyla ilgili olarak yani sanki sadece pazarlık usulü esas alınacakmış gibi yasa teklifinde maddeler var, bunun da gerçekten gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü çok büyük tesislerden bahsediyoruz, yüzlerce milyonluk tesislerden bahsediyoruz, bunların kiralınması sadece pazarlık usulüyle olamaz; objektif, nesnel ve herkesin katılabileceği bir yöntemle yasalar uygulanarak kiralınmasının çok daha doğru olacağını düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Özet olarak, başta söylediğimi bir daha tekrar edeyim: Bir kod kanun çıkarılmasını, spor kulüpleri ve spor federasyonları kanununun çıkarılmasını teorik olarak doğru buluyoruz, yanlış bulmuyoruz; bir kod kanun çıkarılması iyidir. Fakat yasanın içeriğine ilişkin eleştirilerimiz var, hâlâ buna ilişkin görüşmeler devam ediyor; umarım muhalefetin iyi niyetle getirdiği bu eleştirileri göz önünde bulundurur ve herkesin içselleştirdiği bir yasa teklifi, Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçer diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sürücü, söz talebiniz var.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde DEDAŞ'a gösterdiği haklı tepkisine karşılık halkın üzerine gaz fişeği ve biber gazı sıkıldığına ilişkin açıklaması

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgem Urfa'nın Suruç ilçesinde dokunulmazlık zırhıyla donatılan ve korunan enerji şirketi DEDAŞ, evlerdeki elektrik saatlerini sokaklarda bulunan direklere çıkarmak üzere girdiği mahallede halkın tepkisiyle karşılaşmıştır. Fakat Suruçlu halkımızın bu haklı tepkisine karşılık ramazan ayında insanların üzerine gaz fişeği ve biber gazı sıkıldı. Buradan bir kez daha söylüyoruz: "DEDAŞ" adlı enerji şirketinin arkasında AKP iktidarı olduğunu biliyoruz. Daha ne kadar bu usulsüzlüklerle dolu şirkete destek vermeye devam edecekseniz ve ne zaman DEDAŞ'a "Dul!" diyeceksiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

46.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbul'ün, 8 Martta yapılan kutlama faaliyetleri nedeniyle Antalya'da bu sabah yapılan gözaltılara ilişkin açıklaması

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli vekiller; bu sabah Antalya'da Halkevi Şube Başkanı Gülkan Gülseven, üyemiz Ferdi Şabanoğlu, Büro Emekçileri Sendikası Başkanı Devrim Mol, Sol Parti İl Başkanı Aysel Aydın; evlerine şafak vakti baskın yapılarak gözaltına alınmıştır; gerekçe de 8 Martta yapılan kutlama faaliyetleri ve feminist yürüyüş çalışmasıdır, bunu kınıyoruz; bu hukuksuzdur. Bir an önce bu arkadaşlarımızın serbest bırakılması gerekir. Bu, kadına ve insan hak ve özgürlüklerine karşı işlenmiş bir suçtur.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

47.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Keşan-Enez yolunda meydana gelen kazalara ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada sürekli gündeme getirdiğim Keşan-Enez yolunun durumunda bir iyileştirme olmuyor ama -daha on beş gün bile olmadı- burası can almaya devam ediyor. Keşan-Enez yolunun durumu utanç vesikasıdır. Bu vesika da AKP'nin boynunda asılı durmaktadır. AKP bu vesikadan rahatsız olmayabilir ama "Biz vatandaşımızın can ve mal güvenliğinden endişeliyiz ve bir an önce yolun yenilenmesini istiyoruz". demiştim. Gün geçmiyor ki kaza haberleri duymayalım. Maalesef, bugün, bu yolda bir vatandaşımız daha hayatını kaybetti; hayatını kaybeden vatandaşımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

İstanbul'da harf değiştirmekle meşgul Ulaştırma Bakanına diyorum ki: "Gidin Keşan-Enez kara yolunu görün, görün ve bilin ki bu yolda olan bütün kazaların, can kayıplarının sebebi bu yolun standartlarını düzeltmeyenler olarak sizsiniz. 21'inci yüzyılda insanlarımızı kağıt yoluna mahkûm ettiniz."

BAŞKAN – Sayın Köksal...

48.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar Belediyesinde çalışan BELEDİYE-İŞ Sendikasına üye işçilere sıfır zam teklif edilmesine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, seçim bölgem Afyonkarahisar'da, Afyonkarahisar Belediyesinde çalışan BELEDİYE-İŞ Sendikasına üye işçilere toplu iş sözleşmelerinde sıfır zam teklif edildi. Bir yandan işçilere sıfır zam teklif eden Afyonkarahisar Belediye Başkanı, Afyonkarahisar Kalesi'ne 140 bin yolcu garantili teleferik ihalesi yapıyor yani teleferiğe binmeyen yolcunun parası belediye kasasından ödenecek. İşçiye gelince para yok, yandaş müteahhide gelince garanti ödemesi için para çok.

Hakkını arayan işçilerin baskı altına alındığı, grev için dilekçe veren işçilerin dilekçelerinin geri çekildiği, hatta bir belediye başkan yardımcısının işçileri "Bu paraya çalışırsanız çalışın yoksa işten atarız." diye tehdit ettiği, bütün Afyonkarahisar kamuoyunca bilinmektedir. Buradan Belediye Başkanına bir kez daha sesleniyorum: Mübarek ramazan ayında kul hakkına girmeyin, işçinin hakkını verin. İşçiler sizin kulunuz, köleniz değil, onlar çalışma arkadaşınızdır.

BAŞKAN – Sayın Barut...

49.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Kozan-Mansurlu yol sorununa ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, Akdeniz'i İç Anadolu'ya bağlayacak olan Kozan-Mansurlu-Yahyalı Devlet Yolu Projesi, 1990'lı yılların başlarında onaylanmış ve 1993 yılında yapılmaya başlanmıştır. Yahyalı ilçe merkezinden başlayıp Adana il sınırına kadar yolun Kayseri bölümü, beş yıl civarında yani 1998 ve 1999 yıllarında bitirilmiştir. Ancak Adana bölümünde, Kozan'da çalışmalar ve 1998-1999 yıllarında başlamış ve bu yolun sadece 5 veya 6 kilometresi yapılmıştı. 2008 yılında tekrar yapılmaya başlanan 95 kilometrelik mevcut yolun, yaklaşık beş yıl süren çalışmalarda, ancak 30 kilometrelik bölümü tamamlanmış, sonrasında bu yol, deyim yerindeyse kaderine terk edilmiştir. Yöre halkı ve oradan geçen vatandaşlarımız oldukça mağdurdur. 2018 seçimlerinde bu yolun tamamlanacağını sözünü verdiniz ancak hâlâ hiçbir çalışma yapmadınız; sözünüzü tutun, Kozan-Mansurlu yolunu bir an önce bitirin.

BAŞKAN – Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.13

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.14

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ile 92 Milletvekilinin Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi (2/4331) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 324) (Devam)

BAŞKAN – 324 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 20 Nisan 2022 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.15